

การเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้กิจกรรมแนะแนว

ENHANCING THE CONGRUENCE OF THE CAREER INTERESTS AND CAREER NEEDS
OF HIGH SCHOOL STUDENTS THROUGH GUIDANCE ACTIVITIES

วารุณี เมืองช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2563

การเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้กิจกรรมแนะแนว

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ENHANCING THE CONGRUENCE OF THE CAREER INTERESTS AND CAREER NEEDS
OF HIGH SCHOOL STUDENTS THROUGH GUIDANCE ACTIVITIES

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF EDUCATION
(Master of Education (Guidance Psychology))
Faculty of Education, Srinakharinwirot University

2020

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้กิจกรรมแนะแนว

ของ

วารุณี เมืองช้าง

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี) (รองศาสตราจารย์ ดร.สุขอรุณ วงษ์ทิม)

..... ที่ปรึกษาร่วม กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ครรชิต แสนอุปถ) (รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรภรณ์ ศรีสวัสดิ์)

ชื่อเรื่อง	การเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ
ผู้วิจัย	ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้กิจกรรมแนะแนว
ปริญญา	วารุณี เมืองช้าง
ปีการศึกษา	การศึกษามหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา	2563
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร. สกล วรเจริญศรี
	อาจารย์ ดร. ครรชิต แสนอุบล

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ศึกษาความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย 2) เปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายก่อนและหลังการใช้กิจกรรมแนะแนว การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือระยะที่ 1 ศึกษาความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน จำนวน 286 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่าย ระยะที่ 2 การเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน จำนวน 12 คน ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง โดยเป็นนักเรียนที่ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพในระยะที่ 1 มีความสนใจเข้าร่วมการทดลองและสุ่มเข้ากลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบคัดกรองความสอดคล้องระหว่างความสนใจและความต้องการประกอบอาชีพ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .96 2) แบบสำรวจความสนใจทางอาชีพ S.D.S. และ 3) กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน ผลการวิจัย 1) นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 91.6 และร้อยละ 8.4 ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ 2) นักเรียนกลุ่มทดลองมีความสอดคล้องระหว่างความสนใจและความต้องการประกอบอาชีพหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ, กิจกรรมแนะแนว, นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

Title	ENHANCING THE CONGRUENCE OF THE CAREER INTERESTS AND CAREER NEEDS OF HIGH SCHOOL STUDENTS THROUGH GUIDANCE ACTIVITIES
Author	WARUNEE MUENGCHANG
Degree	MASTER OF EDUCATION
Academic Year	2020
Thesis Advisor	Associate Professor Dr. Skol Voracharoensri
Co Advisor	Professor Dr. Kanchit Saenubol

The purposes of this research are as follows: (1) to study the congruence of career interests and career needs of high school students; and (2) to compare the congruence of career interests and career needs of high school students before and after using guidance activities. The research was divided into two phases. The first phase was to study the congruence of career interests and career needs of students. The samples were 286 students selected by simple random sampling. The second phase was to enhance the congruence of career interests and career needs and 12 samples were selected by purposive sampling methods. These samples were also considered by the results from Phase 1, in which they were incongruent in terms of their career interests, career needs and with their voluntary and random assignment to participate in this experiment. The instruments used in this research included: (1) Comprehensive screening form of the congruence between career interests and career needs Inventory with a reliability of .96; (2) The S.D.S. (Self-Directed Search) survey; and (3) Guidance activities for enhancing career interests and career needs. The statistics used to analyze the data consisted of percentage, mean, standard deviation of the scores and a t-test dependent of sample. The research results were as follows: (1) High school students had 91.6 percent congruence of career interests and career needs, while 8.4 percent of students had incongruence of career interest and career needs.; and (2) after the experiment, the students had higher congruence of career interests and career needs at a statistically significant level of .01.

Keyword : Congruence of career interests and career needs, Guidance activities, High School students

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความสะดวกมาเป็นอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ดร.สกล วรเจริญศรี อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ และอาจารย์ดร.ครรชิต แสนอุบล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ประภาส ณ พิกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.สาธิต ใจตรง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง ที่ให้ความเมตตา ให้ความรู้ คำแนะนำและให้ความกรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณะอาจารย์ในภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่าน ที่ได้ให้ความเมตตา ความกรุณา ความปรารถนาดีและให้กำลังใจตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการและคณะครูโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบังทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ และอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลงานวิจัยเป็นอย่างดี ขอขอบใจนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลรวมทั้งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเข้าร่วมงานวิจัยจนสำเร็จไปได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสุชิน คุณแม่ประนอม เมืองช้าง และสมาชิกทุกคนในครอบครัว รวมทั้งเพื่อน ๆ ที่เป็นกำลังใจ ให้การสนับสนุน ให้คำแนะนำ ห่วงใยด้วยความรักตลอดระยะเวลาในการทำวิจัย

ขอขอบคุณพี่ ๆ และน้อง ๆ สาขาจิตวิทยาการแนะแนวทุกคน สำหรับมิตรภาพดี ๆ ที่มีให้กันเสมอมา คอยรับฟัง และให้คำปรึกษา เป็นกำลังใจให้กันและกัน ห่วงใย ให้คำแนะนำและช่วยเหลือกันตลอดระยะเวลาการทำวิจัย

ขอขอบคุณ ผู้เขียนตำราและเอกสารทุกฉบับ ที่ผู้วิจัยใช้ประกอบการศึกษา ตลอดจนนำมาใช้อ้างอิงในงานวิจัยฉบับนี้ คุณค่าและประโยชน์จากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ บิดา มารดา ครูบาอาจารย์ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี

วารุณี เมืองช้าง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญรูปภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามการวิจัย	4
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	5
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	5
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	6
ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	6
กรอบความคิด	7
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	7
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
1. เอกสารแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสนใจในอาชีพ.....	9

1.1 ความหมายของความสนใจ.....	9
1.2 องค์ประกอบของความสนใจ.....	10
1.3 ความหมายของความสนใจในอาชีพ	11
1.4 การวัดความสนใจในอาชีพ	12
1.5 ทฤษฎีความสนใจในอาชีพ.....	14
1.6 ความหมายของความต้องการ.....	23
1.7 องค์ประกอบของความต้องการ	24
1.8 ความหมายความต้องการประกอบอาชีพ	26
1.9 ทฤษฎีความต้องการประกอบอาชีพ	27
1.10 ความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการในการประกอบอาชีพ	31
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ	33
2.1 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว	33
2.2 จุดประสงค์ของการแนะแนว	34
2.3 ขอบข่ายของการแนะแนว	35
2.4 ความสำคัญของการแนะแนว.....	36
2.5 ประโยชน์ของการแนะแนว	37
2.6 ความหมายของการแนะแนวอาชีพ	37
2.7 ความสำคัญของการแนะแนวอาชีพ	39
2.8 ประเภทของการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ	44
2.9 แนวคิดและวิธีการในการออกแบบกิจกรรมแนะแนวอาชีพ	46
2.10 การแนะแนวอาชีพในระดับมัธยมศึกษา	48
2.11 หลักสำคัญในการจัดบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา	49
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	50

3.1 งานวิจัยในประเทศ	50
3.2 งานวิจัยต่างประเทศ	51
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	53
การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	53
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	53
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	53
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้	54
วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ	54
แบบแผนการทดลอง	63
ขั้นตอนการทดลอง	63
การเก็บรวบรวมข้อมูล	64
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	64
บทที่ 4 ผลการดำเนินงานวิจัย	66
ระยะที่ 1 ผลการศึกษาค้นคว้าความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของ นักเรียน	67
ตอนที่ 1.1 ผลการศึกษาค้นคว้าข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง	67
ตอนที่ 1.2 ผลการศึกษาค้นคว้าความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบ อาชีพของนักเรียน	68
ระยะที่ 2 การเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ ของนักเรียน	73
ตอนที่ 2.1 ผลการเปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการ ประกอบอาชีพของนักเรียนก่อนและหลังโดยใช้กิจกรรมแนะแนว	73

ตอนที่ 2.2 ผลการเปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการ ประกอบอาชีพของนักเรียนก่อนและหลังโดยใช้กิจกรรมแนะแนวจำแนก เป็น รายบุคคล	75
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	88
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	88
สมมติฐานการวิจัย	88
ขอบเขตของการวิจัย	88
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	88
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	88
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	89
ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย.....	89
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	89
วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ	89
สรุปผลการวิจัย	90
อภิปรายผลการวิจัย.....	91
ข้อเสนอแนะ	94
บรรณานุกรม	96
ภาคผนวก.....	104
ประวัติผู้เขียน.....	175

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงความสามารถ ความรับรู้ตนเอง และค่านิยมต่าง ๆ ของ Realistic Type ...	18
ตาราง 2 แสดงความสามารถ ความรับรู้ตนเอง และค่านิยมต่าง ๆ ของInvestigative Type	19
ตาราง 3 แสดงความสามารถ ความรับรู้ตนเอง และค่านิยมต่าง ๆ ของ Artistic Type.....	20
ตาราง 4 แสดงความสามารถ ความรับรู้ตนเอง และค่านิยมต่าง ๆ ของ Social Type	21
ตาราง 5 แสดงความสามารถ ความรับรู้ตนเอง และค่านิยมต่าง ๆ ของ Artistic Type....	22
ตาราง 6 แสดงความสามารถ ความรับรู้ตนเอง และค่านิยมต่าง ๆ ของ Conventional Type	23
ตาราง 7 การสังเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการในการประกอบอาชีพ	32
ตาราง 8 ตัวอย่างแบบคัดกรองความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบ อาชีพ	56
ตาราง 9 การแปลความหมายแบบคัดกรองความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการ ประกอบอาชีพ	56
ตาราง 10 หมวดประเมินความสามารถ	58
ตาราง 11 หมวดประเมินทักษะ.....	58
ตาราง 12 ระดับคะแนนความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพโดย การหาความเหมือนกันจากการทำแบบสำรวจความสนใจทางอาชีพ	60
ตาราง 13 กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการ ประกอบอาชีพของนักเรียน.....	61
ตาราง 14 แบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียวมีการทดสอบก่อนและหลัง	63
ตาราง 15 แสดงข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง (n = 286 คน)	67

ตาราง 16 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียน (n = 286 คน).....	68
ตาราง 17 แสดงผลความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพก่อนการ ทดลองของนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลอง (n = 12 คน).....	73
ตาราง 18 การเปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ ของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมแนะแนว (n=12 คน).....	74
ตาราง 19 เปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ ของ นักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้กิจกรรมแนะแนวจำแนกเป็นรายบุคคล (n=12 คน)	75
ตาราง 20 ตัวอย่างค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบคัดกรองความสอดคล้องระหว่างความ สนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียน.....	111
ตาราง 21 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความสอดคล้อง ระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ.....	112

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 การพัฒนาลักษณะบุคลิกภาพ Holland (1985).....	15
ภาพประกอบ 2 ความสอดคล้องของบุคลิกภาพกับความสนใจในการประกอบอาชีพ Holland (1985)	17
ภาพประกอบ 3 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียน (n = 262 คน).....	69
ภาพประกอบ 4 แสดงความไม่สอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียน (n =24 คน).....	71
ภาพประกอบ 5 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ ของนักเรียนคนที่ 1 ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว	76
ภาพประกอบ 6 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ ของนักเรียนคนที่ 1 หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว.....	76
ภาพประกอบ 7 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนคนที่ 2 ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว	77
ภาพประกอบ 8 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ ของนักเรียนคนที่ 2 หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว.....	77
ภาพประกอบ 9 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ ของนักเรียนคนที่ 3 ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว	78
ภาพประกอบ 10 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ ของนักเรียนคนที่ 3 หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว.....	78
ภาพประกอบ 11 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ นักเรียนคนที่ 4 ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว	79
ภาพประกอบ 12 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ ของนักเรียนคนที่ 4 หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว.....	79

ภาพประกอบ 26 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ ของ นักเรียนคนที่ 11 หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว.....	86
ภาพประกอบ 27 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ ของ นักเรียนคนที่ 12 ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว	87
ภาพประกอบ 28 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ ของ นักเรียนคนที่ 12 หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว.....	87

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

อาชีพเป็นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีพของมนุษย์ในสังคมปัจจุบันและอาชีพก็ยังเป็นหน้าที่ในการได้มาซึ่งค่าตอบแทนหรือรายได้เพื่อนำมาใช้ในการดำรงชีวิตของบุคคล ปัจจุบันมีอาชีพใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมาย ซึ่งอาชีพแต่ละอาชีพจะมีลักษณะงานและมีรายได้ที่แตกต่างกันไป ในการประกอบอาชีพบุคคลต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพนั้น ๆ อย่างลึกซึ้งและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกอาชีพจึงสามารถนำความรู้ความสามารถมาใช้ในการประกอบอาชีพอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ แข่งขันได้ทั้งในสังคมไทยและสากล กรมการจัดหางาน (2559b, น. 10) เมื่อย้อนกลับไปในอดีต หากจะพิจารณาเกี่ยวกับอาชีพในยุคเริ่มต้นคนส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม ซึ่งหมายถึงการดำเนินชีวิตของคนสมัยอดีตนั้นไม่ได้มีความซับซ้อนแต่ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงในด้านวิทยาการสูงขึ้น ความเป็นมนุษย์ก็เปลี่ยนแปลงตามไปก่อให้เกิดอาชีพใหม่ ๆ ที่สนองความต้องการของบุคคลกลุ่มอาชีพในสังคมปัจจุบัน สกล วรรณ (2558, น. 12) ดังนั้นการพิจารณาการวางแผนการเลือกอาชีพจึงเป็นสิ่งสำคัญ

การเลือกอาชีพในทางจิตวิทยาและการแนะแนวมีแนวคิด ทฤษฎีที่สำคัญมากมาย ซึ่งหนึ่งในแนวคิดทฤษฎีที่ได้รับความนิยม คือทฤษฎีการเลือกอาชีพของ John L. Holland (1985 อ้างถึงใน ปิยะนันท์ คงไฟ, 2561, น. 30) ได้อธิบายหลักการที่สำคัญสำหรับการเลือกอาชีพไว้ว่า การที่บุคคลได้สำรวจความสนใจในอาชีพและสำรวจบุคลิกภาพของตนเองจะสามารถช่วยให้บุคคลรู้และเข้าใจในตนเองเกี่ยวกับการเลือกอาชีพโดยประเด็นหลักสำคัญของแนวคิดนี้ คือการเลือกอาชีพเป็นการแสดงออกถึงบุคลิกภาพและความสนใจในอาชีพของบุคคล การสะท้อนบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับอาชีพผ่านการทำงาน การใช้เวลาว่างและงานอดิเรกตลอดจนความพึงพอใจ นอกจากนี้ รัศมิ์กร ทศนโชติเดชา (2553, น. 7) ได้อธิบายแนวคิดทฤษฎีความต้องการของ Hoppock โดยอธิบายว่าบุคคลเลือกประกอบอาชีพที่สามารถสนองความต้องการของตนเอง โดยการเลือกประกอบอาชีพที่จะส่งเสริมให้บุคคลประสบความสำเร็จในอาชีพนั้น บุคคลจะต้องรู้จักตนเองอย่างแท้จริงเกี่ยวกับความสามารถ ความสนใจ ความถนัด ลักษณะนิสัย จุดเด่น จุดด้อยเพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับข้อมูลทางอาชีพที่ตนเองสนใจซึ่งจะสามารถช่วยให้บุคคลเลือกอาชีพได้ถูกต้องและประสบความสำเร็จในอาชีพได้ จากข้อความข้างต้นที่กล่าวมานี้แสดงให้เห็นว่าบุคคลจำเป็นต้องมีความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการวางแผนเลือกอาชีพ เพราะบุคคลต้องพิจารณา

ความกลมกลืนของความมุ่งหวังในการเลือกอาชีพในอนาคตของตนเองให้สัมพันธ์กับกิจกรรมที่ชอบเกี่ยวกับอาชีพ ความสามารถที่เหมาะสมกับอาชีพ และความสนใจในการประกอบอาชีพให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังผลการศึกษาของ ณัฐนันท์ มั่นคง (2559, น. 52) ที่กล่าวว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคลควรพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง ซึ่งประกอบด้วย ความต้องการ ความสนใจ ความถนัด บุคลิกภาพค่านิยมของตนเองและนำข้อมูลเกี่ยวกับตนเองมาพิจารณากับอาชีพต่าง ๆ ที่เลือกหรือตั้งเป้าหมายไว้ซึ่งเชื่อมโยงกับผลการศึกษาของ มนัส จันสุทธีราษฎร์ (2548, น. 16) ได้กล่าวว่าการเข้าสู่อาชีพของบุคคลจะต้องคำนึงและให้ความสนใจในด้านความสามารถและบุคลิกภาพของตนเอง และยังต้องใช้ความสนใจในด้านพฤติกรรม เป้าหมายของบุคคล ความมุ่งหวังความพึงพอใจในการเลือกอาชีพมีความเข้าใจในการทำงาน ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ รวมไปถึงค่านิยมของบุคคล ซึ่งความสัมพันธ์ขององค์ประกอบเหล่านี้มีผลต่อการกำหนดแนวทางในการเลือกประกอบอาชีพของบุคคลในอนาคต ๆ ซึ่งหากบุคคลยังไม่สามารถสร้างความสอดคล้องขององค์ประกอบเหล่านี้ได้ดังผลการศึกษาของ เจียรนัย ทรงชัยกุล (2557, น. 16) ที่กล่าวว่าจากประสบการณ์ที่ผ่านมาพบว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาหลายคนที่ไม่จำเป็นต้องเข้าสู่อาชีพและยังไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างชาญฉลาด เขาต้องเผชิญกับปัญหาอุปสรรคหลายประการโดยลำพัง ขาดเป้าหมายจึงก่อให้เกิดปัญหาการว่างงาน และการทำงานที่ไม่ตรงกับความสามารถและความถนัดของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับคำอธิบายของ Ginzberg & Super Donald E (1980 อ้างถึงใน กัญญาภัทร เสนิงค์ ณ ออยุธยา, 2557, น. 12) ที่กล่าวไว้ว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนับว่าเป็นวัยที่กำลังสนใจและแสวงหาอาชีพ มีการพิจารณาความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง ทั้งในแบบเพื่อนฝูงและในความเป็นจริงโดยยังไม่ได้ตัดสินใจจากข้อความข้างต้นนี้สนับสนุนให้เห็นว่าการที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจึงเป็นช่วงวัยที่เหมาะสมในการแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพและพิจารณาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบเหล่านี้เพื่อกำหนดแนวทางในการเลือกประกอบอาชีพของบุคคลในอนาคต

กิจกรรมแนะแนว เป็นเครื่องมือที่ผู้แนะแนวสามารถนำมาผสมผสานกับการเรียนรู้อื่น ๆ ในการจัดกิจกรรมโดย เก็จกาญจน์ กนกแก้ว (2558, น. 22) ได้กล่าวถึงกิจกรรมแนะแนวว่าเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รู้จักอาชีพ ค้นพบอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถ บุคลิกภาพ ความถนัด จุดเด่น ความสนใจของตนเอง สามารถพิจารณาตัดสินใจเลือกอาชีพได้ อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการเตรียมตัวประกอบอาชีพตามที่นักเรียนสนใจได้อย่างเหมาะสม โดย สมคิด กอมนี (2559 น. 115-116) ได้อธิบายความหมายของการแนะแนวอาชีพของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาว่าเป็นการพัฒนาทางอาชีพของนักเรียนเกี่ยวกับข้อมูลในด้าน

อาชีพต่าง ๆ และจะต้องสอดคล้องกับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา เพราะนักเรียนในระดับชั้นมัศึกษามีจุดเน้นสำคัญในการเลือกแผนการเรียนต่อ เลือกคณะสาขาและโยงไปสู่การเลือกอาชีพในอนาคตนักเรียนสามารถค้นหาจุดเด่นทักษะ ความสามารถ ความสนใจ ตลอดจนการมีทักษะในการตัดสินใจและมีทักษะในการวางแผนอาชีพ ซึ่งเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจและนำแนวคิด ทางทฤษฎีมาเป็นกรอบในการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านอาชีพให้นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาได้โดยประยุกต์การจัดกิจกรรมแนะแนวด้านอาชีพให้เหมาะสมกับนักเรียนให้มากที่สุด ซึ่งสัมพันธ์กับ สุธาสินี สัตย์เจริญ (2561, น. 59) ที่กล่าวว่ากิจกรรมแนะแนวควรมีวิธีการสอนที่ช่วยในการส่งเสริมทักษะทางการเรียนรู้และการตัดสินใจ เช่น กิจกรรมกลุ่มเกมต่าง ๆ มาปรับใช้เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีการซักถามและพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นใจในความสามารถของตนเองมากขึ้น ดังนั้นกิจกรรมแนะแนวจึงเป็นวิธีการที่สามารถเสริมสร้างและพัฒนานักเรียนในด้านอาชีพได้

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง เนื่องจากผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ครูและนักเรียนในโรงเรียนเกี่ยวกับความสนใจและความต้องการในการประกอบอาชีพ อีกทั้งผู้วิจัยเป็นครูแนะแนวที่สอนนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลจากการสัมภาษณ์ พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายบางส่วนที่มีความต้องการในการประกอบอาชีพไม่สอดคล้องกับความสนใจในอาชีพ และนักเรียนยังไม่ทราบว่าพิจารณาความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของตนเองได้อย่างไร ส่งผลให้นักเรียนนั้นขาดการวางแผนการดำเนินชีวิตโดยเฉพาะการเลือกเรียนในสาขาที่ตรงกับความต้องการในการประกอบอาชีพ ขาดการวางแผนหรือกำหนดเป้าหมายในการประกอบอาชีพ ซึ่งจากประเด็นดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสอดคล้องระหว่างความสนใจและความต้องการในการประกอบอาชีพโดยการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนและระยะที่ 2 การเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ ผลจากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางให้นักเรียนได้รู้จักตนเอง เข้าใจตนเอง และเสริมสร้างเกี่ยวกับความสอดคล้องระหว่างความสนใจและความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนต่อไปเพื่อเป็นพื้นฐานอันนำไปสู่การเลือกประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองในอนาคต

คำถามการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามการวิจัยไว้ดังนี้

1. ความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียน อยู่ในระดับใด
2. กิจกรรมแนะแนวสามารถเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความ ต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนได้หรือไม่

ความมุ่งหมายในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. ศึกษาความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของ นักเรียน
2. เปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมแนะแนว

ความสำคัญของการวิจัย

ประโยชน์เชิงวิชาการ

การวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความ ต้องการประกอบอาชีพเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาด้านการแนะแนวการศึกษาและการวางแผน ประกอบอาชีพในการดูแลช่วยเหลือ พัฒนาและส่งเสริมนักเรียนให้มีความพร้อมจนนำไปสู่การ ตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมและประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ในอนาคต

ประโยชน์เชิงปฏิบัติ

การวิจัยครั้งนี้ทำให้โรงเรียน ครูแนะแนวหรือบุคลากรทางการศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถนำกิจกรรมแนะแนวไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสอดคล้อง ระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพให้นักเรียน เพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนได้ รู้จักตนเอง เข้าใจตนเองและเสริมสร้างเกี่ยวกับความสอดคล้องระหว่างความสนใจและความ ต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนต่อไปและเป็นพื้นฐานอันนำไปสู่การเลือกประกอบอาชีพ ที่เหมาะสมกับตนเองในอนาคต

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาการเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้กิจกรรมแนะแนว โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งหมด 903 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งหมด 903 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพโดยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2563 โดยมีขั้นตอนการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างคำนวณจากสูตรของ Yamane (1967 อ้างถึงใน วิภาวดี ปัจจัยโก, 2544, น. 46) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ($\alpha = .05$) เมื่อเทียบกับตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างต้องใช้กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 286 คน ผู้วิจัยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ได้ 3 ระดับคือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 9 ห้อง รวมจำนวนนักเรียน 95 คน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 9 ห้อง รวมจำนวนนักเรียน 95 คน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 9 ห้อง รวมจำนวน 96 คน รวมจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 286 คน

ระยะที่ 2 การเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ คือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 12 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling Method) โดยเป็นนักเรียนที่ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความสนใจและความต้องการประกอบอาชีพในระยะที่ 1 มีความสนใจและทำการสุ่มเข้ากลุ่มเพื่อเข้าร่วมการทดลอง

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรจัดกระทำ

กิจกรรมแนะแนว

ตัวแปรตาม

ความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โดยใช้เวลาในการจัดกิจกรรม จำนวน 8 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 4 สัปดาห์

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ หมายถึง ความกลมกลืนของความมุ่งหวังในการเลือกอาชีพในอนาคตของนักเรียนที่สัมพันธ์กับกิจกรรมที่ชอบเกี่ยวกับอาชีพ ความสามารถที่เหมาะสมกับอาชีพและความสนใจในการประกอบอาชีพของนักเรียนที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความมุ่งหวังในการเลือกอาชีพ หมายถึง ความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพในอนาคต ซึ่งตรงกับ ความมุ่งหวัง ค่านิยมและความต้องการของตนเอง
2. กิจกรรมที่ชอบเกี่ยวกับอาชีพ หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคลที่แสดงออกผ่านทางบุคลิกภาพ งานอดิเรก สิ่งที่ชอบทำซึ่งมีความเหมาะสมกับอาชีพที่ตนเองสนใจ
3. ความสามารถที่เหมาะสมกับอาชีพ หมายถึง ประสิทธิภาพการเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกฝนจนเกิดความถนัด ความชำนาญและแสดงผ่านทักษะด้านต่าง ๆ ที่มีสัมพันธ์กับอาชีพที่ต้องการ
4. ความสนใจในการประกอบอาชีพ หมายถึง ความรู้สึกชอบ ฟังพอใจ และแนวโน้มในการเลือกอาชีพในอนาคต

กิจกรรมแนะแนว หมายถึง กระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รู้จักอาชีพค้นพบอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง โดยใช้วิธีการสอนประกอบไปด้วย การใช้กลุ่มสัมพันธ์ การใช้กรณีตัวอย่าง การใช้เกมและการอภิปรายกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกระตุ้นความสนใจเปิดโอกาสให้แสดงทัศนคติต่อตนเองและผู้อื่น ให้นักเรียนได้รู้จัก

วิเคราะห์ตนเอง วิเคราะห์อาชีพและการใช้วิจารณญาณในการเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของตนเอง โดยมีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมแนะแนว ดังต่อไปนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน คือ สร้างสัมพันธภาพ ชี้แจงข้อตกลงในการปฏิบัติตน อธิบายจุดมุ่งหมายในการเข้าร่วมกิจกรรมให้กับนักเรียนเกี่ยวกับการเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ

2. ขั้นดำเนินกิจกรรม คือ จัดกิจกรรมให้กับนักเรียนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ กิจกรรมที่ผู้เรียนจะปฏิบัติมีรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย ได้แก่ กิจกรรมกลุ่ม การอภิปรายกลุ่ม กรณีตัวอย่าง การเล่นเกม แบบทดสอบ ใบงานและใบความรู้

3. ขั้นสรุปบทเรียน คือ ผู้วิจัยร่วมกับนักเรียนในการสรุปเนื้อหาที่ได้รับจากการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง เพื่อสรุปความคิดรวบยอดและเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

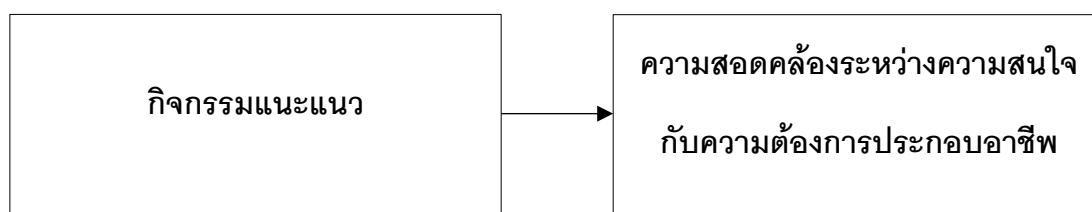
นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นปีที่ 4, 5 และ 6 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563

กรอบความคิด

การวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้แนวคิดและหลักการทางการแนะแนวอาชีพ โดยนำแนวคิดทฤษฎีการเลือกอาชีพของ John L. Holland (1985 อ้างถึงใน ปิยะนันท์ คงไฟ, 2561, น. 30) และแนวคิดทฤษฎีความต้องการของ Hoppock เป็นฐานในการใช้เป็นกรอบแนวคิดทางการวิจัยและใช้หลักการ แนวคิด เทคนิคทางการแนะแนวเป็นกรอบแนวทางในการสร้างกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียน

ตัวแปรจัดกระทำ

ตัวแปรตาม

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

นักเรียนมีความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพมากขึ้นหลังการใช้กิจกรรมแนะแนว

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาผลการเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพโดยใช้กิจกรรมแนะแนวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้กิจกรรมแนะแนว

1. เอกสารแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสนใจกับต้องการประกอบอาชีพ

- 1.1 ความหมายของความสนใจ
- 1.2 องค์ประกอบของความสนใจ
- 1.3 ความหมายของความสนใจในอาชีพ
- 1.4 การวัดความสนใจในอาชีพ
- 1.5 ทฤษฎีความสนใจในอาชีพ
- 1.6 ความหมายความต้องการ
- 1.7 องค์ประกอบของความต้องการ
- 1.8 ความหมายความต้องการประกอบอาชีพ
- 1.9 ทฤษฎีความต้องการประกอบอาชีพ
- 1.10 ความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการในการประกอบอาชีพ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ

- 2.1 ความหมายของการแนะแนว
- 2.2 จุดประสงค์ของการแนะแนว
- 2.3 ขอบข่ายของการแนะแนว
- 2.4 ความสำคัญของการแนะแนว
- 2.5 ประโยชน์ของการแนะแนว
- 2.6 ความหมายของกิจกรรมแนะแนวอาชีพ
- 2.7 ความสำคัญของชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ
- 2.8 ประเภทของการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ
- 2.9 เทคนิคและวิธีการที่ใช้ในกิจกรรมแนะแนวอาชีพ
- 2.10 การแนะแนวอาชีพในระดับมัธยมศึกษา
- 2.11 หลักสำคัญในการจัดบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 งานวิจัยในประเทศ

3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. เอกสารแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสนใจในอาชีพ

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจในอาชีพ ผู้วิจัยได้เรียบเรียงและนำเสนอประเด็นต่าง ๆ ดังรายละเอียดตามหัวข้อต่อไปนี้

1.1 ความหมายของความสนใจ

ความสนใจ เกิดจากแรงจูงใจส่งผลให้เรามีจิตใจที่จดจ่อกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง บุคคลหรือกิจกรรมต่าง ๆ เป็นความรู้สึกรู้สึกอยากเห็น ซึ่งเกิดขึ้นได้จากการเรียนรู้และผลักดันทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตามความสนใจ ดังนั้นความสนใจจึงเป็นสิ่งสำคัญที่เกิดเป็นอันดับแรกของการกระบวนการเรียนรู้โดยมีผู้ให้ความหมายของความสนใจต่าง ๆ ดังนี้

กูด Good (1973, p. 311) กล่าวว่าความสนใจเป็นความรู้สึกชื่นชอบหรือการที่คนเราแสดงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งความรู้สึกนั้นอาจจะมีช่วงขณะหนึ่งหรืออาจจะมี ความคงทนถาวร ขึ้นอยู่กับความอยากรู้ของบุคคล โดยมีอิทธิพลจากประสบการณ์ของเขาเอง

จอห์น ดิวอี้ Dewey John (1959, p. 66) กล่าวว่าความสนใจคือความรู้สึกชื่นชอบหรือพึงพอใจต่อสิ่งต่าง ๆ หรือกิจกรรมที่บุคคลทำเป็นประจำ

แสงเทียน เฉลิวัฒน์ (2560, น. 35) กล่าวว่าความสนใจคือการแสดงความรู้สึกชอบ มีความอยากรู้และอยากรู้อยากเห็นของ กิจกรรมหรือแสวงหาคำตอบซึ่งแสดงออกโดยการศึกษา ค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมหรือติดตามความเปลี่ยนแปลงของสิ่งที่สนใจนั้น ๆ

ณัฐธยาน์ การุญ (2554, น. 38) กล่าวว่าความสนใจหมายถึงสิ่งที่บุคคลเกิดความรู้สึกชอบ พึงพอใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วกระทำด้วยความพอใจก่อให้เกิดความอยากรู้ อยากรู้อยากเห็น อยากรู้อยากเห็นของสิ่งเหล่านั้น ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการเรียนรู้

ฉัตรวิทย์ ศิริอนันต์ (2561, น. 46) กล่าวว่าความสนใจหมายถึง ความชอบ ความรู้สึกพอใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ทำให้บุคคลมีความรู้สึกต้องการมีส่วนร่วม กับสิ่งที่ตนเองพึงพอใจหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ตนเองสนใจนั้น ๆ

จากการศึกษาความหมายของความสนใจ สรุปได้ว่า ความสนใจหมายถึง การที่บุคคลแสดงออกถึงความรู้สึกชอบ พึงพอใจในสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเป็นความรู้สึกที่จะแสวงหาคำตอบ ซึ่งเกิดจากความต้องการและผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตามความสนใจนั้น ๆ

1.2 องค์ประกอบของความสนใจ

จากการทบทวนเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีผู้นำเสนอความหมายองค์ประกอบของความสนใจไว้หลากหลาย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ฉัตรวดี ศิริอนันต์ (2561, น. 49) กล่าวว่าองค์ประกอบที่เกี่ยวความสนใจสรุปได้ว่าผู้เรียนจะมีความสนใจในการเรียนมากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลัก ๆ ได้แก่ อิทธิพลทางสิ่งแวดล้อม ความพร้อมทางสุขภาพ ความสนใจเฉพาะตน เชาว์ปัญญาของแต่ละบุคคลและพื้นฐานประสบการณ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนเอง

กิตติยา จินดารัตน์ (2561, น. 37) กล่าวว่าความสนใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดจากความพร้อม ความต้องการ ประสบการณ์ สภาพร่างกายและจิตใจและอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมแต่อาจจะเปลี่ยนแปลงได้ตามวัยและกาลเวลาแต่ละบุคคล ความสนใจเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการเรียนรู้ซึ่งจะช่วยกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความตั้งใจมีความพยายามในการเรียนอันจะส่งผลทำให้ประสบความสำเร็จ

แสงเทียน เฉลิมวัฒน์ (2560, น. 37) กล่าวว่าองค์ประกอบของความสนใจมีดังนี้

1. ความสนใจเกิดได้จากความพร้อม ความต้องการและอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม
2. ความสนใจต่อสิ่งต่าง ๆ เป็นเรื่องเฉพาะบุคคล โดยทุกคนไม่จำเป็นต้องมีความสนใจในสิ่งเดียวกันหรือในช่วงระยะเวลาเดียวกัน
3. ความสนใจส่งผลต่อความสัมพันธ์กับร่างกาย บุคคลจะเกิดความสนใจสิ่งใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของร่างกาย
4. ความสนใจเฉพาะอย่างของบุคคลนั้นอาจเปลี่ยนแปลงตามช่วงวัยหรือระยะเวลาของแต่ละบุคคล แต่ความสนใจนั้นค่อนข้างสม่ำเสมอจึงทำให้สามารถคาดการณ์ความสนใจของบุคคลในอนาคตได้
5. ความสนใจมีความสัมพันธ์กับสภาพจิตใจและเชาว์ปัญญา บุคคลที่มีเชาว์ปัญญาต่ำจะมีความสนใจต่อสิ่งที่ไม่มีความซับซ้อนและบุคคลที่มีเชาว์ปัญญาสูงมักจะมี ความสนใจหลายอย่างในเวลาเดียวกันและเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อน
6. ความสนใจส่งผลต่อความสัมพันธ์กับพื้นฐานประสบการณ์ของบุคคล บุคคลจะสนใจเรื่องใดย่อมต้องมีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ ถ้าบุคคลยังขาดประสบการณ์อาจไม่ก่อให้เกิดความสนใจ อาจเป็นแต่เพียงแค่ความอยากรู้ชั่วคราวเท่านั้น

จากการศึกษาองค์ประกอบของความสนใจ สรุปได้ว่า ความสนใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคลนั้น เกิดจากความพร้อม ความต้องการ ความถนัด ประสบการณ์และอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ โดยมีการเปลี่ยนแปลงตามช่วงวัยและกาลเวลาของแต่ละบุคคล องค์ประกอบของความสนใจจึงเป็นส่วนสำคัญต่อการเรียนรู้ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความต้องการและมีความพยายามในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอันจะส่งผลให้ประสบผลสำเร็จ

1.3 ความหมายของความสนใจในอาชีพ

ความสนใจมีความสำคัญอย่างมากต่อการวางแผนทางอาชีพ ความสนใจเป็นแรงจูงใจในการกระตุ้นให้บุคคลกระทำการสิ่งใด ๆ ดังนั้นความสนใจจึงเป็นการสะท้อนความต้องการทางบุคลิกภาพ ซึ่งส่งผลถึงความสัมพันธ์กับความสำเร็จในด้านการประกอบอาชีพ และความพึงพอใจในการทำงาน รวมทั้งยังเป็นองค์ประกอบสำคัญอันหนึ่งในการพัฒนาความต้องการในการประกอบอาชีพ โดยมีผู้ที่ให้ความหมายของความสนใจต่าง ๆ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วิภาวดี บัณฑิตโก (2544, น. 14) กล่าวว่าความสนใจในอาชีพคือความรู้สึกพึงพอใจของบุคคลที่มีต่ออาชีพใดอาชีพหนึ่งแล้วมีแนวโน้มว่าจะเลือกประกอบอาชีพนั้นในอนาคต การเลือกอาชีพขึ้นอยู่กับพื้นฐานของความเป็นจริง ความชอบ ความสนใจในอาชีพ และความปรารถนาหรือความมุ่งหวังในอาชีพ ซึ่งการเลือกอาชีพจะมีความสัมพันธ์ วัฒนธรรม เชื้อชาติ ภูมิศาสตร์ กลุ่มเพื่อน ครอบครัวและโรงเรียน นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตอบสนอง ได้แก่ความถนัด ความสนใจและบุคลิกภาพ

กนกวรรณ โกนาคม (2547, น. 37) กล่าวว่าความสนใจในอาชีพเป็นความรู้สึกชอบของบุคคลที่มีต่ออาชีพใดอาชีพหนึ่ง อาจแสดงออกในกิจกรรมของอาชีพนั้นและมีแนวโน้มที่จะเลือกกระทำในอาชีพที่ชอบ

มนัส จันสุทธีราษฎร์ (2548, น. 16) กล่าวว่า การเลือกอาชีพ เป็นส่วนหนึ่งภายในตัวบุคคลที่ทุกคนจะต้องคำนึงและให้ความสนใจในด้านความสามารถและบุคลิกภาพของตนเอง นอกจากนั้นแล้วยังเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องภายใต้กระบวนการเลือกอาชีพของแต่ละบุคคล ต้องใช้ความสนใจด้านพฤติกรรม เป้าหมายของบุคคล ความมุ่งหวัง ความพึงพอใจในการเลือกอาชีพ มีความเข้าใจในด้านพฤติกรรม การศึกษา ความถนัด ความสนใจและค่านิยมของบุคคล

ดิษยุทธิ์ บัวจุม (2556, น. 53) กล่าวว่าความสนใจคือความรู้สึกชื่นชอบกิจกรรมหนึ่งมากกว่ากิจกรรมอื่น ๆ ดังนั้น ความรู้สึกใด ๆ ที่มีเป้าหมายกิจกรรมถือว่าความสนใจเป็นความรู้สึกขั้นแรกที่จะนำไปสู่ขั้นอื่น ๆ เช่น ความซาบซึ้ง เจตคติ ค่านิยม คุณธรรมและบุคลิกภาพ

ดังนั้นการรับรู้ข้อมูลว่าใครมีความสนใจด้านใดมากน้อยแค่ไหน จึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอนและการแนะแนว

ณัฐนันท์ มั่นคง (2559, น. 26) กล่าวว่า เป็นกระบวนการที่บุคคลพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตนเองซึ่งประกอบด้วย ความต้องการ ความสนใจ ความถนัด บุคลิกภาพ ค่านิยมของตนเอง กับตัวเลือกอาชีพและหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลจนเกิดการตัดสินใจเลือกอาชีพตามการรับรู้ความสามารถของตนเองและเกิดความมุ่งมั่นต่อการตัดสินใจนั้น

ปิยะนันท์ คงไฟ (2561, น. 26) กล่าวว่า การเลือกอาชีพคือการแสวงหาอาชีพที่สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถ ความถนัดของตนเองได้และมีความสุขกับอาชีพที่ตนเองเลือกสามารถสร้างความมั่นคงให้กับผู้ที่สามารถเลือกอาชีพได้สอดคล้องกับตนเองและการเลือกอาชีพตัวแปรที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนคือความสามารถทางการเรียน ความต้องการ ความสนใจในอาชีพ ค่านิยม บุคลิกภาพ ระดับการศึกษาของผู้ปกครองและรวมไปถึงอาชีพของผู้ปกครอง

จากการศึกษาความหมายของความสนใจในอาชีพสรุปได้ว่า ความสนใจในอาชีพคือความรู้สึก ชื่นชอบ พึงพอใจของบุคคลที่มีต่ออาชีพใดอาชีพหนึ่งและมีแนวโน้มว่าจะเลือกประกอบอาชีพนั้นในอนาคต การเลือกอาชีพขึ้นอยู่กับพื้นฐานของความเป็นจริง ความชอบ เจตคติ ค่านิยม ความสนใจในอาชีพ บุคลิกภาพ และความปรารถนาหรือความมุ่งหวังในอาชีพ ซึ่งการเลือกอาชีพจะมีความสัมพันธ์ของความต้องการ ความสนใจ ความถนัด สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม กลุ่มเพื่อน ครอบครัวและโรงเรียน ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าข้อมูลความสนใจในอาชีพจึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอนและการแนะแนว

1.4 การวัดความสนใจในอาชีพ

การวัดความสนใจถือว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญต่อการเลือกประกอบอาชีพ ซึ่งมีผู้เสนอแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการวัดความสนใจในอาชีพไว้ดังนี้

จอห์น แอล ฮอลแลนด์ Holland (1996) ได้สร้างแบบวัดความสนใจในอาชีพโดยยึดทฤษฎีบุคลิกภาพของตนเอง คือแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ SDS โดย จอห์น แอล ฮอลแลนด์มีความคิดว่าการเลือกอาชีพเป็นการกระทำที่สะท้อนให้เห็นถึงแรงจูงใจ ความรู้ความสามารถและบุคลิกภาพของบุคคลอาชีพเปรียบเสมือนชีวิต ส่วนสภาพแวดล้อมเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะงานและทักษะ ดังนั้นบุคคลที่มีบุคลิกภาพในกลุ่มเดียวกัน อาจ会有ความสนใจหรือชอบทำอะไรคล้าย ๆ กัน และการเลือกอาชีพเป็นการแสดงออกซึ่งบุคลิกภาพของบุคคล

ซูเปอร์ Super (1957, p. 218) ความสนใจของบุคคลสามารถวัดได้ดังนี้

1. ความสนใจแสดงถึงความรู้สึก คือวิธีการศึกษาจากคำพูดของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับความสนใจ
2. ความสนใจเกิดจากการแสดงออก คือวิธีการศึกษาพฤติกรรมที่แสดงออก และสามารถสังเกตได้
3. ความสนใจจากการสำรวจ คือวิธีการศึกษาสำรวจจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของวิชาต่าง ๆ ที่บุคคลนั้นเกิดความสนใจ
4. ความสนใจจากการสำรวจ คือวิธีการศึกษาโดยใช้แบบสำรวจโดยการให้บุคคลแสดงความรู้สึกว่าชอบและไม่ชอบ

อภิชนา กำจรวิพุธ และ อาภาพรณ ทศนแสงสุริย์ (2554, น. 106) กล่าวถึงแบบทดสอบบุคลิกภาพ Self-Direct Search ตามทฤษฎีการเลือกอาชีพของ John L. Holland ซึ่งพบว่าแบบทดสอบการเลือกอาชีพมีการใช้กันอย่างแพร่หลายในหมู่ครูแนะแนวเพื่อทำการแนะแนวนักเรียน นักศึกษาเพื่อการเข้าสู่อาชีพต่าง ๆ อย่างไรก็ตามหากพิจารณาปัจจัยด้านเวลาของการเข้าสู่อาชีพ เมื่อเวลาผ่านไปคุณลักษณะความสนใจและความสามารถของบุคคลในการประกอบอาชีพอาจจะเปลี่ยนแปลงไปตามความรู้ ประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้นหรืออาจเปลี่ยนแปลงไปตามปัจจัยทางสังคมอื่น ๆ เนื่องจากแบบทดสอบดังกล่าวจะช่วยทำนายคุณลักษณะ ความสนใจและความสามารถของบุคคลว่ามีคุณสมบัติที่เหมาะสมกับงานในตำแหน่งต่าง ๆ ซึ่งคุณลักษณะหรือคุณสมบัติต่าง ๆ นี้เองจะสามารถบ่งบอกถึงแนวโน้มการประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพของบุคคลนั้น ๆ ได้

แสงเทียน เฉลิมวัฒน์ (2560, น. 39) กล่าวว่าความสนใจของแต่ละคนจะมีความแตกต่างกันเนื่องจากสาเหตุหลายประการ เช่น ด้านสติปัญญา อายุ เพศ ความถนัดตามธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางบ้าน ทางโรงเรียน เพื่อน ชุมชน จึงสามารถวัดได้หลากหลายวิธีขึ้นอยู่กับโอกาสหรือสถานการณ์ที่นำไปปรับใช้

จัตรวดี ศิริอนันต์ (2561, น. 50) กล่าวถึงการวัดความสนใจสามารถวัดได้โดยการสังเกต การสัมภาษณ์ และการใช้แบบสอบถาม ทั้งนี้อาจขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของการวัดสนใจแต่ละกรณี

จากการศึกษาความหมายของการวัดความสนใจในอาชีพสรุปได้ว่า การวัดความสนใจทางอาชีพเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม บุคลิกภาพรวมถึงสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ของบุคคลเพื่อนำมาพิจารณาในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่อาชีพ ซึ่งสามารถทำได้หลากหลายวิธี เช่น การทำแบบสำรวจ การสังเกต และการสัมภาษณ์ เป็นต้น

1.5 ทฤษฎีความสนใจในอาชีพ

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีความสนใจในอาชีพ ซึ่งมีผู้เสนอให้ความหมายไว้หลากหลาย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

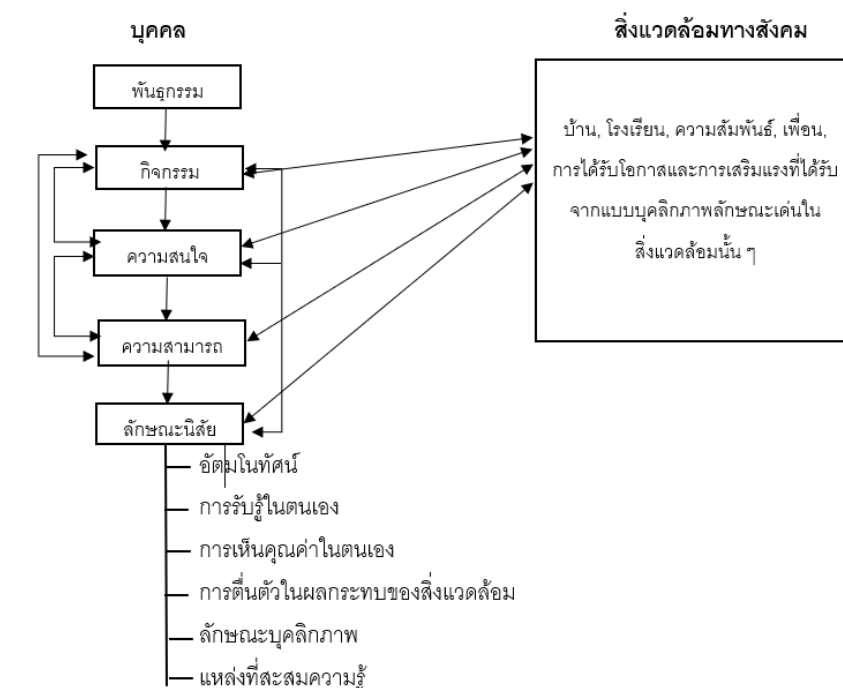
การเลือกอาชีพในทางจิตวิทยาและการแนะแนวมีแนวคิด ทฤษฎีที่สำคัญมากมาย ซึ่งหนึ่งในแนวคิดทฤษฎีที่ได้รับความนิยมคือทฤษฎีการเลือกอาชีพของ John L. Holland (1985 อ้างถึงใน ปิยะนันท์ คงไฟ, 2561, น. 30) เป็นนักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยจอห์นฮอปคิน ได้สร้างทฤษฎีการเลือกอาชีพ แบบสำรวจความสนใจในอาชีพและแบบสำรวจบุคลิกภาพของตนเองเพื่อช่วยในการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยได้ตั้งข้อสมมติฐานไว้ดังนี้ คือ

1. การเลือกอาชีพของบุคคลนั้นเป็นการแสดงออกถึงบุคลิกภาพของบุคคล ความสนใจในอาชีพแสดงให้เห็นถึงบุคลิกภาพในการทำงาน การใช้กิจกรรมยามว่างและงานอดิเรก
2. การสำรวจความสนใจในอาชีพถือว่าการสำรวจบุคลิกภาพของมนุษย์
3. ถ้าบุคคลเลือกประกอบอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่งอันเนื่องมาจากบุคลิกภาพของเขาแล้วก็จะดึงดูดความสนใจของคนที่มีบุคลิกภาพคล้ายกันหรือมีลักษณะใกล้เคียงกัน
4. บุคคลจะมีความสนใจต่ออาชีพอยู่สองสามอาชีพซึ่งจะมีความสำคัญต่อการเลือกประกอบอาชีพมาก
5. ความพึงพอใจ ความมั่นคงและความประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพนั้นขึ้นกับความสอดคล้องระหว่างบุคลิกภาพของบุคคลและสภาพแวดล้อมของงาน

จอห์น แอล ฮอลแลนด์ Holland (1985) ได้เขียนทฤษฎีบุคลิกภาพในการประกอบอาชีพซึ่งสามารถจำแนกได้ตามความสนใจในการประกอบอาชีพโดยมีแนวคิดพื้นฐานว่า

1. สามารถจำแนกบุคคลออกตามบุคลิกภาพได้ 6 ด้าน ตามความสนใจในการประกอบอาชีพคือ ชอบสิ่งที่ เป็นจริง (Realistic) ชอบสืบค้น (Investigative) ชอบศิลปะ (Artistic) ชอบเข้าสังคม (Social) ชอบความท้าทาย (Enterprising) และชอบความมีระเบียบแบบแผน (Conventional) บุคลิกภาพแต่ละแบบเกิดจากการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างสิ่งแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ เพื่อน พ่อแม่ ผู้ปกครอง วิธีการดำเนินชีวิตและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับแรงผลักดันของแต่ละบุคคลซึ่งจะได้รับอิทธิพลจากการถ่ายทอดทางพันธุกรรมและจะส่งผลไปยังความสามารถในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ประสบการณ์การมีปฏิสัมพันธ์เหล่านี้จะเริ่มต้นทำให้แต่ละคนมีการเรียนรู้ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบในกิจกรรมที่แตกต่างกัน แล้วต่อมารู้สึกชอบหรือไม่ชอบที่เกิดขึ้นกับกิจกรรมเหล่านี้จะกลายมาเป็นความสนใจและนำไปสู่ความสามารถเฉพาะด้านที่

แตกต่างกัน ทำยที่สุดความสนใจและความสามารถที่แตกต่างกันนี้ จะก่อตัวเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลที่มีอุปนิสัย ความคิด การรับรู้และการกระทำที่ต่างกันออกไปในแต่ละตัวบุคคล ภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 การพัฒนาลักษณะบุคลิกภาพ Holland (1985)

2. สิ่งแวดล้อมทางสังคม สามารถแบ่งได้เป็น 6 ด้าน เช่นเดียวกับความสนใจ ในการประกอบอาชีพนั้นคือ ชอบสิ่งที่เป็นจริง (Realistic) ชอบสืบค้น (Investigative) ชอบศิลปะ (Artistic) ชอบเข้าสังคม (Social) ชอบความท้าทาย (Enterprising) และชอบระเบียบแบบแผน (Conventional) สิ่งแวดล้อมมีลักษณะแตกต่างกันเนื่องจากได้รับอิทธิพลจากบุคคลที่มีบุคลิกภาพแตกต่างกันในแต่ละแบบด้วยเหตุผลที่ว่าแต่ละบุคคลมีบุคลิกภาพแตกต่างกันจึงทำให้มีความสนใจ ความสามารถและลักษณะที่แตกต่างกัน เมื่อบุคคลมีบุคลิกภาพแบบเดียวกันมาอยู่ร่วมกัน ก็จะจัดสภาพแวดล้อมรอบตัวให้เหมาะสมกับตนเองและแต่ละสิ่งแวดล้อมนั้นจะแสดงถึงปัญหาเฉพาะด้านและความกดดันที่แตกต่างกันออกไป เนื่องจากแต่ละแบบจะแสดงถึงความสนใจ ความสามารถและอุปนิสัยที่ต่างกันจึงทำให้แต่ละบุคคลมีแนวโน้มที่จะนำตัวเองเข้าหา สิ่งแวดล้อมมนุษย์หรือสิ่งต่าง ๆ ที่เข้ากับความสามารถของตนเองและเมื่อมีการ รวมกลุ่มของบุคคลในแต่ละบุคลิกภาพพวกเขาจะสร้างสิ่งแวดล้อมที่ตอบสนองต่อบุคลิกภาพ ของพวกเขา ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้ว่าเมื่อมีการประเมินสิ่งแวดล้อมในวาระเดียวกันนี้เราก็จะสามารถประเมินความต่างของแต่ละบุคคลได้

3. บุคคลแต่ละบุคคลจะค้นหาสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนเอง ซึ่งแต่ละสิ่งแวดล้อมย่อมมีลักษณะแตกต่างกันและในสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันนี้ จะฝึกฝนทักษะและความสามารถแสดงออกถึงทัศนคติและบทบาทต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อมนั้น ๆ

4. พฤติกรรมของบุคคลถูกกำหนดโดยการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างบุคลิกภาพและลักษณะของสิ่งแวดล้อม ถ้าหากเรารู้ว่ารูปแบบบุคลิกภาพของแต่ละคนเป็นอย่างไรก็สามารถนำความรู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพและรูปแบบสิ่งแวดล้อมมาพยากรณ์ผลต่าง ๆ ที่ตามมาเช่น การเลือกเลือกอาชีพ การเปลี่ยนงานความสามารถ ความสำเร็จในอาชีพ การศึกษาและพฤติกรรมทางสังคม

นอกจากสมมติฐานหลัก 4 ข้อนี้ยังมีสมมติฐานสนับสนุนเพื่อช่วยสนับสนุนและอธิบายสมมติฐานหลักซึ่งสามารถปรับใช้ได้กับทั้งรูปแบบบุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อมอีก 5 ข้อ คือ

การคำนวณ (Calculus) ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบุคลิกภาพหรือสิ่งแวดล้อมนั้นสามารถจัดได้เป็นรูป 6 เหลี่ยม โดยแต่ละมุมของรูป 6 เหลี่ยมจะแทนด้วยลักษณะบุคลิกภาพหรือสิ่งแวดล้อมทั้ง 6 แบบ ระหว่างแบบบุคลิกภาพหรือสิ่งแวดล้อมปรับแต่งสัดส่วนให้เหมาะสมตามทฤษฎี การกำหนดช่องว่างระหว่างรูปแบบเหล่านี้เพื่อที่จะแสดงถึงความสอดคล้อง (Congruence) ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม โดยความสัมพันธ์ของรูปแบบตามทฤษฎีนี้ถูกกำหนดเพื่อความชัดเจนและความสะดวกในการทำการศึกษา

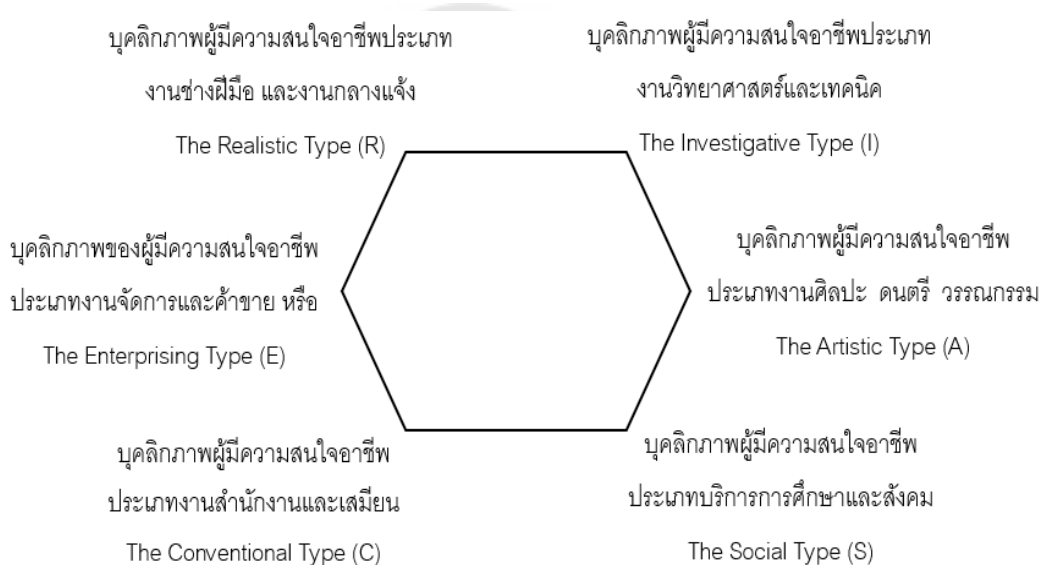
ความสอดคล้อง (Consistency) ลักษณะบุคลิกภาพหรือสิ่งแวดล้อมที่อยู่คู่กับรูป 6 เหลี่ยมจะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันมากกว่าที่อยู่ห่างกัน เช่น บุคคลที่มีบุคลิกภาพชอบสิ่งที่ เป็นความจริง (Realistic) กับผู้ที่มีบุคลิกภาพชอบสืบค้น (Investigative) จะมีบุคลิกภาพคล้ายคลึงกันระหว่างบุคลิกภาพชอบศิลปะ (Artistic) มากกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพชอบระเบียบแบบแผน (Conventional)

ความแตกต่าง (Differentiation) บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบใดหรือมีความเหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมใดก็จะมีลักษณะเฉพาะเป็นของตัวเองจะแสดงออกซึ่งลักษณะของบุคลิกภาพของตนเป็นหลัก โดยอาจมีการแสดงลักษณะของแบบอื่นบ้างเพียงเล็กน้อย แต่หากมีบุคคลที่แสดงออกหมายถึงบุคลิกภาพจะไม่มี ความแตกต่างเฉพาะตัวและยากที่จะกำหนดได้ว่าเป็นลักษณะแบบใด

ความเป็นเอกลักษณ์ (Identity) แนวความคิดนี้ใช้เพื่อประมาณความชัดเจนและคงที่ของเอกลักษณ์ของบุคคลและสิ่งแวดล้อม เอกลักษณ์ของบุคคลกำหนดโดยการมีภาพ

ที่ชัดเจนและคงที่ของเป้าหมาย ความสนใจและความสามารถพิเศษเอกลักษณ์ของสิ่งแวดล้อมแสดงออกมาเมื่อสิ่งแวดล้อมมีการบูรณาการเป้าหมายงานและรางวัลซึ่งคงที่ในระยะยาว

ความกลมกลืน (Congruence) แต่ละบุคลิกลักษณะก็จะมีความต้องการอยากอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับตนเอง เช่น บุคคลผู้ที่มีบุคลิกภาพชอบสังคม (Social) ก็จะมี ความพึงพอใจที่จะอยู่ในสิ่งแวดล้อมด้านชอบสังคม ได้รับโอกาสในการแสดงและได้รับรางวัลตามที่ต้องการและจะเกิดความไม่เหมาะสมขึ้นหากได้ไปอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่มีลักษณะแตกต่างออกไป เช่น ไปอยู่ในสิ่งแวดล้อมของผู้ที่ชอบความเป็นจริง

ภาพประกอบ 2 ความสอดคล้องของบุคลิกภาพกับความสนใจในการประกอบอาชีพ

Holland (1985)

ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ John L. Holland เป็นผลจากการสังเกตของบุคคลหรือของคนอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวกับความสนใจ ลักษณะและพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งได้วิเคราะห์บุคลิกภาพและความสนใจของบุคคลออกเป็น 6 ประเภท คือด้านจักรกล ด้านวิทยาศาสตร์ ด้านบริการสังคม ด้านสารบรรณ ด้านธุรกิจและด้านศิลปะ

ทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องความต้องการ (Needs) และความกดดัน (Pressures) ของ Murray (1938 อ้างถึงใน ปิยะนันท์ คงไฟ, 2561, น. 31) กล่าวว่า เป็นแรงกระตุ้นอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้ Holland สร้างทฤษฎีของเขาขึ้นสามารถกล่าวโดยสรุปคือ “ทฤษฎีการเลือกอาชีพ” ซึ่งมีแนวคิดพื้นฐานดังนี้ 1. การเลือกอาชีพนั้นเป็นการแสดงออกถึงบุคลิกภาพของบุคคล และ 2. แบบสำรวจความสนใจคือแบบสำรวจบุคลิกภาพ

จอห์น แอล ฮอลแลนด์ ได้กล่าวถึง “การเลือกอาชีพ” ไว้ว่า “การเลือกอาชีพ คือการกระทำที่สะท้อนให้เห็นถึงแรงจูงใจ ความรู้ บุคลิกภาพ และความสามารถของบุคคล อาชีพเป็นวิถีชีวิตส่วนสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นงานและทักษะ”

จอห์น แอล ฮอลแลนด์ ได้แบ่งบุคลิกภาพบุคคลสะท้อนผ่านอาชีพเป็น 6 แบบโดยดังต่อไปนี้

1. บุคลิกภาพผู้มีความสนใจอาชีพประเภทงานช่างฝีมือและงานกลางแจ้ง The Realistic Type (R)

บุคคลกลุ่มนี้เป็นพวกชอบกิจกรรมที่ต้องใช้กำลัง ชอบทำงานในที่กลางแจ้ง ชอบกิจกรรมที่ไม่มีความซับซ้อน เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งของ เช่น เครื่องจักรกล ขาดทักษะทางด้านภาษาที่ไต่สร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล ค่อนข้างก้าวร้าว มีค่านิยมทางเศรษฐกิจและการเมืองในรูปแบบที่มีระบบ แบบแผน ยึดถือประเพณี นิยมลักษณะภายนอกของบุคคล เช่น เงิน อำนาจ และเกียรติยศชื่อเสียง

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจมักเป็นอาชีพที่เกี่ยวกับงานฝีมือ การใช้เครื่องจักร เครื่องมือ กิจกรรมทางเกษตร เช่น วิศวกรเครื่องยนต์ วิศวกรเครื่องจักรกล วิศวกรโยธา ช่างเทคนิค อุตสาหกรรม ช่างเครื่องบิน ช่างยนต์ ช่างสำรวจ ช่างไฟฟ้า เป็นต้น โดย Realistic Type จะประกอบไปด้วย ความสามารถ ความรู้ตนเอง และค่านิยมต่าง ๆ ตามตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 แสดงความสามารถ ความรู้ตนเอง และค่านิยมต่าง ๆ ของ Realistic Type

Asocial	ขี้อาย	conforming	ชอบเลียนแบบ
Frank	เปิดเผย	Genuine	ไว้ใจได้
Hard - headed	หัวแข็ง	Materialistic	วัตถุนิยม
Natural	เป็นธรรมชาติ	Normal	ธรรมดา
Persistent	เสมอต้นเสมอปลาย	Practical	ปากเพียร
Self-effacing	เรียบ ๆ	Inflexible	ไม่ยืดหยุ่น มั่นคง
Thrifty	มัธยัสถ์	Uninsightful	ไม่มีการหยั่งรู้
Uninvolved	ไม่คิดมาก ไม่หมกมุ่น		ไม่มองการณ์ไกล

ที่มา: John L. Holland (1985)

2. บุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทงานวิทยาศาสตร์และเทคนิค หรือ The Investigative Type (I)

บุคคลกลุ่มนี้เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาที่เป็นนามธรรมได้ดี ชอบคิด สังเกต วิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัยอย่างมีเหตุผลชอบแก้ปัญหาชอบใฝ่หาความรู้ มีหลักการ สนใจการจัดระบบการทดลองด้านกายภาพชีวภาพ และปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เพื่อจะได้เข้าใจและควบคุมปรากฏการณ์นั้น ชอบทำงานที่มีภาพซับซ้อน ชอบความคิดมากกว่าเป็นผู้ลงมือทำ ไม่ยึดติดประเพณีนิยม หลีกเลียงงานประเภทค้าขาย การชักชวน การเข้าสังคม และการเลียนแบบ

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจได้แก่ นักอุตุนิยมวิทยา นักชีวภาพ นักเคมี นักฟิสิกส์ นักคณิตศาสตร์ นักสถิติ นักเศรษฐศาสตร์ นักวิจัย นักวิเคราะห์ นักวิเคราะห์ระบบ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น โดย Investigative Type จะประกอบไปด้วย ความสามารถ ความรับรู้ตนเอง และค่านิยมต่าง ๆ ตามตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 แสดงความสามารถ ความรับรู้ตนเอง และค่านิยมต่าง ๆ ของ Investigative Type

Analytical	ชอบวิเคราะห์	Cautious	ระมัดระวัง รอบคอบ
Critical	เป็นนักวิจารณ์	Complex	ซับซ้อน
Curious	ใฝ่รู้	Independent	รักอิสระ
Intellectual	ฉลาด	Introspective	ทบทวนความคิดของตน พินิจพิจารณาตนเอง
pessimistic	มองโลกในแง่ร้าย	precise	เฉียบขาด
Rational	มีเหตุผล	Reserved	ไว้ตัว
Retiring	เก็บตัว	Unassuming	ถ่อมตัว
Unpopular	ไม่เป็นที่สนใจ		

ที่มา: John L. Holland (1985)

3. บุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทงานศิลปะ ดนตรี วรรณกรรม หรือ The Artistic Type (A)

บุคคลกลุ่มนี้เป็นบุคคลที่มีความคิดเห็นทางด้านศิลปะเป็นตัวของตัวเอง ชอบกิจกรรมที่เกี่ยวกับนามธรรมชอบความมีอิสระ มีสุนทรียภาพ มีโลกส่วนตัวสูง มักใช้ชีวิตและ

ชอบทำกิจกรรมโดยลำพัง ไม่ค่อยมีการควบคุมตนเอง มักทำสิ่งต่าง ๆ ตามที่ใจปรารถนา มีความต้องการแสดงออกถึงลักษณะเฉพาะตัวของตนเอง ชอบเผชิญปัญหา ชอบแสดงออกทางศิลปะ ไม่ชอบเลียนแบบ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และหลักเลียงงานประเภทที่ต้องใช้ระเบียบแบบแผน

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ สถาปนิก มัณฑนากร นักออกแบบแฟชั่น นักถ่ายภาพศิลป์ ผู้กำกับละคร ครูสอนนาฏศิลป์ ครูสอนเต้นรำ ครูสอนดนตรี นักแต่งเพลง ศิลปิน นักร้อง นักแสดง ครูสอนวรรณคดี นักประพันธ์ นักเขียน นักเขียนบทภาพยนตร์ ผู้แปลภาษาต่างประเทศ ผู้สื่อข่าว นักหนังสือพิมพ์ ผู้ช่วยบรรณาธิการ นักวิจารณ์ นักประชาสัมพันธ์ ครูสอนภาษา นักปรัชญา ผู้จัดการรายการวิทยุ ผู้ออกแบบเครื่องแต่งกาย เป็นต้น โดย Artistic Type จะประกอบไปด้วย ความสามารถ ความรู้ตัวเองและค่านิยมต่าง ๆ ตามตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 แสดงความสามารถ ความรู้ตัวเอง และค่านิยมต่าง ๆ ของ Artistic Type

Complicate	จุจิก	Disorderly	ไม่มีระเบียบ
Emotional	เจ้าอารมณ์	Expressive	ชอบการแสดงออก
Idealistic	มีอุดมคติ	Imaginative	เพ้อฝัน
Impractical	ไม่จริงจัง	Impulsive	ใจร้อน
Independent	สามารถทำงานโดยลำพังได้	Introspective	หุนหันพลันแล่น ทบทวนความคิดของตน พินิจพิจารณาตนเอง
Intuitive	มีความคิดริเริ่มมีจินตนาการ	Nonconforming	ไม่ชอบเลียนแบบ
Original	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	Sensitive	อ่อนไหว
Open	เปิดเผย		

ที่มา: John L. Holland (1985)

4. บุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทบริการการศึกษาและสังคม หรือ The Social Type (S)

บุคคลกลุ่มนี้ชอบงานสังคม งานเลี้ยงสังสรรค์ ชอบการสนทนาพูดคุยมีความเป็นมิตร ร่าเริง ชอบการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เป็นคนชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น ชอบให้ความรู้ ชอบพบปะสังสรรค์เพื่อนใหม่ ชอบการเป็นสมาชิกองค์กร สมาคม มีความสามารถในการพูด มีทักษะทางภาษา มีทักษะการติดต่อสื่อสาร ต้องการได้รับความสนใจ ความรับผิดชอบ หลีกเลียงการใช้ความคิดเชิงวิเคราะห์ มักจะแก้ปัญหาโดยคำนึงความรู้สึกและการใช้สัมพันธภาพระหว่างบุคคล

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ ครู อาจารย์ วิทยากร เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล ล่าม มัคคุเทศก์ ผู้สัมภาษณ์ ผู้วิเคราะห์งาน ผู้ประสานงานด้านสวัสดิการสังคม ผู้ให้คำปรึกษา ผู้บริหารงานชุมชน ตัวแทนธุรกิจ ผู้อำนวยการด้านบุคคล เป็นต้น The Social Type โดยจะประกอบไปด้วย ความสามารถ ความรับรู้ตนเองและค่านิยมต่าง ๆ ตามตาราง 4 ดังนี้

ตาราง 4 แสดงความสามารถ ความรับรู้ตนเอง และค่านิยมต่าง ๆ ของ Social Type

Ascendant	มีอำนาจ	Cooperative	ให้ความร่วมมือ
Patient	อดทน	Friendly	มีเมตตาริจิต
Generous	ใจกว้าง	Helpful	ชอบบำเพ็ญประโยชน์
Idealistic	มีอุดมคติ	Empathic	มีความคิดลึกซึ้ง
Kind	เมตตา กรุณา	Persuasive	จูงใจคนเก่ง
Responsible	มีความรับผิดชอบ	Sociable	ชอบเข้าสังคม
Tactful	มีไหวพริบดี	Understanding	เข้าใจเพื่อนมนุษย์
Warm	อบอุ่น		

ที่มา: John L. Holland (1985)

5. บุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทงานการจัดการและงานค้าขาย หรือ The Enterprising Type (E)

บุคคลกลุ่มนี้ ชอบมีอำนาจ ชอบแสดงตัว มีลักษณะของความเป็นผู้นำ มีความคิดริเริ่ม เชื้อมั่นในตนเองสูง กล้าได้กล้าเสีย มีความพร้อมที่จะเสี่ยงสนใจเรื่องอำนาจ มีความก้าวหน้าทางการใช้คำพูด มีทักษะในการเจรจาซื้อขายและลงทุนมีทักษะทางการ

พูดและการโน้มน้าวจิตใจผู้อื่น ชอบชักชวนผู้อื่นให้คล้อยตาม ชอบดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ชอบกิจกรรมที่เป็นกลุ่มหรือองค์กร ชอบควบคุมคนอื่น เป็นผู้นำในการทำกิจกรรมต่าง

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ นักธุรกิจ นายธนาคาร นักวิจัยตลาด นายหน้า ผู้จัดการฝ่ายขาย ผู้ขายประกัน ผู้พิพากษา อัยการ ทนายความ พนักงานการตลาด นักประชาสัมพันธ์ วิศวกรอุตสาหกรรม พนักงานขายสินค้า ผู้ช่วยฝ่ายบริหาร ผู้จัดการฝ่ายสาขา เป็นต้น โดย Enterprising Type จะประกอบไปด้วย ความสามารถ ความริ่รู้ตนเองและค่านิยมต่าง ๆ ตามตาราง 5 ดังนี้

ตาราง 5 แสดงความสามารถ ความริ่รู้ตนเอง และค่านิยมต่าง ๆ ของ Artistic Type

Acquisitive	โลภ	Adventurous	ชอบเสี่ยงภัย
Agreeable	กล้าได้แย้ง	Ambitious	ทะเยอทะยาน
Domineering	มีอำนาจ เผด็จการ	Energetic	กระปรี้กระเปร่า
Exhibitionistic	ชอบอวด	Excitement- seeking	สนุกสนาน
Extroverted	ชอบเข้าสังคม ชอบพบปะผู้คน	Flirtatious	เจ้าชู้
Optimistic	มองโลกในแง่ดี	Self - confident	เชื่อมั่นในตนเอง
Sociable	ชอบเข้าสังคม	Talkative	ช่างพูด

ที่มา: John L. Holland (1985)

6. บุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทงานสำนักงานและเสมียน หรือ The Conventional Type (C)

บุคคลกลุ่มนี้ชอบดำเนินงานหรือรับสืบทอดงานที่มีระเบียบแบบแผนชัดเจน ชอบทำงานในบริษัทที่มีระบบระเบียบกฎเกณฑ์ เป็นบุคคลที่ชอบทำงานเกี่ยวกับตัวเลข การนับจำนวนชอบบทบาทการเป็นผู้ได้บังคับบัญชา พอใจที่จะคล้อยตาม เลี่ยงการโต้แย้ง ชอบการจัดเก็บบันทึกเก็บรายงาน จัดข้อมูล คัดลอกข้อมูลจัดหมวดหมู่รายงาน ทำงานได้เป็นระเบียบเรียบร้อย

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ บัญชี สมุห์บัญชี ผู้ตรวจสอบบัญชี ผู้เชี่ยวชาญทางการเงิน เจ้าหน้าที่การเงินธนาคาร เจ้าหน้าที่งบประมาณ ผู้ดูแลสินค้าในสต็อก ผู้ควบคุมเครื่องคอมพิวเตอร์ เลขานุการ เจ้าหน้าที่ธุรการ นายทะเบียน เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล

เลขานุการฝ่ายบุคคล เป็นต้น โดย Enterprising Type จะประกอบไปด้วยความสามารถการรับรู้ตนเองและค่านิยมต่าง ๆ ตามตาราง 6 ดังนี้

ตาราง 6 แสดงความสามารถ ความรับรู้ตนเอง และค่านิยมต่าง ๆ ของ Conventional Type

Careful	เจ้าระเบียบ	Conforming	ชอบเลียนแบบ
Conscientious	ซื่อตรง	Defensive	ว่างท่า
Efficient	มีสมรรถภาพมี ประสิทธิภาพ	Inflexible	ไม่ยืดหยุ่น
Inhibited	ยับยั้งชั่งใจ	Methodical	มีระเบียบ
Obedient	อ่อนน้อม	Orderly	เจ้าระเบียบ
Persistent	เสมอต้นเสมอปลาย	practical	พากเพียร
Prudish	เคร่งครัด	Thrifty	มัธยัสถ์
Unimaginative	ไม่มีจินตนาการ		

ที่มา: John L. Holland (1985)

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า ทฤษฎีการเลือกอาชีพ จอห์น แอล ฮอลแลนด์ คือการกระทำที่สะท้อนให้เห็นถึงแรงจูงใจ ความรู้ บุคลิกภาพและความสามารถของบุคคล บุคคลจะเลือกประกอบอาชีพที่ตรงความต้องการของตนเองซึ่งจะสอดคล้องกับบุคลิกภาพ ความสนใจ ความถนัด ซึ่งการวิเคราะห์บุคลิกภาพและความสนใจของบุคคลแบ่งออกเป็น 6 ประเภท คือ Realistic บุคลิกภาพแบบจริงจังไม่คิดฝัน Investigative บุคลิกภาพแบบที่ต้องใช้ไหวพริบปัญญา Artistic บุคลิกภาพแบบมีศิลปะ Social บุคลิกภาพที่ชอบสังคม Enterprising บุคลิกภาพกล้าคิดกล้าทำและ Conventional บุคลิกภาพที่ทำตามระเบียบแบบแผน

1.6 ความหมายของความต้องการ

ความหมายของความต้องการแสดงให้เห็นถึงการกระทำ ความรู้สึกหรือพฤติกรรมของบุคคลเพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายและจิตซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จของตนเอง ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของความหมายความต้องการไว้ดังนี้

ประกาศิต รัชศิริ (2559, น. 16) กล่าวว่าความต้องการหมายถึง ความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ ความต้องการทางสังคมที่เป็นความรู้สึกเฉพาะตัวของบุคคลที่มีลักษณะเป็นความหวังให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ยังขาดในการดำรงชีวิต

น้ำฝน บัวทอง (2552, น. 18) กล่าวถึงสภาพของบุคคลที่เกิดความรู้สึกอยากได้หรือประสงค์ได้แล้วร่างกายเสียความสมดุลและแสดงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองให้เกิดความสมดุลแก่ตนเอง ความต้องการประกอบด้วย ความต้องการทางร่างกายและทางจิตใจ บุคคลล้วนมีความต้องการแต่จะมีระดับความต้องการแตกต่างกัน

บุญมัน ธนาศุภวัฒน์ (2542, น. 178) กล่าวว่าความต้องการ (Need) เกิดจากสภาวะที่ร่างกายเสียสมดุลความต้องการประกอบด้วยความต้องการทางร่างกายและความต้องการทางจิตใจ ความต้องการทางด้านร่างกาย ได้แก่ ความต้องการน้ำ อาหาร อากาศ เป็นต้น ความต้องการทางจิตใจ ได้แก่ ความต้องการความรัก ความอบอุ่น การได้รับการยกย่องทางสังคม เป็นต้น บุคคลล้วนมีความต้องการทั้งสิ้นแต่จะมีระดับความต้องการแตกต่างกันไป

กู๊ด Good (1973, p. 676) กล่าวไว้ในหนังสือ Dictionary of Education ว่าความต้องการของนักเรียนคือทุกสิ่งที่จะทำให้เราเชื่อมั่นได้ว่าจะเกิดการพัฒนาความสามารถของเด็กที่มีอยู่แล้ว ในด้านสติปัญญา กายภาพ ศีลธรรม อารมณ์ หรือสังคม และต้องมีความสัมพันธ์กับความสนใจ ความสามารถ และระดับสัมฤทธิ์ผลที่เด็กมีอยู่รวมทั้งสัมพันธ์กับความต้องการของบุคคลและสังคมที่อาจจะมีต่อเด็กในภายภาคหน้าด้วย

รุ่งอโณทัย บุญประเสริฐ (2559, น. 15) กล่าวว่าความต้องการคือการประสบความสำเร็จในสิ่งที่ต้องการอันเนื่องมาจากการเรียนรู้ มีอิทธิพลจูงใจให้คนแสดงหรือประพฤติปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของเขา ดังนั้นบุคคลที่มีความทะเยอทะยานเป็นแรงกระตุ้นช่วยผลักดันให้บุคคลไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการได้

จากการศึกษาความหมายความต้องการสรุปได้ว่า ความต้องการเกิดจากการเรียนรู้และแสดงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองให้เกิดความสมดุลของร่างกาย อันประกอบไปด้วยความต้องการทางด้านร่างกาย และความต้องการทางด้านจิตใจ ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลไปสู่ความสำเร็จที่ตนเองต้องการ

1.7 องค์ประกอบของความต้องการ

จากการทบทวนเอกสาร แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของความ ต้องการ ซึ่งมีนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน Abraham Maslow (อ้างถึงใน ประกาศิต รัชศิริ, 2559, น. 19) กล่าวถึงองค์ประกอบของความ ต้องการของมนุษย์สามารถสรุปได้ว่า การแสดงพฤติกรรมมนุษย์นั้นเกิดจากความ ต้องการและความพึงพอใจ เมื่อได้รับการตอบสนองเขาได้เสนอทฤษฎีเกี่ยวกับการจูงใจ(A Theory of Human Motivation) และสรุปความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์ได้ 3 ประการ คือ

1. มนุษย์มีความต้องการอยู่ตลอดเวลาไม่มีที่สิ้นสุด
2. ความต้องการได้รับการตอบสนองแล้ว ก็จะไม่เป็นแรงจูงใจอีกความต้องการที่ยังไม่ตอบสนองเท่านั้นที่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรม
3. ความต้องการของมนุษย์มีเป็นลำดับขั้นตามความสำคัญ (Hierarchy of Needs) กล่าวคือ เมื่อความต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับสูงขึ้นต่อไปซึ่งแบ่งเป็น 5 ขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 ความต้องการทางสรีระ (Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อร่างกายและชีวิตมนุษย์ที่ชาวพุทธเรียกว่าปัจจัยสี่ คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัยยารักษาโรค และรวมสิ่งที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต เช่น การออกกำลังกาย การพักผ่อน การประกอบกิจกรรมนันทนาการ เป็นต้น แต่ทางตะวันตกรวมความต้องการทางเพศด้วย

ขั้นที่ 2 ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Security and Safety Needs) มีความมั่นคงและปลอดภัยในทางกายภาพและจิตใจ เช่น ความมั่นคงและปลอดภัยต่อร่างกาย การประกอบอาชีพ การรักษาชีวิต การป้องกันอาชญากรรม

ขั้นที่ 3 ความต้องการทางสังคม (Social Needs) เป็นความต้องการรู้จักคุ้นเคยในสถานที่ทำงานและบ้านความต้องการที่ได้อยู่ในหมู่หรือพวก (Belongingness) ต้องการความรัก (Love Need) เช่น รวมกลุ่มสมาชิกการติดต่อปฏิสัมพันธ์กันและรักใคร่แสดงออกถึงความเป็นมิตร ใ้บุคคลอื่นยอมรับเป็นสมาชิกในสังคม เช่น สโมสร คลับ หรือกลุ่มไม่เป็นทางการ

ขั้นที่ 4 ความต้องการการยอมรับ (Esteem Needs) ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียงการยกย่องนับถือจากผู้อื่น ซึ่งมาจากผลงานประกอบกับคุณงามความดี

ขั้นที่ 5 ความต้องการความสำเร็จในชีวิตหรือความต้องการสัมฤทธิ์ผลในสิ่งที่ตนปรารถนา (Self – Actualization Needs) เป็นความต้องการขั้นสุดยอดของมนุษย์ทุกคนมีความคาดหวังไว้เป็นขั้นที่มนุษย์มีพร้อมบริบูรณ์แล้วทุกสิ่งทุกอย่าง มีครอบครัวที่ดี มีรากฐานที่ดีทั้งนี้ความสำเร็จในชีวิตย่อมขึ้นอยู่กับการรู้จักใช้ความสามารถของตนเอง

จากการศึกษาองค์ประกอบของความต้องการสรุปได้ว่า มนุษย์มีความต้องการที่ไม่สิ้นสุด เพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจของตนเอง ซึ่งตามทฤษฎีการจูงใจของ อับราฮัมมาสโลว์ สามารถแบ่งได้ 5 ขั้น ประกอบด้วย 1. ความต้องการทางร่างกาย 2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย 3. ความต้องการทางสังคม 4. ความต้องการการยอมรับ และ 5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต

1.8 ความหมายความต้องการประกอบอาชีพ

ความหมายของความต้องการประกอบอาชีพแสดงให้เห็นถึงการประสบความสำเร็จและมีความสุขในการประกอบอาชีพ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมความหมายความต้องการประกอบอาชีพไว้ดังนี้

Schaffer (อ้างถึงใน เอกกรินทร์ ศุภรณ์พานิช, 2557, น. 30-31) กล่าวถึงผลการวิจัยจากบุคคลซึ่งประกอบอาชีพพบว่าบุคคลจะเลือกอาชีพเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองและถ้าประกอบอาชีพสอดคล้องกับความต้องการย่อมส่งผลทำให้มีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตการประกอบอาชีพโดยสามารถสรุปความต้องการของบุคคลดังต่อไปนี้

1. ความต้องการยอมรับจากบุคคลรอบข้าง ส่งผลให้เกิดความภูมิใจ
2. ความต้องการเป็นตัวเอง มีอิสระในการทำงาน
3. ความต้องการความรัก ความสัมพันธ์ภาพกับ
4. ความต้องการความสำเร็จในสิ่งที่ทำ
5. ความต้องการทำตามผู้อื่น โดยไม่มีส่วนรับผิดชอบ
6. ความต้องการควบคุมผู้อื่น
7. ความต้องการแสดงตนเองของตนเองออกมา
8. ความต้องการความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม
9. ความต้องการที่จะทำตามค่านิยมความคาดหวังหรือสิ่งที่ตนเองยึดถือ
10. ความต้องการแสดงฐานะทางเศรษฐกิจ
11. ความต้องการช่วยเหลือผู้อื่น
12. ความต้องการความมั่นคงทางเศรษฐกิจ คือต้องการรายได้ที่สม่ำเสมอ

Schaffer ยังได้กล่าวถึงการที่บุคคลจะประสบความสำเร็จและมีความสุขในการประกอบอาชีพนั้น คือการที่อาชีพนั้นสามารถตอบสนองความต้องการของตนเอง

ไพลิน บรรพโต (2561, น. 18) กล่าวว่า การประกอบอาชีพนั้นมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์เพราะอาชีพไม่ใช่จะมีเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคลในด้านเศรษฐกิจเพียงเท่านั้น แต่ยังสนองความต้องการด้านอื่น ๆ การเลือกประกอบอาชีพจึงเป็นส่วนสำคัญของชีวิตอย่างมากเพราะถ้าบุคคลเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับความต้องการของตนเองย่อมส่งผลให้บุคคลนั้นมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าบุคคลเลือกอาชีพไม่เหมาะสมก็จะส่งผลให้ไม่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอีกด้วย

กุลธิดา สืบवान (2553, น. 23) กล่าวว่าอาชีพเป็นเสมือนส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต เพราะอาชีพเป็นสิ่งที่ทำให้มนุษย์ได้แสดงตน แสดงความสมหวัง ความใฝ่ฝันของตนเองและตอบสนองความต้องการทางใจของบุคคล สามารถบ่งชี้สภาพของแต่ละบุคคลซึ่งถ้ามีการวางแผนเลือกอาชีพที่ดีก็ย่อมเท่ากับว่าได้มีการวางแผนชีวิตที่ดีด้วยเช่นกัน

กรมการจัดหางาน (2559b, น. 22) กล่าวว่า การเลือกอาชีพเป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีพในปัจจุบันเพราะอาชีพคือการได้มาซึ่งรายได้เพื่อใช้ในการเลี้ยงชีพตัวเองและครอบครัว อาชีพก่อให้เกิดผลผลิตและบริการซึ่งตอบสนองกับความต้องการของผู้บริโภคและอาชีพก็มีส่วนสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศชาติเนื่องจากอาชีพมีความสำคัญต่อมนุษย์มากการเลือกประกอบอาชีพจึงมีความแตกต่างกัน อาชีพบางอย่างอาจเหมาะสมกับคนที่มีบุคลิกภาพแบบหนึ่ง แต่ก็อาจจะไม่เหมาะสมกับบุคคลที่มีบุคลิกภาพอีกแบบ การเลือกประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพ ความสนใจ ความถนัดของแต่ละบุคคลจึงเป็นความสำคัญมาก คนที่เลือกประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองย่อมก่อให้เกิดความสุขและยังมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพมาก ในทางตรงกันข้ามถ้าบุคคลประกอบอาชีพที่ไม่เหมาะสมกับตนเองแล้ว ก็จะทำให้เกิดความเบื่อหน่ายจึงส่งผลให้ชีวิตของตนเองไม่มีความสุขและอาจมีโอกาสประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพน้อยอีกด้วย

จากการศึกษาความหมายความต้องการประกอบอาชีพสรุปได้ว่า การประกอบอาชีพนั้นมีความสำคัญในชีวิต เพราะอาชีพเป็นการสร้างรายได้เพื่อเลี้ยงชีพตัวเองและครอบครัว การเลือกประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับความต้องการ บุคลิกภาพ ความสนใจ ความถนัดของแต่ละบุคคลจึงเป็นความสำคัญมาก เพราะถ้าบุคคลเลือกอาชีพได้เหมาะสมกับความต้องการของตนเอง ก็จะส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าบุคคลเลือกอาชีพไม่เหมาะสมก็จะทำให้เขาไม่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ

1.9 ทฤษฎีความต้องการประกอบอาชีพ

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีผู้นำเสนอทฤษฎีความต้องการไว้หลากหลาย ดังนี้

ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Anne Roe (1996 อ้างถึงใน กุลธิดา สืบवान, 2553, น. 29) ได้ค้นคว้าเรื่องพื้นฐานของการพัฒนา (Developmental Background) และบุคลิกภาพ (Personalities) ซึ่งทำให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับการเลือกอาชีพดังนี้

1. บุคคลจะเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพซึ่งแต่ละบุคคลจะมีความแตกต่างกันออกไปรวมทั้งต้องสามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้ด้วย

2. จากประสบการณ์ในวัยเด็กการอบรมเลี้ยงดูมีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ กล่าวคือพ่อแม่ที่เลี้ยงดูโดยการให้ความรักอย่างเพียงพอ ให้อิสระแก่เด็ก เด็กก็จะปรับตัวได้ทำงานหรืออาชีพที่เขาชอบคืองานบริการสังคมและการติดต่อ ในทางกลับกันถ้าพ่อแม่เข้มงวดเด็กมากเกินไปเด็กจะไม่ชอบความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ เมื่อเติบโตก็จะเลือกงานด้านช่างฝีมือซึ่งไม่ต้องติดต่อกับบุคคลอื่น ๆ เป็นต้น ส่วนสิ่งที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของบุคคล ได้แก่

1. พันธุกรรมซึ่งเป็นตัวกำหนดการพัฒนาคุณลักษณะต่าง ๆ ของมนุษย์
2. วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมทางสังคม ประกอบกับประสบการณ์เฉพาะของบุคคลจะเป็นสิ่งที่กำหนดทิศทางการพัฒนาของคุณลักษณะต่าง ๆ ทางพันธุกรรม
3. ประสบการณ์ของความพึงพอใจ หรือความคับข้องใจ จะเป็นสิ่งกำหนดทิศทางการความสนใจของบุคคล
4. แบบแผนความสนใจ ที่เด่นชัดจะถูกกำหนดโดยพลังจิต
5. แรงจูงใจที่จะสัมฤทธิ์ผลนั้น ขึ้นอยู่กับระดับความต้องการของบุคคล และความสามารถที่จะตอบสนองความต้องการนั้นและแรงจูงใจที่จะบรรลุเป้าหมายของอาชีพนั้น ขึ้นอยู่กับระดับความต้องการที่จะได้รับผลตอบสนองและประสบการณ์วัยเด็กตอนต้น ซึ่งหมายถึงบรรยากาศการเลี้ยงดูวัยเด็กจะมีผลต่อบุคลิกภาพและการเลือกอาชีพของบุคคล

จากการศึกษาทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Anne Roe สรุปได้ว่า การเลือกอาชีพของมนุษย์อาจมีความสัมพันธ์กับประสบการณ์การเลี้ยงดูในวัยเด็กจากผู้ปกครอง ซึ่งส่งผลต่อบุคลิกภาพซึ่งมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกอาชีพที่ตอบสนองความต้องการของตนเอง

ทฤษฎีความต้องการ (Hoppock's Composite Theory)

ทฤษฎีความต้องการ Hoppock (1976 อ้างถึงใน รักษ์ทร พิศนโชติเดชา, 2553, น. 7) กล่าวว่าบุคคลจะเลือกประกอบอาชีพที่สนองความต้องการของตนเองมากที่สุดทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยให้ความสำคัญกับการรู้จักตนเองอย่างแท้จริงในประกอบไปด้วยในด้านความสามารถ ความสนใจ ความถนัด ลักษณะนิสัย จุดเด่น จุดด้อย เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพและสามารถช่วยให้เลือกอาชีพได้ถูกต้องและประสบความสำเร็จในอาชีพนั้น นอกจากนี้ Hoppock ยังได้นำเอาทฤษฎีและความคิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอาชีพมาประกอบกันเป็นแนวคิดในการเลือกอาชีพ 10 ประการดังนี้

1. การเลือกอาชีพเป็นการตอบสนองความต้องการของตนเอง
2. การที่บุคคลจะตัดสินใจในการเลือกอาชีพใด เพราะมีความเชื่อว่าอาชีพนั้นสามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้

3. ความต้องการของบุคคลย่อมมีผลต่อการเลือกประกอบอาชีพ
4. การพัฒนาอาชีพจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อบุคคลเห็นความสำคัญว่าอาชีพนั้น
ว่าสามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้
5. ความเจริญก้าวหน้าในการประกอบอาชีพและตัดสินใจเลือกอาชีพให้ดีขึ้น
นั้นมากความคาดหวังถึงโอกาสที่อาชีพนั้นจะตอบสนองความต้องการของตนเองได้ ซึ่งความ
คาดหวังนั้นจะขึ้นอยู่กับการรู้จักและเข้าใจตนเอง มีความรู้และทักษะที่จำเป็นเกี่ยวกับอาชีพและ
ความสามารถที่จะนำความรู้มาพิจารณาเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม
6. ข้อมูลพื้นฐานส่วนตัวมีผลต่อการเลือกอาชีพโดยช่วยให้บุคคลเข้าใจว่า
ตนเองต้องการอะไรและต้องปรับปรุงแก้ไขพัฒนาตนเองได้อย่างไรบ้าง
7. ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพมีผลต่อการเลือกอาชีพ โดยช่วยให้บุคคลสามารถ
ค้นพบอาชีพที่ตรงกับความต้องการมากที่สุด
8. ระดับความพึงพอใจของงานขึ้นอยู่กับบทบาทหน้าที่หรือภาระงานที่แต่ละ
คนได้รับมอบหมาย
9. ความพึงพอใจในงานเป็นผลมาจากการที่สามารถตอบสนองความ
ต้องการของมนุษย์ในปัจจุบัน
10. การเลือกอาชีพสามารถมีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาเมื่อบุคคล
มีความคิดว่างานใหม่สามารถตอบสนองความต้องการได้ดีกว่างานเดิม

จากการศึกษาทฤษฎีความต้องการ (Hoppock's Composite Theory) สรุปได้ว่าการเลือกอาชีพเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ และยังต้องสอดคล้องกับโอกาสทางความก้าวหน้าทางอาชีพ ต้องรู้จักและเข้าใจตนเองวิเคราะห์ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ถ้าบุคคลได้ประกอบอาชีพตรงความต้องการ ก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจและสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการทำงานที่คาดหวังไว้ได้ แต่ถ้าอาชีพนั้นไม่ตรงกับความต้องการ ก็สามารถเปลี่ยนแปลงอาชีพได้ตลอดเวลาเพื่อให้ตรงกับความต้องการของตัวเอง นอกจากนี้ยังต้องดูปัจจัยต่าง ๆ ประกอบด้วยในเรื่องของโอกาสในการได้เข้าทำงาน ลักษณะของอาชีพ คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ การศึกษาอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง ความก้าวหน้าของงานอาชีพรวมถึงพิจารณาข้อดีและข้อบกพร่องของตนเองเพื่อที่จะได้ประกอบอาชีพตรงตามความต้องการของตนเอง

ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพของ Ginzberg

Ginzberg 1984 อ้างถึงใน บุญพริกา ลีเฉลิมวงศ์ (2556, น. 12) ได้พัฒนาด้านอาชีพขึ้นเป็นทฤษฎีแรกโดยการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างในระดับอายุต่าง ๆ กันโดยทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาจนถึงอุดมศึกษาเกี่ยวกับการเลือกอาชีพและสรุปหลักของกระบวนการเลือกอาชีพ

1. การเลือกอาชีพคือกระบวนการพัฒนาที่ต่อเนื่องเป็นเวลานานกว่า 10 ปี
2. การเลือกอาชีพเป็นขั้นตอนที่ไม่ย้อนกลับเมื่อพัฒนาแล้วจะไม่นย้อนกลับ
3. การเลือกอาชีพคือการผสมผสานความต้องการของบุคคลที่จะเลือกอาชีพให้สนองความต้องการ ความสนใจและเหมาะสมกับความสามารถของตนเอง พร้อมทั้งตระหนักถึงโอกาสที่จะได้ประกอบอาชีพนั้นจริง ๆ และข้อจำกัดต่าง ๆ เช่น ตำแหน่งงานมีน้อย ไม่มีทุนเรียนเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ สถาบันการศึกษาที่จะฝึกอาชีพหรือนักปรีชาได้จำนวนจำกัด
4. การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนที่เชื่อมโยงในแต่ละวัย ไม่ใช่เป็นการตัดสินใจเพียงครั้งเดียวแต่เป็นการตัดสินใจที่เป็นกระบวนการต่อเนื่องในช่วงเวลานานหลายปี
5. พัฒนาการด้านอาชีพได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบด้านสภาพความเป็นจริงด้านการศึกษา ด้านอารมณ์และค่านิยมของบุคคล

เจษฎา คนสะอาด (2549, น. 24) พัฒนาการทางอาชีพของบุคคลหมายถึงกระบวนการที่ต่อเนื่องกันไปตลอดชีวิตเริ่มตั้งแต่อายุ 11 ปีขึ้นไป โดยพิจารณาตนเองเป็นสำคัญและเริ่มนำคุณสมบัติของอาชีพมาประกอบการพิจารณาเมื่ออายุ 17 ปี นอกจากนี้ Ginzberg ยังให้แง่คิดอีกว่าเนื่องจากการเลือกอาชีพเป็นกระบวนการ ดังนั้นจึงไม่ควรบังคับให้เด็กเลือกอาชีพเร็วเกินไป ควรจะพิจารณาลำดับขั้นของระยะของการเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก พร้อมทั้งพิจารณาองค์ประกอบนั้น ๆ อย่างละเอียดถี่ถ้วน

จากการศึกษาทฤษฎีอาชีพ (Ginzberg's Theory) สรุปได้ว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพตามขั้นตอนกระบวนการโดยมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาการของแต่ละบุคคลเริ่มจากการเลือกอาชีพเป็นกระบวนการ (Process) กระบวนการเลือกอาชีพจะย้อนกลับหลังไม่ได้ (Irreversible) และการเลือกอาชีพจะมีการประนีประนอม (Compromise) และจัดช่วงการเลือกอาชีพเป็น 3 ระยะ คือ 1.ระยะคิดฝัน (Fantasy Period) 2.ระยะทดลองทำงาน (Tentative Period) ประกอบด้วยระยะความสนใจของตนเอง (Interest stage) ระยะคำนึงถึงความสามารถ (Capacity Stage) ระยะหวั่นไหวหวั่นต่อ (Transition) และระยะสุดท้ายคือ 3.ระยะเลือกที่สมจริง

(Realistic Period) ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงในแต่ละวัยและได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบด้านสภาพความเป็นจริงด้านการศึกษา ด้านอารมณ์และค่านิยมของบุคคลสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนส่งผลในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของมนุษย์

1.10 ความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการในการประกอบอาชีพ

จากการศึกษาความหมาย แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจทางอาชีพและความต้องการประกอบอาชีพผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาทำการสังเคราะห์ โดยสามารถอธิบายได้ว่าความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการในการประกอบอาชีพหมายถึง ความกลมกลืนของความมุ่งหวังในการเลือกอาชีพในอนาคตของนักเรียนที่สัมพันธ์กับกิจกรรมที่ชอบเกี่ยวกับอาชีพ ความสามารถที่เหมาะสมกับอาชีพและความสนใจในการประกอบอาชีพของนักเรียนที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความมุ่งหวังในการเลือกอาชีพ หมายถึง ความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพในอนาคต ซึ่งตรงกับความมุ่งหวัง ค่านิยมและความต้องการของตนเอง
2. กิจกรรมที่ชอบเกี่ยวกับอาชีพ หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคลที่แสดงออกผ่านทางบุคลิกภาพ งานอดิเรก สิ่งที่ชอบทำซึ่งมีความเหมาะสมกับอาชีพที่ตนเองสนใจ
3. ความสามารถที่เหมาะสมกับอาชีพ หมายถึง ประสิทธิภาพการเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกฝนจนเกิดความถนัด ความชำนาญและแสดงผ่านทักษะด้านต่าง ๆ ที่มีสัมพันธ์กับอาชีพที่ต้องการ
4. ความสนใจในการประกอบอาชีพ หมายถึง ความรู้สึกชอบ ฟังพอใจและแนวโน้มในการเลือกอาชีพในอนาคต

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาความสอดคล้องระหว่างความสนใจและความต้องการประกอบอาชีพในรูปแบบตารางไว้ดังนี้

ตาราง 7 การสังเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการในการประกอบอาชีพ

การสังเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการในการประกอบอาชีพ						
	บุคลิกภาพ	พฤติกรรม	ความถนัด	ความสามารถ	ค่านิยม	ความมุ่งมั่น
ความหมายของ						
ความสนใจในอาชีพ						
Holland (1985)	✓			✓		
มนัส จันสุทธีราษฎร์ (2548)	✓	✓	✓	✓	✓	
ดิษยุทธิ์ บัวจุม (2556)		✓	✓		✓	✓
ณัฐนันท์ มั่นคง (2559)	✓		✓		✓	✓
ปิยะนันท์ คงไฟ (2561)	✓	✓		✓	✓	✓
ความหมายของ						
ความต้องการทางอาชีพ						
Hoppock (1976)			✓	✓		
Anne Roe (1996)	✓			✓		
กุลธิดา สีบัวบาน (2553)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
กรมการจัดหางาน (2559)	✓	✓	✓	✓	✓	✓

จากตาราง 7 พบว่า ผลจากการสังเคราะห์ข้อมูล เอกสาร แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการในการประกอบอาชีพประกอบอาชีพข้างต้นสามารถสรุปองค์ประกอบได้ดังนี้ 1. บุคลิกภาพ 2. พฤติกรรม 3. ความถนัด 4. ความสามารถ 5. ค่านิยมและ 6. ความมุ่งมั่น ซึ่งความสัมพันธ์ขององค์ประกอบดังกล่าวเหล่านี้มีส่วนในการส่งเสริมให้นักเรียนมีความสอดคล้องระหว่างความสนใจและความต้องการประกอบอาชีพและสามารถช่วยให้นักเรียนมองเห็นแนวทางในการวางแผนเลือกประกอบอาชีพในอนาคตได้ดียิ่งขึ้น

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ

2.1 ความหมายของกิจกรรมแนะแนว

กิจกรรมแนะแนวเป็นเครื่องมือที่ผู้แนะแนวสามารถนำมาผสมผสานกับการเรียนรู้ อื่น ๆ ในการจัดกิจกรรม เพื่อช่วยเหลือ ป้องกันและพัฒนานักเรียนในการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและ สังคม รวมไปถึงเทคนิคและวิธีการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งมีผู้เสนอความหมาย ของการแนะแนวไว้อย่างหลากหลาย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กล่าวไว้ประการหนึ่งคือเพื่อให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถคิดและ ตัดสินใจในการแก้ไขปัญหา ตั้งเป้าหมายในการวางแผนชีวิตทั้งด้านการศึกษาและด้านอาชีพ อีกทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองเพื่อให้มีส่วนร่วมในการพัฒนา ส่งเสริมซึ่งแผนพัฒนาการแนะแนวมีส่วนสำคัญที่จะช่วยในการพัฒนาคน สังคมและสิ่งแวดล้อม ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขสามารถพึ่งพา ตนเองได้ มีจิตสำนึกในความเป็นไทยและมีวัฒนธรรมในวิถีชีวิต มีส่วนร่วมในการเสริมสร้าง ประชาคมไทยและประชาคมโลกให้มีความสุข ซึ่งแผนพัฒนาการแนะแนวจะเป็นส่วนหนึ่งใน กระบวนการพัฒนาให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เพราะการแนะแนวเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้ บุคคลรู้จักเข้าใจและสามารถเลือกตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมมีทักษะในการจัดการชีวิตตลอดจน สามารถปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จันทร์ทิมา ขุนบำรุง (2558, น. 10) กล่าวว่าการแนะแนวมีส่วนสำคัญเพื่อช่วยให้ นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง ด้วยกระบวนการที่ประกอบด้วยศาสตร์และศิลป์ กล่าวคือศาสตร์ เป็นการให้ความรู้ความเข้าใจในด้านต่าง ๆ เช่น ทางด้านจิตวิทยา ความสนใจ ค่านิยม ทักษะ ความถนัด บุคลิกภาพและมนุษย์สัมพันธ์ ศิลป์ เป็นการใช้เทคนิควิธีการร่วมกับทักษะต่าง ๆ ของ ผู้แนะแนวในแต่ละคนที่จะนำไปใช้เพื่อช่วยส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง

ไพลิน นิลอาญา (2558, น. 54) กล่าวว่าชุดกิจกรรมแนะแนวหมายถึงเครื่องมือ ทางการแนะแนวที่สร้างขึ้นโดยมีการใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมโดยกิจกรรมแนะแนว ประกอบด้วย กิจกรรมย่อยหลาย ๆ กิจกรรมเพื่อให้ผู้รับบริการบรรลุเป้าหมายในการพัฒนา ส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไข ปัญหาทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม

เก็จกาญจน์ กนกแก้ว (2558, น. 20) กล่าวว่าชุดกิจกรรมแนะแนวหมายถึง เครื่องมือหรือสื่อต่าง ๆ ที่ผู้แนะแนวสามารถผสมผสานกับการเรียนรู้อื่น ๆ ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้จัด กิจกรรมแนะแนวอาชีพ คือกิจกรรมศิลปะเพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รู้จักอาชีพ

ค้นพบอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถ บุคลิกภาพ ความถนัด จุดเด่น ความสนใจของตนเอง สามารถพิจารณาตัดสินใจเลือกอาชีพ ทั้งเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมในการประกอบอาชีพที่นักเรียนสนใจได้อย่างเหมาะสมกับตนเองมีทักษะในการดำรงชีวิตและเป็นพื้นฐานทางด้านเจตคติสร้างทักษะที่สำคัญต่อการมีชีวิตรอบครัว

จารุวรรณ แสงด้วง (2556, น. 31) กล่าวว่าชุดกิจกรรมแนะแนวหมายถึงเครื่องมือที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ประกอบไปด้วย 3 ส่วนคือ คู่มือผู้ให้บริการ คู่มือผู้รับบริการและสื่อหรืออุปกรณ์การจัดกิจกรรม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

นภาพร หริมเจริญ (2563, น. 25) กล่าวว่าเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือพัฒนา ส่งเสริมให้ผู้เรียนเติบโตเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามศักยภาพของตนเอง รู้จักและเข้าใจตนเอง มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีความสามารถด้านความคิด แก้ไขปัญหา กำหนดเป้าหมายและวางแผนชีวิต สามารถตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมทั้งในด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ส่วนตัวและสังคม ตลอดจนการดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากการศึกษาความหมายของการแนะแนวสรุปได้ว่า กิจกรรมแนะแนว หมายถึง มวลประสบการณ์หรือเครื่องมือที่จัดให้ผู้รับบริการ เพื่อค้นพบศักยภาพของตนเองจนบรรลุเป้าหมายตามขอบข่ายของงานแนะแนวชุดกิจกรรมแนะแนวมีส่วนสำคัญเพื่อช่วยให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง ด้วยกระบวนการที่ประกอบด้วยศาสตร์และศิลป์โดยกิจกรรมแนะแนวจะประกอบด้วยกิจกรรมย่อยหลาย ๆ กิจกรรมเพื่อให้ผู้รับบริการบรรลุเป้าหมายในการพัฒนา ส่งเสริม ป้องกันและแก้ไขปัญหาในด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคมให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รู้จักอาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นพบอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง

2.2 จุดประสงค์ของการแนะแนว

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับจุดประสงค์ของการแนะแนว ซึ่งมีผู้นำเสนอไว้หลากหลาย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) กล่าวว่าจุดประสงค์ของการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 คือ

1. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รู้จัก เข้าใจและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนการเรียนรู้ อาชีพรวมทั้งการดำเนินชีวิต
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

อย่างมีความสุข

เจษฎา บุญมาโฮม (2558, น. 33) กล่าวถึงการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียนได้สำรวจตนเอง ค้นพบความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเอง เห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รู้จักวิธีการหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ สามารถจัดการข้อมูลในเชิงสารสนเทศได้ พัฒนาบุคลิกภาพและปรับตัวให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข มีความรู้ความสามารถ มีทักษะการคิดที่สร้างสรรค์ในการทำงานและประกอบอาชีพ รวมถึงค่านิยมที่ตรงตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการใช้ชีวิต สามารถรับผิดชอบตนเอง ครอบคลุมสังคมและประเทศชาติ

จากการศึกษาจุดประสงค์ของการแนะแนว สรุปได้ว่า กิจกรรมแนะแนวจัดขึ้นเพื่อให้ ผู้เรียนได้วิเคราะห์ตนเองในด้านความสามารถ ความสนใจ การเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น สามารถแสวงหาความรู้ต่าง ๆ และนำมาประยุกต์ใช้ในการวางแผนการศึกษาตลอดจนนำไปสู่การเลือกประกอบอาชีพในอนาคต

2.3 ขอบข่ายของการแนะแนว

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขอบข่ายของการแนะแนว ซึ่งมีผู้นำเสนอความหมายไว้ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การจัดกิจกรรมแนะแนวมีขอบข่าย 3 ด้าน (จินตนา เจตกาลบุญชู, 2554, น. 17) ดังนี้

1. ด้านการศึกษาให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียนได้อย่างเต็มศักยภาพรู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลนั้นมาประกอบการวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีวิธีการเรียนรู้และสามารถวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสม
2. ด้านการทำงานและอาชีพให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้าน รู้และเข้าใจโลกของอาชีพอย่างหลากหลาย มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีการความพร้อมเข้าสู่อาชีพและสามารถวางแผนเพื่อประกอบอาชีพตามที่ตนเองมีความถนัดและสนใจ
3. ด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม ให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รักสิ่งแวดล้อม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ดีมีคุณภาพมีทักษะและสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

จากการศึกษาขอบข่ายของการแนะแนวสามารถสรุปได้ว่า ขอบข่ายของการแนะแนวประกอบไปด้วย 3 ด้านคือ การศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม เพื่อให้เป็นตัวกำหนดขอบเขตในการให้บริการแก่นักเรียนอันจะส่งผลให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน

2.4 ความสำคัญของการแนะแนว

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญของการแนะแนวซึ่งมีผู้นำเสนอไว้หลากหลาย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

กัลยดา ถนอมถิน (2553, น. 22) การจัดกิจกรรมแนะแนว ควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการ ความสนใจ และธรรมชาติของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีอิสระในการคิดและตัดสินใจและครูทุกคนมีส่วนในการจัดกิจกรรมโดยครูแนะแนวทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงและผู้ประสานงาน

จินตนา เจตกาลบุญชู (2554, น. 41) กล่าวว่า การแนะแนวมีความสำคัญต่อบุคคลเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะตัวนักเรียน เนื่องมาจากสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากปัจจัยภายในตนเอง คือความไม่รู้ ขาดความเชื่อมั่น คิดไม่เป็นและความต้องการรวมทั้งปัจจัยที่เกิดขึ้นจากภายนอก เช่น การพัฒนาในด้านเศรษฐกิจและสังคมตลอดจนความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศแต่ในด้านศีลธรรมกลับถดถอยส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมผู้ที่ไม่สามารถปรับตัวได้อาจก่อให้เกิดปัญหาทั้งต่อตนเองครอบครัวและสังคมโดยรวมได้ การแนะแนวที่มีประสิทธิภาพจึงก่อให้เกิดผลดีทั้งต่อตนเองและผู้รับบริการซึ่งสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหในด้านครอบครัวจะช่วยเสริมสร้างและประสานความเข้าใจอันดีทำให้ทุกคนในครอบครัวมีความสุข ในส่วนของโรงเรียนก็จะเป็นประโยชน์ในการลดปัญหาและความขัดแย้งทั้งยังสามารถส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของสมาชิกให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและการแนะแนวยังเป็นการทำให้บุคคลพัฒนาตัวเองอย่างตรงที่สุดทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมจิตใจและช่วยให้บุคคลช่วยเหลือตนเองได้ในทุกเรื่องเรียนรู้ที่จะดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข

กัญจน์ภัส เกตุโรจน์ (2559, น. 51) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อให้ผู้รับบริการรู้จักและเข้าใจทั้งตนเอง ผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขทั้งการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมหรือพัฒนาให้ผู้รับบริการได้ค้นพบความถนัด ความสามารถของตนเองและได้แสวงหาความรู้ต่าง ๆ ในด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ ปรับตัวแก้ไขปัญหของตนเองและสามารถพัฒนาตนเองได้

จากการศึกษาความสำคัญของการแนะแนวสรุปได้ว่า เป็นการช่วยให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองพัฒนาตนเองในการแก้ไขปัญหาปรับตัวกับสิ่งต่าง ๆ และส่งเสริมการวางแผนในการพัฒนาตนเองทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา สนับสนุนให้ผู้ปกครองและครูพัฒนาส่งเสริมนักเรียนตามตามความสามารถ ความสนใจและความถนัดของนักเรียน ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ซึ่งจะส่งผลต่อการดำเนินชีวิต สามารถช่วยให้นักเรียนได้ปรับตัวและพัฒนาเองได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยอาศัยความร่วมมือจากครอบครัวและโรงเรียนในการเสริมสร้างนักเรียนให้เป็นทรัพยากรที่ดีของสังคมและประเทศชาติ

2.5 ประโยชน์ของการแนะแนว

การแนะแนวมักมีประโยชน์แก่ผู้เรียนมากโดยช่วยให้ผู้เรียนได้มีแนวทางในการดำเนินชีวิตช่วยให้ผู้เรียนได้มองเห็นปัญหา วางแผนหาแนวทางแก้ไข สามารถจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จินตนา เจตกาลบุญชู (2554, น. 42) กล่าวถึงประโยชน์ของการแนะแนวไว้ดังนี้

1. การช่วยเหลือแก่ผู้ประสบปัญหาที่ต้องการช่วยเหลือผู้ที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมของสังคมด้วยการช่วยแก้ไขหรือปรุงแต่งซ่อมเสริม หรือจัดสิ่งแวดล้อมเสียใหม่ เพื่อจะช่วยให้เปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลให้เป็นที่พึงประสงค์ของสังคมและอยู่ในโลกอย่างมีความสุข
2. การช่วยป้องกันหรือช่วยในการปรับตัวและมุ่งให้การช่วยป้องกันบุคคลอื่นที่อาจมีพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงการนำไปสู่พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ได้หรือมุ่งป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหรือกำลังจะเกิดให้มีความเบาบางลดน้อยลงไป
3. การช่วยพัฒนาสร้างเสริมจะมุ่งในการสร้างเสริมบุคคลให้รู้จักตนเองในทุก ๆ ด้านและความสามารถใช้คุณสมบัติต่าง ๆ ที่ตนมีอยู่ตลอดจนสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมโดยรวม

2.6 ความหมายของการแนะแนวอาชีพ

การแนะแนวอาชีพเป็นกระบวนการที่ช่วยให้นักเรียนได้รู้จักตนเอง รู้จักเตรียมตัว และให้ความรู้ข่าวสารเกี่ยวกับอาชีพ เพื่อสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง ตลอดจนการปรับตัวเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ

หนึ่งฤทัย กุระเสถียร (2548, น. 59) กล่าวว่า การแนะแนวอาชีพเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้นักเรียนแต่ละคนได้รู้จักและเข้าใจกับตนเองและรู้จักเข้าใจโลกของอาชีพจะได้มีการเตรียมตัวเพื่อการประกอบอาชีพ การเข้าสู่โลกของงานอาชีพและสามารถประสบความสำเร็จ มีความก้าวหน้าในอาชีพที่ตนเลือก

เจษฎา คนสะอาด (2549, น. 33) กล่าวว่า การแนะแนวอาชีพเป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลแต่ละคนให้สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพโดยใช้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ ทั้งข้อมูลด้านคุณลักษณะของตนเองและข้อมูลแวดล้อมต่าง ๆ ทำให้สามารถเลือกและวางแผนทางอาชีพของตนได้อย่างสอดคล้องกับลักษณะของตนเอง

กรมการจัดหางาน (2559b, น. 20-21) กล่าวว่า การแนะแนวอาชีพเป็นกระบวนการที่สำคัญในการช่วยให้ผู้รับการแนะแนวได้รู้จักโลกอาชีพเนื่องจากการแนะแนวอาชีพคือการให้ข้อมูลการแนะแนวหรือการให้คำปรึกษาการแนะแนวเป็นการให้ข้อมูลในเรื่องข้อมูลอาชีพสถิติและการคาดการณ์ภาวะตลาดแรงงานข้อมูลข่าวสารตลาดแรงงานและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งการแนะแนวอาชีพประกอบด้วย 2 ลักษณะได้แก่

1. การนิเทศข้อมูลอาชีพ (Vocation orientation) เป็นการให้ข้อมูลข่าวสารตลาดแรงงาน ข้อมูลอาชีพและให้คำแนะนำอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในลักษณะของการสื่อสารแบบ “ทางเดียว” เป็นการให้ข้อมูลอาชีพและการจ้างงานแก่กลุ่มเป้าหมาย

2. การให้คำปรึกษาด้านอาชีพ (Vocation counselling) เป็นการให้ข้อมูลข่าวสารตลาดแรงงาน ข้อมูลอาชีพและให้คำแนะนำอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องผ่านกระบวนการสื่อสารในลักษณะ “สองทาง” มีการถามคำถามปรึกษาหารือ ตอบคำถาม การแนะนำของผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษาผู้ที่ตัดสินใจเลือกอาชีพควรรู้จักบุคลิกภาพตนเองโดยเฉพาะในด้านอุปนิสัย ความรู้ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพสุขภาพ นิสัย ทักษะเกี่ยวกับอาชีพนั้น ๆ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวดังที่ได้กล่าวไว้ในคู่มือการแนะแนวในกระบวนการช่วยให้ผู้รับการแนะแนว “รู้จักตนเอง” แล้วผู้ตัดสินใจเลือกอาชีพควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพประกอบการตัดสินใจดังนี้

2.1 ลักษณะงาน งานที่ทำเป็นประจำมีลักษณะอย่างไร ผู้ทำงานจะต้องทำอะไรบ้างเป็นงานที่ทำให้เกิดความเพลิดเพลินหรือก่อให้เกิดความเบื่อหน่าย ต้องมีความรับผิดชอบที่สำคัญหรือไม่ ต้องเกี่ยวข้องกับตัวเลข สิ่งของ หรือคน ต้องใช้อุปกรณ์หรือไม่ต้องนั่งทำงาน อาจจะยืนทำงานหรือต้องเดินทาง นักเรียนต้องศึกษาลักษณะงานแต่ละอาชีพว่างานแต่ละอย่างนั้นมีลักษณะการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างไร

2.2 คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ ศึกษาถึงคุณสมบัติที่งานแต่ละอาชีพต้องมีความสามารถพิเศษด้านใดบ้าง ต้องมีข้อจำกัดในการประกอบอาชีพหรือไม่ มีการกำหนดช่วงอายุในการทำงานและเกษียณไว้อย่างไร โดยทั่วไปเป็นอาชีพสำหรับเพศหญิงหรือเพศชายหรือให้โอกาสแก่ทั้งหญิงทั้งชายหรือให้โอกาสเพศใดเพศหนึ่งมากกว่า

2.3 โอกาสในความก้าวหน้าทางอาชีพนั้น ๆ มีความก้าวหน้ามากน้อยเพียงใด จะต้องศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม วิเคราะห์โอกาสการเลื่อนตำแหน่ง ว่าควรการประกอบอาชีพเดิมหรือนำไปสู่การเลือกอาชีพใหม่

2.4 ตลาดแรงงานเป็นข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการผู้ทำงานในด้านต่าง ๆ ในปัจจุบันและการพยากรณ์ที่จะมีความต้องการเพิ่มขึ้นหรือลดลงในอนาคต ซึ่งอาจจะเป็นตัวกำหนดได้ว่า ถ้านักเรียนเรียนจบแล้วนักเรียนมีโอกาสในการมีงานทำมากน้อยเพียงใด

จากการศึกษาความหมายของการแนะแนวอาชีพสรุปได้ว่า การแนะแนวอาชีพมีความหมายที่มากมายการประกอบอาชีพคือการทำงาน เพื่อหารายได้โดยอาศัยแรงงาน ความรู้ และวิธีการต่าง ๆ เพราะฉะนั้นครูแนะแนวในสถานศึกษาต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ สำหรับการแนะแนวอาชีพให้นักเรียน ทั้งสารสนเทศในเรื่องของลักษณะงาน คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ โอกาสก้าวหน้าและตลาดแรงงาน เพื่อให้ให้นักเรียนทุกคนได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการแนะแนวอาชีพและสามารถตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหรือเลือกประกอบอาชีพได้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ความถนัดความสนใจ บุคลิกภาพและความต้องการของตนเองรวมทั้งสอดคล้องกับความต้องการของครอบครัวและตลาดแรงงานเพื่อการดำรงชีวิตและสร้างมาตรฐานที่ดีให้แก่ตนเอง ครอบครัวและสังคม

2.7 ความสำคัญของการแนะแนวอาชีพ

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญของการแนะแนวอาชีพซึ่งมีผู้นำเสนอความหมายไว้หลากหลาย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ปิยะนันท์ คงไฟ (2561, น. 9) กล่าวว่า การแนะแนวอาชีพคือการจัดกิจกรรมด้วยรูปแบบที่หลากหลายที่ช่วยให้ผู้รับบริการหรือผู้เรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองทั้งด้านความถนัด ความสนใจ ความสามารถ สอดคล้องกับบุคลิกภาพเกี่ยวกับอาชีพอีกทั้งยังเป็นการจัดกิจกรรมที่ช่วยให้รู้จักและเข้าใจโลกของอาชีพที่มีความซับซ้อนหลากหลาย โดยการให้ข้อมูลข่าวสาร ลักษณะความก้าวหน้าด้านอาชีพที่ถูกต้องชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจ เตรียมการแสวงหาและการปรับตัวให้เข้ากับอาชีพหรือการแสวงหาความเจริญก้าวหน้าให้กับอาชีพที่ประกอบอยู่และมีความสำคัญต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ความสำคัญต่อผู้เรียน

1.1 ช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองเกี่ยวกับความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพในอาชีพ ซึ่งจะช่วยให้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจและวางแผนการศึกษาต่อและประกอบอาชีพที่เหมาะสมสอดคล้องกับตนเองในอนาคต

1.2 ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักลักษณะของอาชีพต่าง ๆ ที่ตนสนใจอย่างลึกซึ้งรอบด้านทั้งลักษณะการทำงานอาชีพ ความรู้ความสามารถที่ใช้ในการทำงาน คุณค่าของอาชีพต่อสังคมประเทศชาติ โอกาสความก้าวหน้าในอาชีพ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมของอาชีพ

1.3 ช่วยให้ผู้เรียนสามารถตัดสินใจเลือกแผนการศึกษาและการประกอบอาชีพได้สอดคล้องกับความสนใจในอาชีพของตนเอง

2. ความสำคัญต่อครูแนะแนว โดยช่วยให้ครูแนะแนววางแผนและดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพได้อย่างละเอียดรอบคอบ มีแผนกิจกรรม วัตถุประสงค์ สำคัญ ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม สื่อสื่อดัดแปลง วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนการวัดและการประเมินผลที่ครบถ้วน ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ

3. ความสำคัญต่อสถานศึกษา การที่ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้านอาชีพอย่างสมวัยย่อมเป็นผลดีต่อสถานศึกษาที่มีผู้เรียนตั้งใจศึกษาเล่าเรียนมีเป้าหมายทิศทางที่ชัดเจนซึ่งจะช่วยให้สถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ ได้สอดคล้องกับความต้องการเพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนไปสู่เป้าหมายทั้งด้านการศึกษาและอาชีพได้ดียิ่งขึ้น

4. ความสำคัญต่อครอบครัว พ่อแม่ผู้ปกครองช่วยให้พ่อแม่ผู้ปกครองสามารถให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้บุตรหลานของตนได้รับการศึกษา พัฒนาตน เตรียมตัวเข้าสู่อาชีพได้ตรงกับสิ่งที่ตนชอบหรือสนใจ ทำให้มีความสุขทั้งในชีวิตการเรียน และเตรียมตัวเข้าสู่งานในอนาคตนำมาซึ่งคุณภาพชีวิตที่ดีในการอยู่ร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว

5. ความสำคัญต่อชุมชนสังคมช่วยให้ชุมชนสังคมได้รับประโยชน์จากการมีบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนางาน พัฒนาอาชีพให้ประเทศชาติ มีเศรษฐกิจและสังคมที่มั่นคงและยั่งยืนต่อไป

super (1957 อ้างถึงใน ปิยะนันท์ คงไฟ, 2561, น. 12) ให้ทัศนะว่าผู้เรียนที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 14 ปี ที่อยู่ในช่วงก่อนวัยเรียนจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีความจำเป็นต้องได้รับการแนะแนวเพื่อส่งเสริมให้เป็นผู้มีความคิดจินตนาการ มีความสนใจในอาชีพต่าง ๆ และพัฒนาทัศนคติของตนเองเกี่ยวกับอาชีพต่อจากนั้นผู้รับบริการอายุประมาณ 15-24 ปี ที่อยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับอุดมศึกษา ครูแนะแนวจะต้องจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาการด้านอาชีพที่เชื่อมโยงอาชีพต่าง ๆ เข้ากับทัศนคติที่เป็นจริงของตนเอง มีความชัดเจนและสามารถชี้เฉพาะได้ว่าตนเองมีความชอบ ความถนัดเหมาะสมกับอาชีพอะไร พร้อมทั้งสามารถวางแผนแสวงหาการฝึกฝนอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านอาชีพ

เก็จกาญจน์ กนกแก้ว (2558, น. 22) กล่าวว่าความสำคัญของชุดกิจกรรมแนะแนวคือกิจกรรมที่มุ่งพัฒนา ป้องกันปัญหาและแก้ปัญหาของผู้รับบริการทั้งเด็ก วัยรุ่นและผู้ใหญ่ให้ครอบคลุมทั้ง 3 ขอบข่ายคือการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม โดยมีรูปแบบและเทคนิคหลากหลาย สามารถนำไปประยุกต์กับศาสตร์แขนงต่าง ๆ ได้โดยเน้นที่ผู้รับบริการเพื่อให้

ผู้รับบริการสามารถรู้จักและเข้าใจตนเองตนเองในทุก ๆ ด้านตัดสินใจเลือกวิธีการพัฒนา หรือวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยผู้ให้บริการเป็นแต่เพียงผู้กระตุ้นหรือโน้มนำให้บุคคลได้พบกับทางเลือก และวิธีการเลือกที่มีประสิทธิภาพเพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ให้มีความพร้อมทั้งร่างกาย จิตใจ ในการพัฒนาสังคมและส่งผลที่ดีต่อไปในสังคมโลก

รชนี เต็มแก้ว (2558, น. 38) กล่าวว่าความสำคัญของชุดกิจกรรมแนะแนวคือ โปรแกรมในการพัฒนาผู้รับบริการได้ทุกระดับวัยและมีขอบข่ายทั้งด้านการศึกษาด้านอาชีพและด้านส่วนตัวและสังคม โดยสามารถส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาของผู้รับบริการให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามอัตภาพของตนและประโยชน์ของชุดกิจกรรมแนะแนวถือได้ว่ามีส่วนสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนบนพื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้เป็นคนดี คนเก่ง และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามอัตภาพของตนซึ่งมีขอบข่ายเนื้อหาในการพัฒนา 3 ด้าน คือ 1. ด้านการศึกษา 2. ด้านอาชีพ 3. ด้านส่วนตัวและสังคม

จารุวรรณ แสงด้วง (2556, น. 28-29) กล่าวว่าชุดกิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาสร้างเสริม ป้องกันและแก้ปัญหาให้กับทุกกลุ่มคนทั้งเด็ก วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ ในขอบข่ายด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคมโดยมีรูปแบบและเทคนิคที่หลากหลายอาจเป็นกิจกรรมแนะแนวโดยตรงหรือผสมผสานในการเรียน การสอน การฝึกอบรม ประชุมสัมมนา ทั้งรายบุคคลและกลุ่ม ดังนั้นกิจกรรมแนะแนวจึงมีผลสำคัญทั้งต่อผู้ให้และผู้รับบริการ กิจกรรมแนะแนวเป็นการส่งเสริมให้ผู้รับบริการและผู้ให้บริการมีแนวทางในการดำเนินกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองในทุกด้านทุกวัยทั้งวัยเด็กวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ โดยจัดให้ครอบคลุมขอบข่ายของการแนะแนวทั้งทางด้านการศึกษา ด้านอาชีพและด้านส่วนตัวและสังคม ให้รู้จักตนเองและสิ่งแวดล้อมสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข แนวทางในการพัฒนากิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมให้ผู้รับบริการมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น เกิดความศรัทธา รู้จักยอมรับผู้อื่น มองโลกในแง่ดี สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาให้กับตนเองได้

Frank Parsons บิดาแห่งการแนะแนวอาชีพได้ให้ความหมายการแนะแนวอาชีพไว้ว่าเป็นกระบวนการสนับสนุนและส่งเสริมเพื่อให้ประชาชนมีงานทำโดยสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งนี้โดยมุ่งหวังให้เกิดความเข้าใจในโลกของอาชีพและการทำงานซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจและสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้ด้วยตนเองอย่างสอดคล้องเหมาะสม กับความรู้ความสามารถ ความถนัด ความเข้าใจ รวมถึงค่านิยมของสังคมตลอดจนสภาวะทางเศรษฐกิจ (กรมการจัดหางาน, 2559a, น. 15-25) ได้เขียนหลักการที่สำคัญ 3 ประการของการแนะแนวอาชีพไว้ในหนังสือการเลือกอาชีพ (Choosing a Vocation) ดังนี้

1. วิเคราะห์ตนเอง ผู้แนะแนวจะช่วยให้ผู้รับการแนะแนวได้เข้าถึงคุณสมบัติของตนเองอย่างแจ่มแจ้ง ทั้งจุดเด่นและจุดอ่อนแของตนเอง

2. วิเคราะห์งาน ผู้แนะแนวจะช่วยให้ผู้รับการแนะแนวได้มีความรู้อย่างกว้างขวางเกี่ยวกับลักษณะชีพประเภทต่าง ๆ โอกาสที่จะทำงาน ตลอดจนคุณสมบัติต่าง ๆ ในการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าทำงาน รวมถึงปัจจัยที่สนับสนุนทำให้เกิดความสำเร็จในชีวิตนั้น ๆ

3. การใช้วิจารณญาณของตนเองเลือกอาชีพ ผู้แนะแนวจะเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือโดยใช้ความรู้ความเข้าใจทั้งสองประการนั้นประกอบกัน

ดังนั้นการช่วยให้ผู้รับการแนะแนวอาชีพสามารถรู้จักตนเองแลปฏิบัติตามกระบวนการแนะแนวเป็นการช่วยให้ผู้รับการแนะแนวเข้าใจตนเองยอมรับสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้น รวมไปถึงการรับรู้ความสามารถของตนเอง รับรู้ว่าตนเองเป็นคนอย่างไร ชอบหรือไม่ชอบอะไร มีอารมณ์และความรู้สึกอย่างไร รู้ขอบเขตของความสามารถและข้อจำกัดของตนเองว่า มีอะไรที่ทำได้และทำอะไรไม่ได้

การสำรวจตัวเองเป็นการสำรวจเพื่อรับรู้สภาพการดำรงชีวิตที่เป็นอยู่ในปัจจุบันว่าอยู่ในสภาวะใด มีข้อดี ข้อด้อยในด้านใด มีความพร้อมหรือไม่ กำลังเผชิญปัญหาอยู่หรือไม่ เช่น มีความลำบากกายลำบากใจหรือความจำเป็นด้านใดบ้างการพิจารณาสภาพปัญหาหรือความต้องการของตนเอง มีประโยชน์ต่อการกำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย การรับรู้สภาวะแห่งตนในด้านต่าง ๆ ต้องมีความถูกต้องชัดเจนซึ่งอาจทำได้จากการประเมินตนเองด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ร่างกายและลักษณะรูปร่าง โดยสามารถพิจารณาว่ามีความสมบูรณ์ของอวัยวะในร่างกาย ส่วนสูงและน้ำหนัก มีอาการไม่ปกติหรือเป็นโรคประจำตัวอะไรบ้าง การสำรวจร่างกายบางอย่างทำได้ด้วยตนเองในบางเรื่อง ซึ่งสถานศึกษาหลายแห่งอาชีพหลายอาชีพมีการกำหนดคุณสมบัติเกี่ยวกับรูปร่าง และลักษณะของร่างกายไว้ด้วย เช่น สถานศึกษาด้านทหาร ตำรวจ จะต้องมีความสุขภาพดี คือมีร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง มีลักษณะสมชายและต้องไม่พิการทางสายตา เป็นต้น

2. สติปัญญาและความสามารถ การสำรวจปัญญาหรือความสามารถได้จากระดับผลการเรียนที่ผ่านมาของนักเรียนดูว่าในแต่ละวิชาที่สอบไปแล้วได้ระดับผลการเรียนเป็นอย่างไร ส่วนหนึ่งที่เรารู้คือรู้ว่าตนเองมีความสามารถด้านใดบ้าง เพราะสิ่งนี้จะช่วยให้เราเลือกแนวทางที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด

3. อารมณ์และจิตใจเกี่ยวกับสุขภาพจิตสามารถพิจารณาว่ามีความอดทนต่อปัญหาหรือความผิดหวังได้หรือไม่ มีความคับข้องใจหรือเบื่อกับงานเมื่อเกิดปัญหาในชีวิต

การแก้ปัญหาสามารถทำอย่างสร้างสรรค์หรือไม่ แม้การประเมินสุขภาพจิตเป็นหน้าที่ของนักจิตวิทยาหรือจิตแพทย์แต่ทุกคนอาจสังเกตและทำความเข้าใจตัวเองได้ในระดับหนึ่ง เกี่ยวกับอุปนิสัยใจคอ คือการพฤติกรรมที่กระทำซ้ำ ๆ ติดต่อกันมาเป็นเวลานานทั้งที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม

4. ความสนใจในการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง เราควรนำเอาผลการสำรวจความชอบในด้านต่าง ๆ มาประมวลเพื่อนำไปพิจารณาตนเอง เช่น มีบุคลิกภาพแบบใด ความสามารถด้านใด ชอบทำกิจกรรมอะไรหรือไม่ชอบทำกิจกรรมอะไร สิ่งเหล่านี้สามารถช่วยให้เราพิจารณาตนเองได้ว่าเราควรประกอบอาชีพอะไร ซึ่งหากเลือกอาชีพได้ตรงกับคุณสมบัติของตัวเองแล้วจะทำให้ประกอบอาชีพอย่างมีความสุขมีผลงานที่มีประสิทธิภาพน่าพอใจ คนแต่ละคนมีความชอบและความสนใจที่แตกต่างกัน ความสนใจนี้อาจสังเกตได้จากการชอบทำกิจกรรมใด อยู่เสมอ ๆ หรือบ่อย ๆ มากกว่ากิจกรรมอื่น

5. ความถนัด บุคคลมีความถนัดในด้านใดบ้าง เมื่อเราทำสิ่งใดได้ดีก็ย่อมทำให้เรามีความสุขมีความสุขภาคภูมิใจในตัวเอง การรู้จักข้อบกพร่องของตัวเองจะช่วยให้เราพัฒนาได้ถูกต้องและเรียนรู้ที่จะปรับปรุงด้านที่ไม่ถนัด ความถนัดและความสนใจมักเป็นสิ่งที่อยู่คู่กัน อาจสังเกตได้จากการที่บุคคลทำกิจกรรมใดแล้วคล่องแคล่วทำแล้วประสบความสำเร็จ

6. ค่านิยม การวางแผนอนาคตได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับตนเอง ต้องรู้ถึงค่านิยมในการที่ตนเองยึดไว้เป็นหลักสำคัญ ซึ่งมีผลต่อการเลือกแนวทางในการดำเนินชีวิต การสำรวจค่านิยมในการทำงาน จะช่วยชี้นำไปสู่อาชีพที่ตรงกับความต้องการของเรา มีโอกาสประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน แต่ทั้งนี้เราควรนำคุณสมบัติในด้านอื่น ๆ มาประกอบกับค่านิยมของตนเองด้วย เพื่อช่วยให้การเลือกอาชีพโดยสิ่งที่เราควรทำเมื่อจะไปประกอบอาชีพในอนาคต

7. บุคลิกภาพ คือลักษณะของบุคคลในด้านต่าง ๆ ทั้งส่วนภายนอกนอกคือส่วนหนึ่งที่มองเห็นชัด เช่น รูปร่างหน้าตา กิริยามารยาท รูปแบบการแต่งกาย ส่วนภายในหรือส่วนที่เราสมองเห็นยากแต่อาจทราบได้โดยการอนุมาน เช่น สติปัญญา อารมณ์ ฯลฯ ลักษณะต่าง ๆ ของบุคลิกภาพไม่สามารถแยกเป็นส่วน ๆ ได้ บุคลิกภาพของมนุษย์ถูกหล่อหลอมด้วยพันธุกรรม การเรียนรู้วิธีพัฒนาตนเองและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รวมไปถึงอุปนิสัยใจคอของตนเอง โดยการสำรวจตนเองนั้นจะต้องถี่ถ้วนจึงจะทำให้สามารถเลือกแนวทางชีวิตได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

8. ทุนทรัพย์ ในฐานะความเป็นอยู่ทางบ้านว่าเป็นอย่างไร พอที่จะส่งให้ศึกษาต่อได้เพียงใด เพราะถ้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นนั้น ก็มีความจำเป็นต้องใช้ทุนในการศึกษามาก ซึ่งบางสาขาวิชาอาจใช้เวลาในการศึกษาระยะสั้น ๆ ใช้ทุนการศึกษาไม่มาก

9. เป้าหมายในอนาคต สามารถตั้งหมายในอนาคตของตนเองว่ามีความต้องการประกอบอาชีพใด เพื่อที่จะได้ศึกษาต่อในคณะสาขาวิชาที่ตรงกับอาชีพที่นักเรียนสนใจ และมีความถนัดตรงกับบุคลิกภาพของตนเอง

จากการศึกษาความสำคัญของการแนะแนวอาชีพสรุปได้ว่า การแนะแนวอาชีพเป็นการจัดกิจกรรมด้วยรูปแบบที่หลากหลายที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองทั้งด้านความถนัด ความสนใจ ความสามารถ สอดคล้องกับบุคลิกภาพเกี่ยวกับอาชีพ ผู้แนะแนวจะช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าถึงคุณสมบัติของตนเองอย่างแจ่มแจ้ง ทั้งจุดเด่นและจุดด้อยของตนเองและยังเป็นการจัดกิจกรรมที่ช่วยให้รู้จักและเข้าใจโลกของอาชีพที่มีความหลากหลาย โดยการให้ข้อมูลข่าวสารลักษณะความก้าวหน้าด้านอาชีพที่ถูกต้องชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจ การเตรียมตัว การแสวงหาและการปรับตัวเข้ากับอาชีพหรือการแสวงหาความเจริญก้าวหน้าให้กับอาชีพที่ประกอบโดยวิธีการวิเคราะห์ตนเอง วิเคราะห์งานและการใช้วิจารณ์ญาณของตนเอง เลือกอาชีพเพื่อพัฒนาตนเอง เสริมสร้างอาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของตนเองครอบครัวและตลาดแรงงาน

2.8 ประเภทของการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2559) ได้แบ่งประเภทของการจัดกิจกรรมแนะแนวไว้ 2 วิธีคือ

1. กิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน

เป็นกิจกรรมแนะแนวที่มีหลักสูตรเนื้อหาสาระครอบคลุมด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม โดยดำเนินการทุกภาคเรียนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 อย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินผล ผ่าน ไม่ผ่าน

แนวทางการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของนักเรียน

2. วิเคราะห์ทักษะชีวิตในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ วิสัยทัศน์ของโรงเรียน และวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนแต่ละชั้นปี

3. กำหนดสัดส่วนของกิจกรรมแนะแนวให้ครอบคลุมด้านการศึกษาด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม โดยยึดสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ตลอดจนธรรมชาติของนักเรียน และเป้าหมายของโรงเรียน โดยครู ผู้ปกครองและนักเรียนที่มีส่วนร่วม

4. กำหนดวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมแนะแนวของโรงเรียนเป็นระดับการศึกษาและชั้นปี

5. การออกแบบหน่วยการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว ประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม เวลา วัตถุประสงค์ พฤติกรรมนักเรียน หลักฐานการทำกิจกรรม วิธีการจัดกิจกรรม วิธีการประเมินผลภาคเรียน และระยะเวลาที่จัดกิจกรรมแนะแนว

6. จัดทำแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวรายชั่วโมง ซึ่งประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม เวลา วัตถุประสงค์ สาระสำคัญ ชิ้นงาน/ภาระงาน วิธีการจัดกิจกรรมแนะแนวและประเมินผล

7. จัดกิจกรรมแนะแนวตามแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวและประเมินผลการจัดกิจกรรม

8. ประเมินที่ตัดสินผลการเรียนและสรุปรายงาน

2. กิจกรรมแนะแนวนอกชั้นเรียน

เป็นการจัดกิจกรรมแนะแนวที่หลักสูตรมีวัตถุประสงค์เฉพาะเจาะจง เพื่อพัฒนาหรือแก้ปัญหานักเรียน ระยะเวลาในการจัดแต่ละหลักสูตรประมาณ 12-15 ชั่วโมง มักจะดำเนินการนอกเวลาเรียนปกติ เช่น โปรแกรมการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน โปรแกรมการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง โปรแกรมการกำกับตนเองเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบในการเรียน

แนวการจัดกิจกรรมนอกชั้นเรียน มีดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจของนักเรียน
2. สำรวจความต้องการ ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรม
3. ออกแบบหลักสูตร โดยมีหลักการ ทฤษฎีรองรับ
4. จัดโปรแกรมการจัดกิจกรรม
5. จัดกิจกรรมตามโปรแกรมที่กำหนด
6. ประเมินผลสัมฤทธิ์การจัดกิจกรรม

จากการศึกษาประเภทของการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ สรุปได้ว่า เป็นการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน สอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการ

กิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เสริมสร้างทักษะต่าง ๆ ค่านิยม และเพิ่มพูนประสบการณ์และเป็นไปตามเป้าหมายและจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมีการกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญ วัตถุประสงค์ ระยะเวลาในการดำเนินการ เทคนิค วิธีการและวิธีการวัดและประเมินผลเพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาในการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป

2.9 แนวคิดและวิธีการในการออกแบบกิจกรรมแนะแนวอาชีพ

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคที่ใช้ในการออกแบบกิจกรรมแนะแนวอาชีพ ซึ่งมีผู้นำเสนอไว้หลากหลาย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. วิธีการสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์

คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2546, น. 25) กล่าวถึงพลวัตแห่งกลุ่ม ว่าช่วยอธิบายถึงการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่ปรากฏที่เกิดขึ้นภายในกลุ่ม จะเกี่ยวข้องกับการศึกษาพลังหรือเงื่อนไขต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อกลุ่มโดยส่วนร่วมโดยอาศัยประสบการณ์ของกลุ่ม การเสนอแนะและประเมินผลวิธีดำเนินการ การตัดสินใจการวางแผน เพื่อการปฏิบัติและการดำเนินการตามแผน ซึ่งจะช่วยให้มีความคุ้นเคยกับบทบาทการเป็นผู้นำ บทบาทการเป็นสมาชิก ช่วยให้ผู้บุคคลสามารถฝึกฝนตนเองและผู้อื่นเพื่อประโยชน์ต่อกลุ่มให้สามารถประเมินความก้าวหน้าของกลุ่มได้

ณัฐวิทย์ นงนุช (2552, น. 27) กล่าวว่ากลุ่มสัมพันธ์เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สมาชิกกลุ่มเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้ได้รับความรู้อย่างกว้างขวางแล้วนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากกลุ่มมาพัฒนาตนเองหรือปรับตัวต่อสมาชิกคนอื่น ๆ เป็นการลดความตึงเครียด ขจัดความขัดแย้งและช่วยในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่ตนเองหรือสมาชิกกำลังประสบอยู่ อันเป็นประโยชน์ในการสร้างสัมพันธภาพในการอยู่และทำงานร่วมกันกับผู้อื่นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. วิธีการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง

จินดารัตน์ ปิรมณี (2545, น. 61) กล่าวถึงการใช้กรณีตัวอย่างหรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง ๆ นำมาดัดแปลงและใช้ในการให้ผู้เรียนได้ศึกษาวิเคราะห์และอภิปรายเพื่อส่งเสริมความเข้าใจและแนวทางแก้ปัญหา วิธีการนี้สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จักพิจารณาข้อมูลที่ตนเองได้รับอย่างถี่ถ้วน รวมทั้งการนำเอากรณีต่าง ๆ มาใช้ในการเรียนรู้ ซึ่งมีส่วนทำให้การเรียนรู้มีความหมายสำหรับผู้เรียนมากขึ้น

นวรรตน์ สมนาม (2546, น. 105) ได้กล่าวถึงการใช้กรณีตัวอย่างไว้ว่าสามารถนำไปใช้ได้ทุกวิชา โดยการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์และพยายามหาคำตอบที่ถูกต้อง มีเหตุผลการใช้กรณีศึกษามีประโยชน์ดังนี้

1. ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกการวิเคราะห์ การอภิปรายและฝึกฝนหาแนวทางในการแก้ปัญหา
2. ช่วยให้การเรียนการสอนมีลักษณะใกล้เคียงกับเป็นความจริงและมีความหมายสัมพันธ์กับผู้เรียน
3. ช่วยให้นักเรียนเห็นการกระทำของตนเองและสามารถเชื่อมโยงกับสถานการณ์ที่ต่อเนื่องกันได้
4. ช่วยให้นักเรียนมองเห็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาได้

3. วิธีการสอนโดยใช้เกม

ณัฐวีร์ นงนุช (2552, น. 53) กล่าวว่าเกมหมายถึง สื่อที่สร้างความสนุกสนานเพลิดเพลิน ช่วยฝึกทักษะต่าง ๆ ให้นักเรียนเพราะเกมเป็นกิจกรรมที่นักเรียนได้ลงมือทำด้วยตนเอง นักเรียนจะได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ในการนำเกมมาใช้ในการเรียนการสอนซึ่งสามารถทำได้หลากหลายวิธี แต่ต้องมีกติกาการเล่นกำหนดได้ โดยไม่ต้องมีกฎระเบียบที่ชัดเจนสามารถใช้ในการจูงใจให้นักเรียนเกิดความรู้สึกละเลาะคล้อย อีกทั้งยังสามารถพัฒนาส่งเสริมทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ในขณะที่เดียวกันก็สามารถนำเอาแง่คิดต่าง ๆ ที่ได้จากการเล่นเกมไปวิเคราะห์ วิเคราะห์ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ต่อไป

ทิศนา ขัมมณี (2560, น. 365) กล่าวว่าเกม หมายถึงกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการให้ผู้เรียนเล่นเกมตามกติกาและนำเสนอหาข้อมูลของเกม พฤติกรรมการเล่น วิธีการเล่น และผลการเล่นเกมของผู้เรียนมาใช้ในการอภิปรายเพื่อสรุปการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนการสอนดังนี้

1. ผู้สอนนำเสนอเกม ชี้แจงวิธีการเล่น และกติกาการเล่น
2. ผู้เรียนเล่นเกมตามกติกา
3. ผู้สอนและผู้เรียนอภิปรายเกี่ยวกับผลการเล่นและวิธีการเล่น
4. ผู้สอนร่วมกับผู้เรียนประเมินผลที่ได้จากการเรียนรู้

4. วิธีการสอนโดยใช้การอภิปรายกลุ่ม

ทิศนา ขัมมณี (2545, น. 365) กล่าวว่าวิธีการอภิปรายกลุ่ม เป็นวิธีการเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงออกทางความคิดเห็นและช่วยให้นักเรียนได้รับข้อมูลเพิ่มเติมมากขึ้นในการจัดกลุ่มย่อยที่แตกต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้จัด เช่น อภิปรายกลุ่มแบบระดมสมอง อภิปรายกลุ่มแบบกลุ่มซ้อน

จินดารัตน์ ปิรมณี (2545, น. 61) กล่าวว่า การอภิปรายกลุ่มหมายถึงการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือหัวข้อที่กลุ่มตัดสินใจร่วมกัน โดยสมาชิกจะได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างเป็นอิสระและเป็นประชาธิปไตย เพราะมีส่วนส่งเสริมให้สมาชิกทุกคนได้ฝึกตนเองให้เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติที่ดี เหมาะสมกับการเป็นสมาชิกในสังคมประชาธิปไตย การอภิปรายกลุ่มจะช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในสังคมการมีสัมพันธภาพกันใหม่ บรูณาการความคิดและความต้องการซึ่งกันและกัน

จากการศึกษาเทคนิคและวิธีการในการออกแบบกิจกรรมแนะแนวอาชีพสรุปได้ว่าวิธีการสอนประกอบไปด้วย การใช้กลุ่มสัมพันธ์ การใช้กรณีตัวอย่าง การใช้เกมและการอภิปรายกลุ่ม กิจกรรมกลุ่มสามารถช่วยให้สมาชิกกลุ่มได้พัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม กระตุ้นความสนใจเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงทัศนคติต่อตนเองและผู้อื่นเกิดการค้นพบตัวเอง มองเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรมและนำไปพัฒนาศักยภาพของตนเองในด้านต่าง ๆ

2.10 การแนะแนวอาชีพในระดับมัธยมศึกษา

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวอาชีพในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งมีผู้นำเสนอไว้ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

หนึ่งฤทัย ภูระเสถียร (2548, น. 55) กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนวอาชีพในระดับชั้นมัธยมศึกษาเป็นสิ่งที่ต้องให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเอง มีความรู้และเข้าใจตนเองและโลกของงานและอาชีพได้อย่างถูกต้อง เพื่อที่จะได้เตรียมตัวศึกษาหาความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานของการเลือกประกอบอาชีพในอนาคตของตนเองได้

สมชาย สุจิรพงศ์สิน (2543, น. 11) กล่าวว่า การแนะแนวอาชีพในระดับชั้นมัธยมศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินไปให้สอดคล้องกับการศึกษาปัจจุบัน ครูแนะแนวควรที่จะพยายามช่วยเหลือให้นักเรียนเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง ให้มีความรู้ในเรื่องอาชีพแขนงต่าง ๆ ของอาชีพที่กำลังเป็นที่ต้องการของสังคม เพื่อจะได้เตรียมตัวศึกษาหาความรู้ความชำนาญ ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพในอนาคตได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

จากการศึกษาการแนะแนวอาชีพในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถสรุปได้ว่า นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายควรได้รับโอกาสในการเรียนรู้เรื่องคุณลักษณะส่วนตัว ความสามารถ การวางแผนในอนาคต การเลือกศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาและนำไปสู่การวางแผนในการประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับตนเอง

2.11 หลักสำคัญในการจัดบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ในการจัดบริการแนะแนวอาชีพในสถานศึกษาผู้ดำเนินการแนะแนวจำเป็นต้องยึดหลักการที่สำคัญที่สุดที่ควรยึดถือ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาจัดบริการแนะแนวอาชีพให้มีประสิทธิภาพ ดังที่ (ศิริลักษณ์ วัฒนศิริ, 2545, น. 21) ได้กล่าวไว้ดังต่อไปนี้

1. บริการแนะแนวอาชีพเป็นกระบวนการต่อเนื่องกับไปตั้งแต่เด็กก่อนเข้าเรียนระหว่างเรียน และภายหลังเมื่อเด็กเรียนจบแล้ว
2. ต้องจัดเพื่อเด็กทุกคน ไม่ใช่เฉพาะเด็กที่มีปัญหาเรื่องอาชีพเท่านั้น
3. บริการแนะแนวอาชีพถือว่าเด็กเป็นศูนย์กลางสำคัญในการจัดบริการแนะแนวอาชีพโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลซึ่งมีสติปัญญา ความสามารถ ความถนัด ความสนใจและอุปนิสัยใจคอที่แตกต่างกัน รวมทั้งมีศักยภาพในตนเองซึ่งอาจจะแตกต่างกัน
4. เด็กทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพที่จะเลือกและตัดสินใจเลือกแนวทางชีวิตในด้านการงานของตนเองโดยไม่มีการบังคับและถือว่าเด็กจะต้องรับผิดชอบในการกระทำของตนเอง
5. จัดบริการแนะแนวอาชีพให้ครบทั้ง 5 บริการ ต่อเนื่องกันไป
6. จะต้องได้รับความร่วมมือและมีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานองค์การต่าง ๆ ทั้งรัฐบาลและเอกชนหรือภายนอกสถาบันการศึกษาเพื่อรับและให้บริการทั้งนี้เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้งานแนะแนวอาชีพดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ
7. การจัดบริการแนะแนวจะต้องคำนึงถึงวัยและความพร้อมของเด็กเป็นสำคัญ
8. ผู้จัดบริการแนะแนวอาชีพจะต้องมีความรู้กว้างขวางเกี่ยวกับโลกของอาชีพ
9. ต้องมีเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น เพื่อช่วยให้เด็กรู้จักตัวเองจะต้องมีแฟ้มประวัติ ระเบียบสะสมสำหรับเก็บข้อมูลเพื่อความสะดวกในการให้บริการได้ถูกต้อง
10. จะต้องจัดระบบการให้ข้อมูลด้านอาชีพอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพเพื่อช่วยในการตัดสินใจ
11. จะต้องพยายามให้นักเรียน นิสิต นักศึกษา ผู้ปกครองและทรัพยากรต่าง ๆ ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด
12. การแนะแนวอาชีพแต่ละระดับมีจุดเน้นไม่เหมือนกัน สำหรับระดับมัธยมศึกษาควรเน้นในเรื่องการสำรวจและสัมผัสงานต่าง ๆ ซึ่งจะได้มีความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้นหรือได้มีการฝึกอาชีพเบื้องต้น เพื่อเป็นการเตรียมตัวในการศึกษา หรือถึงขั้นความพร้อมที่จะทำงานอาชีพระดับกึ่งฝีมือ รวมทั้งการมีวินัยและจริยธรรมในการทำงาน เช่น ความขยัน อดทน ซื่อสัตย์ และมีวินัยในการทำงาน

จากการศึกษาหลักสำคัญในการจัดบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาสามารถสรุปได้ว่า การจัดบริการแนะแนวอาชีพถือเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญและต่อเนื่อง โดยการจัดบริการจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศให้เป็นระบบเพื่อให้ง่ายต่อการใช้งานและต้องจัดบริการให้แก่นักเรียนโดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ความสนใจ ศักยภาพ และความต้องการของนักเรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนและพัฒนาตนเองในการเตรียมความพร้อมในด้านการศึกษาต่อ ด้านอาชีพและการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขในสังคม

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 งานวิจัยในประเทศ

กัลยดา ถนอมถิ่น (2553) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลการใช้โปรแกรมการฝึกอบรมที่มีต่อกระบวนการตัดสินใจเพื่อเลือกอาชีพพบว่านักเรียนมีกระบวนการตัดสินใจเพื่อเลือกประกอบอาชีพดีขึ้นหลังจากได้เข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานแสดงให้เห็นว่าการฝึกอบรมสามารถนำมาพัฒนากระบวนการตัดสินใจเพื่อเลือกอาชีพได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ารูปแบบการฝึกอบรมทำให้นักเรียนได้เข้าใจในกระบวนการตัดสินใจ การวิเคราะห์ตนเองสามารถรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตนเองและที่เกี่ยวข้องกับอาชีพที่ตนเองสนใจ เพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจเพื่อเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสมในการดำเนินการฝึกอบรมครั้งนี้ ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รู้จักตนเองมากขึ้น และวิเคราะห์ข้อมูลด้านอาชีพเพื่อให้นักเรียนจะได้เลือกอาชีพได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับตนเอง

อมรรัตน์ เหล่าบุญมา (2550) ซึ่งได้ศึกษาความสนใจอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และปัจจัยสัมพันธ์กับความสนใจในอาชีพ กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนโรงเรียนสิริมังคลานุสรณ์ จำนวน 40 คนผลการวิจัยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความสนใจด้านศิลปะดนตรี วรรณกรรมและด้านการจัดการและการค้าขายมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 27.50 รองลงมาคือมีความสนใจด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีคิดเป็นร้อยละ 22.50 ส่วนงานที่นักเรียนสนใจน้อยที่สุดคืองานสำนักงานและเสมียน คิดเป็นร้อยละ 2.50 และพบว่า ปัจจัยด้านเพศ อายุ ผลการเรียนรู้ จำนวนเพื่อนของนักเรียนเพื่อนสนิท มีความสัมพันธ์กับความสนใจอาชีพของนักเรียน

วลีรัตน์ รักแตงาม (2542) จากศึกษาความสัมพันธ์ของแผนการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับภูมิหลังของนักเรียน ศึกษาความสนใจในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ศึกษาความสัมพันธ์ของความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่ออาชีพของนักเรียนกับภูมิหลังของผู้ปกครองและผลการศึกษาความสัมพันธ์ของแผนการเลือกอาชีพของ

นักเรียนกับความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่ออาชีพของนักเรียน โดยการใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 608 คน เครื่องที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองและแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้ค่าไคสแควร์ ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS ผลการวิจัยพบว่า แผนการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสัมพันธ์กับภูมิหลังของนักเรียนเพศ แนวทางการเรียนของนักเรียน ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและความสำคัญในการเลือกอาชีพด้านเป็นอาชีพที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่นและรับใช้สังคม พบว่าแผนการเลือกอาชีพของนักเรียนนั้นมีความสัมพันธ์กับความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่ออาชีพของนักเรียนและมีความสัมพันธ์กับความสนใจในอาชีพของนักเรียน จากแบบสำรวจความสนใจอาชีพของจอห์น แอล ฮอลแลนด์ พบว่านักเรียนมีความสนใจในอาชีพการจัดการและการค้าขายน้อยที่สุด ในการวิจัยพบว่า ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่มีความสัมพันธ์กับภูมิหลังของผู้ปกครองในด้านใดเลย

3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Abdulkadir B. & Tufan A. (2016) การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสนใจในอาชีพ การเปรียบเทียบระหว่างนักเรียนมัธยมปลายชาวอเมริกันและตุรกีที่มีความสามารถสูง นักเรียนกลุ่มนี้ที่เข้าเรียนในวิชา STEM ความต้องการของแรงงานมีการจัดลำดับความสำคัญในเกือบทุกนโยบายของประเทศ การศึกษาค้นคว้ามีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนอเมริกันและตุรกีที่ศึกษาในระดับปริญญาหรือสายอาชีพในสาขาที่เกี่ยวข้องด้าน STEM ผู้เข้าร่วมการศึกษาคือนักเรียนที่มีความสามารถสูง 86 คนซึ่งคัดเลือกจากโรงเรียนมัธยมสองแห่งในสหรัฐอเมริกา (n 39) และตุรกี (n = 47) ใช้แบบสำรวจ 5 ส่วนและให้ใช้ชุดเดียวกันกับผู้เข้าร่วมชาวอเมริกันในขณะที่ถูกนำไปใช้กับนักเรียนชาวตุรกี ผลการศึกษาพบว่าแรงจูงใจในตนเองเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดของความสนใจด้าน STEM สำหรับนักเรียนอเมริกันในขณะที่ผู้ปกครองเป็นสิ่งหนึ่งในการเลือกประกอบอาชีพ โดยการกระตุ้นความต้องการในด้าน STEM การศึกษานี้จะช่วยเพิ่มการรับรู้ของ QAQ ระหว่างการพัฒนาในผู้สำเร็จการศึกษาและตำแหน่งงานว่างที่เกี่ยวข้องกับด้าน STEM สถาบันการศึกษาอาจใช้ข้อค้นพบของการศึกษานี้เพื่อแก้ไขนโยบายการลงทะเบียนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการลงทะเบียนสำหรับพื้นที่ STEM

Rodica (2018) การเลือกความเชี่ยวชาญด้านวิชาการและเส้นทางอาชีพต้องใช้ความรู้สึกตัวและมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อวัยรุ่นโดยเฉพาะ การทำให้แต่ละบุคคลประเมินตนเองจากคุณค่าส่วนบุคคลทักษะความสามารถและความสนใจในมุมมองเพื่อสำรวจโอกาส

ที่มีอยู่และเพื่อทำการตัดสินใจที่ถูกต้องเพื่อที่เราจะได้ตอบคำถามสำคัญ 2 ข้อ "คุณคือใคร" และ "ฉันต้องการเป็นใคร" การศึกษาปัจจุบันสำรวจความต้องการการฝึกอบรมและการพัฒนาของนักเรียนมัธยมทั้งจากมุมมองของมืออาชีพและส่วนบุคคล การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการโดยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชนจำนวน 134 คนอายุ 16 ปีถึง 18 ปี การวิเคราะห์คำตอบที่ได้รับจากผู้เข้าร่วมเน้นความต้องการความรู้ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่และความต้องการในการระบุความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพของตนเองและลักษณะงานความจำเป็นของการใช้โปรแกรมการฝึกอาชีพหลายมิติถูกกล่าวถึง โปรแกรมการให้คำปรึกษาด้านอาชีพควรรวมถึงการปฐมนิเทศด้านอาชีพและส่วนบุคคลเพื่อความรู้ความเข้าใจและอารมณ์ของตนเอง

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนและเพื่อเปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพก่อนและหลังการใช้กิจกรรมแนะแนวของนักเรียนโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ
4. แบบแผนการทดลอง
5. ขั้นตอนการทดลอง
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งหมด 903 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพโดยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2563 โดยมีขั้นตอนการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างคำนวณจากสูตรของ Yamane (1967 อ้างถึงใน วิภาวดี ปัจจัยโก, 2544, น. 46) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ($\alpha = .05$) เมื่อเทียบกับตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างต้องใช้กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 286 คน ผู้วิจัยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ได้ 3 ระดับคือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 9 ห้อง รวม

จำนวนนักเรียน 95 คนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 9 ห้อง รวมจำนวนนักเรียน 95 คน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 9 ห้อง รวมจำนวน 96 คน รวมจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 286 คน

ระยะที่ 2 การเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ คือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 12 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling Method) โดยเป็นนักเรียนที่ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความสนใจและความต้องการประกอบอาชีพในระยะที่ 1 มีความสนใจและทำการสุ่มเข้ากลุ่มเพื่อเข้าร่วมการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

2.1 ชุดที่ 1 แบบคัดกรองความสอดคล้องระหว่างความสนใจและความต้องการประกอบอาชีพ ใช้ในการเก็บข้อมูลในระยะที่ 1 การศึกษาความสอดคล้องระหว่างความสนใจและความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.2 ชุดที่ 2 แบบสำรวจความสนใจทางอาชีพ S.D.S. ใช้ในการทดลองในระยะที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างความสนใจและความต้องการประกอบอาชีพ ก่อนและหลังการทดลอง

2.3 กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียน

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนตามลำดับดังนี้

3.1 ชุดที่ 1 แบบคัดกรองความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ

3.1.1 ศึกษาค้นคว้าแนวคิด/ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ

3.1.2 กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะของแบบคัดกรองความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ

3.1.3 สร้างแบบคัดกรองความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการ ประกอบอาชีพให้สอดคล้องตามนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดไว้ โดยสร้างเป็นแบบ ให้เลือกตอบ 2 ตัวเลือก คือ (1) หมายถึง ชอบ (0) หมายถึง ไม่ชอบ จำนวน 180 ข้อ

3.1.4 นำแบบคัดกรองความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการ ประกอบอาชีพที่สร้างขึ้น นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหา (Content Validity) คือมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Of congruence: IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ได้ข้อคำถามที่มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 จำนวน 180 ข้อ

3.1.5 ผู้วิจัยนำแบบคัดกรองความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3.1.6 ผู้วิจัยนำแบบคัดกรองความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพที่ปรับปรุงแล้วไป (Try out) กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 90 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96 ได้คำถามจำนวน 180 ข้อ และผู้วิจัยนำแบบคัดกรองความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพที่ผ่านการหาคุณภาพแล้วไปใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตัวอย่างแบบคัดกรองความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ

ตอนที่ 1 คำชี้แจง ให้นักเรียนสำรวจความต้องการและความประสงค์ของตนเอง ที่จะประกอบอาชีพ ให้นักเรียนเลือกอาชีพ 3 ลำดับ โดยลำดับที่ 1 ให้เลือกอาชีพที่นักเรียนต้องการ เป็นมากที่สุด และข้อ 2 , 3 เป็นอาชีพที่ต้องการรองลงมา

1.

2.

3.

ตอนที่ 2 คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความดังต่อไปนี้ พิจารณาข้อความที่เป็นจริง และโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ชอบ” สำหรับกิจกรรมที่นักเรียนชอบหรือสนใจที่จะทำ และ “ไม่ชอบ” ในกิจกรรมที่นักเรียนไม่ชอบหรือไม่สนใจ

ตาราง 8 ตัวอย่างแบบคัดกรองความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ

ข้อ	ข้อคำถามแบบคัดกรองความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ	ระดับความคิดเห็น	
		ชอบ	ไม่ชอบ
	หมวด R บุคลิกภาพแบบนิยมความเป็นจริง (Realistic)		
0	แก้ไข ซ่อมแซมอุปกรณ์ไฟฟ้า วิทยุ โทรทัศน์ และอุปกรณ์		

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบเลือกตอบดังต่อไปนี้

ชอบ	ให้คะแนน	1	คะแนน
ไม่ชอบ	ให้คะแนน	0	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายแบบคัดกรองความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายแบบคัดกรองความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพโดยกำหนดตัวแปรอยู่รูปแบบ 4 ระดับ(ไชล์น สาและ, 2548, น. 15) เพื่อแปลความหมายของคะแนนที่ได้จากแบบวัดดังนี้

รูปแบบ	ระดับ 4	มีรหัสตัวอักษร 3 ลำดับแรกตรงกับรหัสอาชีพที่ต้องการทุกข้อ
	ระดับ 3	มีรหัสตัวอักษร 3 ลำดับแรกตรงกับรหัสอาชีพที่ต้องการ 2 ข้อ
	ระดับ 2	มีรหัสตัวอักษร 3 ลำดับแรกตรงกับรหัสอาชีพที่ต้องการ 1 ข้อ
	ระดับ 1	มีรหัสตัวอักษร 3 ลำดับแรกไม่ตรงกับรหัสอาชีพที่ต้องการ

ตาราง 9 การแปลความหมายแบบคัดกรองความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ

คะแนนรวมของรหัสตัวอักษร 3 ตัวแรก	แปลความหมาย
รหัสตัวอักษร 3 ลำดับแรกตรงกับรหัสอาชีพที่ต้องการทุกข้อ	
แสดงว่ามีความสอดคล้อง มาก	
รหัสตัวอักษร 3 ลำดับแรกตรงกับรหัสอาชีพที่ต้องการ 2 ข้อ	มีความสอดคล้องระหว่างความสนใจและความ
แสดงว่ามีความสอดคล้อง ปานกลาง	ต้องการประกอบอาชีพ
รหัสตัวอักษร 3 ลำดับแรกตรงกับรหัสอาชีพที่ต้องการ 1 ข้อ	
แสดงว่ามีความสอดคล้อง น้อย	
รหัสตัวอักษร 3 ลำดับแรกไม่ตรงกับรหัสอาชีพที่ต้องการ	ไม่มีสอดคล้องระหว่างความสนใจและความ
	ต้องการประกอบอาชีพ

3.2 ชุดที่ 2 ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แบบสำรวจความสนใจทางอาชีพ S.D.S.

แบบสำรวจความสนใจทางอาชีพ S.D.S. ผู้วิจัยได้นำแบบสำรวจความสนใจทางอาชีพ ที่ถูกสร้างและพัฒนาขึ้นโดยสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย (นวลศิริ เปาโรหิตย์, 2534) ซึ่งเป็นการสำรวจที่ถามเกี่ยวกับความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อกิจกรรมหรืออาชีพใดอาชีพหนึ่งรวมถึงทักษะและความสามารถในการทำกิจกรรมต่าง ๆ แบบสำรวจแบ่งออกเป็น 5 หมวด คือ หมวดกิจกรรม หมวดความสามารถ หมวดอาชีพ และอีก 2 หมวด คือการประเมินผลความสามารถและการประเมินทักษะของตนเอง โดยมีข้อคำถามเกี่ยวกับความสนใจในอาชีพหมวดกิจกรรม จำนวน 66 ข้อ หมวดความสามาถ จำนวน 66 ข้อ และหมวดอาชีพ จำนวน 84 ข้อ รวม 3 หมวดมีข้อคำถาม 216 ข้อ และในหมวดประเมินด้านความสามารถและทักษะของตนเอง จำนวน 12 ข้อ รวมข้อคำถามทั้งหมด 228 ข้อ

ตัวอย่างแบบสำรวจความสนใจอาชีพ

หมวด 1 กิจกรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนระบายสีในช่อง “ชอบ” สำหรับกิจกรรมที่ท่านชอบทำ และช่อง “ไม่ชอบ” ในกิจกรรมที่นักเรียนไม่ชอบ หรือรู้สึกเฉย ๆ ต่อไปนี้

R	ชอบ	ไม่ชอบ
0. แก่เครื่องไฟฟ้า	☐	☐

หมวด 2 ความสามารถ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านกิจกรรมต่าง ๆ ต่อไปนี้และสำรวจว่านักเรียนมีความสามารถในการกิจกรรมหรือไม่ ถ้ามีให้ระบายช่อง “ใช่” ถ้าไม่มีให้ระบายช่อง “ไม่ใช่” ช่องไม่ใช่หมายความว่าทักษะที่ท่านไม่มี

R	ใช่	ไม่ใช่
0. ฉันทสามารถใช้เครื่องมือทางช่างไม้ เช่น เลื่อย หรือเครื่องกลึง	☐	☐

หมวด 3 อาชีพ

คำชี้แจง แบบทดสอบต่อไปนี้ จะสำรวจความรู้สึกและเจตคติของนักเรียนเกี่ยวกับงานหลายชนิด หากอาชีพใดที่ท่านรู้สึกชอบหรือน่าสนใจ ให้ระบายลงในช่อง สนใจและทำนองเดียวกันหากนักเรียนไม่ชอบอาชีพใด ให้ระบายสีลงในช่อง ไม่สนใจ ของอาชีพนั้นๆ

R	สนใจ	ไม่สนใจ
0. ช่างเทคนิคเครื่องบิน (Airplane Machine)	☐	☐

การประเมินผลตนเอง

จงให้คะแนนตัวเองในความสามารถด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ที่นักเรียนคิดว่ามีเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่อายุรุ่นราวคราวเดียวกัน พยายามตอบด้วยความรู้สึกแท้จริง เพื่อให้คะแนนที่ออกมาถูกต้องกับความเป็นจริงให้มากที่สุดและขอให้นักเรียนพยายามหลีกเลี่ยงการให้คะแนนซ้ำ ๆ กันในความสามารถด้านต่าง ๆ

หมวดประเมินความสามารถ

ตาราง 10 หมวดประเมินความสามารถ

	ความสามารถ ทาง เครื่องจักรกล	ความสามารถ ทาง วิทยาศาสตร์	ความสามารถ ทางศิลปะ	ความสามารถ ทางการสอน	ความสามารถ ทางการขาย	ความสามารถทาง สำนักงาน (Clerical ability)
สูง	7	7	7	7	7	7
	6	6	6	6	6	6
กลาง	5	5	5	5	5	5
	4	4	4	4	4	4
	3	3	3	3	3	3
ต่ำ	2	2	2	2	2	2
	1	1	1	1	1	1
	R	I	A	S	E	C

หมวดประเมินทักษะ

ตาราง 11 หมวดประเมินทักษะ

	ทักษะทางการ เคลื่อนไหวของมือ	ทักษะทางการ คำนวณ	ทักษะทาง ดนตรี	ทักษะทาง การผูกมิตร	ทักษะทางการ บริหารงาน	ทักษะทาง สำนักงาน (Office skill)
สูง	7	7	7	7	7	7
	6	6	6	6	6	6
กลาง	5	5	5	5	5	5
	4	4	4	4	4	4
	3	3	3	3	3	3
ต่ำ	2	2	2	2	2	2
	1	1	1	1	1	1
	R	I	A	S	E	C

การจัดการกับคำตอบ

เริ่มจากหน้า 1 ให้ท่านนับจำนวนครั้งที่ท่านตอบว่า ชอบ จากหมวด กิจกรรม
หมวดความสามารถและจำนวนครั้งของความสนใจในหมวดอาชีพ ลงในตารางด้านล่างนี้

1. หมวดกิจกรรม

2. หมวดความสามารถ

3. หมวดอาชีพ

การประเมินผลตนเอง

ให้ท่านลงเครื่องหมายที่ท่านลงในแต่ละรหัส

*ประเมินความสามารถของตนเอง

*ประเมินทักษะ

จำนวนคะแนนทั้งหมด

(บวกคะแนนทั้ง 5 ช่องของแต่ละรหัส) รวมกัน

R	I	A	S	E	C
R	I	A	S	E	C
R	I	A	S	E	C
R	I	A	S	E	C
R	I	A	S	E	C
R	I	A	S	E	C

หาตัวอักษรของคะแนนที่สูงอันดับ 1, 2 และ 3 ใส่ลงในช่องรหัสอาชีพของท่านดังนี้

รหัสที่มีคะแนนสูงอันดับ 1 สูงอันดับ 2 และสูงอันดับ 3

เกณฑ์การแปลความหมาย

การแปลระดับความสอดคล้องในการเลือกอาชีพในการทำแบบสำรวจความสนใจทางอาชีพ S.D.S ของ Holland (1987 อ้างถึงใน นวลศิริ เปาโรหิตย์, 2534) จากเป็นเทคนิคในการวัดความสอดคล้องระหว่างบุคลิกภาพที่ได้จากการทำแบบสำรวจตนเองในการเลือกอาชีพ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จากรหัสอาชีพ 3 ตัว

การคำนวณหาระดับคะแนนความสอดคล้องทำได้โดยการหาความเหมือนกันระหว่างอักษรตัวแรก อักษรตัวที่ 2 และอักษรตัวที่ 3 ของรหัสอาชีพที่ต้องการเลือกกับรหัสอาชีพที่ได้จากการทำแบบสำรวจความสนใจทางอาชีพ S.D.S. ตามตาราง ต่อไปนี้

ตาราง 12 ระดับคะแนนความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพโดยการหาความเหมือนกันจากการทำแบบสำรวจความสนใจทางอาชีพ

รหัสอาชีพที่ได้จากแบบสำรวจ S.D.S					
รหัสของอาชีพที่ ต้องการ	อักขระตัวที่ 1	อักขระตัวที่ 2	อักขระตัวที่ 3	ไม่สอดคล้อง	คะแนนที่ได้
.....					
อักขระตัวที่ 1.....	22	10	4	0	
อักขระตัวที่ 2.....	10	5	2	0	
อักขระตัวที่ 3.....	4	2	1	0	
รวม					

เกณฑ์ให้แปลความหมายความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพโดยการหาความเหมือนกันจากการทำแบบสำรวจความสนใจทางอาชีพ S.D.S

คะแนนอยู่ระหว่าง 26 – 28 คะแนน แสดงว่า มีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพมาก

คะแนนอยู่ระหว่าง 20 – 25 คะแนน แสดงว่า มีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพปานกลาง

คะแนนอยู่ระหว่าง 14 – 19 คะแนน แสดงว่า มีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพน้อย

คะแนนอยู่ระหว่าง 0 – 13 คะแนน แสดงว่า ไม่มีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ

3.3 กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียน

3.3.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพแล้วนำมาสร้างกิจกรรมแนะแนว

3.3.2 สร้างกิจกรรมแนะแนวที่ช่วยเสริมสร้างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียน ซึ่งมีเนื้อหาสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพโดยมีขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. ชื่อกิจกรรม
2. วัตถุประสงค์
3. สาระสำคัญ
4. วิธีการดำเนินกิจกรรม ได้แก่ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน โดยผู้วิจัยสนทนาเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน การใช้สื่อ และข้อคำถามเพื่อกระตุ้นความสนใจ และพร้อมเข้าร่วมกิจกรรม ขั้นปฏิบัติกิจกรรม จัดกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยให้นักเรียนได้โอกาสแสดงความคิดเห็นและพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ ขั้นสรุป ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมที่ผ่านมาร่วมกัน
5. สื่อและอุปกรณ์
6. การประเมินผล

3.3.3 นำกิจกรรมแนะแนวอาชีพที่เสริมสร้างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียน ที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ประเมินตรวจสอบข้อความให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ วัตถุประสงค์ วิธีการจัดกิจกรรม สื่อการสอน และนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.3.4 นำกิจกรรมแนะแนวที่ช่วยเสริมสร้างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง ผู้วิจัยใช้เวลาในการจัดกิจกรรมแนะแนวจำนวน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 8 ครั้ง โดยใช้เวลาหลังเลิกเรียนในการจัดกิจกรรม

ตาราง 13 กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียน

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	เทคนิคที่ใช้
1	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพและสร้างบรรยากาศที่ดีระหว่างผู้วิจัยและนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมแจ้งข้อตกลงในการปฏิบัติตน เพื่อประโยชน์สูงสุดของนักเรียนผู้เข้าร่วมกิจกรรมในการวิจัยครั้งนี้ 2. เพื่ออธิบายจุดมุ่งหมาย วิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนวอาชีพตามแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ 3. เพื่อให้นักเรียนได้ประเมินตนเองในการวัดความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของตนเอง	1. กลุ่มสัมพันธ์ - กิจกรรม “หัวใจนำทาง” - กิจกรรม “กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์” 2. ใบงาน - กิจกรรมเป้าหมายทางอาชีพ (Career goals)
2	ด้านบุคลิกภาพ เรื่อง บุคลิกภาพกับอาชีพ	1. เพื่อให้นักเรียนสำรวจบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ ของตนเอง 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกลักษณะบุคลิกภาพกับอาชีพที่สอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพได้	1. กิจกรรมเกมบุคลิกภาพสัมพันธ์ - กิจกรรม “กระดานเกม” 2. แบบสำรวจ VIESA ฉบับแปลผลโดยใช้รหัสอาชีพของ Holland

ตาราง 13 (ต่อ)

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	เทคนิคที่ใช้
3	ด้านพฤติกรรม เรื่อง สำนวน พฤติกรรมสู่อาชีพ	1. เพื่อให้นักเรียนสำรวจพฤติกรรมของตนเองที่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพ 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกพฤติกรรมของตนเองที่สอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพได้	1. การอภิปรายกลุ่ม (Small Group Discussion) 2. ใบงาน - กิจกรรมเส้นทางทักษะอาชีพ ของชั้น - กิจกรรมสำรวจพฤติกรรมสู่อาชีพ
4	ด้านความถนัด เรื่อง วิเคราะห์ความ ถนัดทางอาชีพ	1. เพื่อให้นักเรียนสำรวจความถนัดของตนเองที่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพ 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความถนัดของตนเองที่สอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพได้	1. การศึกษากรณีตัวอย่าง (Case) 2. แบบทดสอบความถนัดทางอาชีพ (Basic Vocational Orientation)
5	ด้านความสามารถ เรื่อง พัฒนา ความสามารถสู่ เป้าหมายทางอาชีพ	1. เพื่อให้นักเรียนสำรวจความสามารถของตนเองที่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพ 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสามารถของตนเองที่สอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพได้	1. การอภิปรายกลุ่ม (Small Group Discussion) 2. ใบงาน - กิจกรรมการตรวจสอบ ความสามารถของชั้น
6	ด้านค่านิยม เรื่อง สำนวนค่านิยม ทางอาชีพ	1. เพื่อให้นักเรียนสำรวจค่านิยมของตนเองที่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพ 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกค่านิยมของตนเองที่สอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพได้	1. การใช้รูปภาพหรือภาพถ่าย 2. แบบสำรวจค่านิยมที่มีต่อ ตนเอง
7	ด้านความมุ่งมั่น เรื่อง ความมุ่งมั่นสู่ อาชีพ	1. เพื่อให้นักเรียนสำรวจความมุ่งมั่นของตนเองที่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพ 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความมุ่งมั่นของตนเองที่สอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพได้	1. การอภิปรายกลุ่ม (Small Group Discussion) 2. ใบงาน - กิจกรรมความมุ่งมั่นสู่ เป้าหมายกับอาชีพในฝัน
8	ปัจเจกนิเทศ	1. เพื่อให้นักเรียนได้ประเมินตนเองในการทำแบบวัดความสอดคล้องระหว่างความสนใจแล้วความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	1. กลุ่มสัมพันธ์ - กิจกรรม"กิจกรรมลูกอมหลากหลาย"

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการด้วยตนเองโดยใช้การวิจัยแบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียวมีการทดสอบก่อนและหลัง One Group Pretest – Posttest Design (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, น. 60)

ตาราง 14 แบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียวมีการทดสอบก่อนและหลัง

ก่อนทดลอง	ทดลอง	หลังทดลอง
O_1	X	O_2

ความหมายของสัญลักษณ์

O_1	แทน ก่อนการทดลอง
X	แทน ทดลองการเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพโดยใช้กิจกรรมแนะแนว
O_2	แทน หลังการทดลอง

ขั้นตอนการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามขั้นตอนต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ ผู้วิจัยนำแบบคัดกรองความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ ไปทดสอบกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างและพิจารณาเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพเข้าร่วมการทดลอง

ระยะที่ 2 การเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ ผู้วิจัยนำแบบสำรวจที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แบบสำรวจความสนใจทางอาชีพ S.D.S. เพื่อเก็บคะแนนก่อนการทดลอง (Pre-test) เพื่อใช้เปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพก่อนการทำกิจกรรมแนะแนว จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจและความต้องการประกอบอาชีพให้กับนักเรียนกลุ่มทดลอง และหลังการทดลองผู้วิจัยใช้แบบสำรวจความสนใจทางอาชีพ S.D.S. เพื่อเก็บคะแนนหลังการทดลอง (Post-test) เพื่อใช้เปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพหลังการทำกิจกรรมแนะแนว

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ติดต่อกับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้บริหารสถาบันการศึกษาที่ทำการเก็บข้อมูล เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง
2. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งนัดหมายและวันเวลาที่ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามวันเวลาที่นัดหมายในสถาบันที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยจัดเตรียมแบบคัดกรองความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพตามจำนวนนักเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในระยะที่ 1 และอธิบายให้นักเรียนเข้าใจวัตถุประสงค์ในการตอบแบบคัดกรองและคำชี้แจงของแบบคัดกรองทุกชุดอย่างชัดเจน และในระยะที่ 2 ผู้วิจัยจัดเตรียมแบบสำรวจความสนใจในอาชีพ S.D.S ตามจำนวนนักเรียนที่ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความสนใจและความต้องการประกอบอาชีพในระยะที่ 1 และมีความสมัครใจในการเข้าร่วมการทดลอง
4. นำผลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อทำการวิเคราะห์ค่าทางสถิติสำหรับการทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป (Statistical Package for the Social Sciences) หรือ SPSS เมื่อได้รับแบบคัดกรองกลับคืนมาตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนและความสอดคล้องของข้อมูลแล้ว โดยใช้สถิติดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานใช้สถิติพื้นฐานได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน (Standard Deviation) ผลต่างของค่าเฉลี่ย (Mean Difference)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาค่าความตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของกิจกรรม
แนะแนวที่ช่วยเสริมสร้างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียน และแบบคัด
กรองความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบคัดกรองความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับ
ความต้องการประกอบอาชีพโดยใช้วิธีการหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient)
ของครอนบัค (Cronbach) ของแบบวัดทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การเปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการ
ประกอบอาชีพของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมแนะแนว ผู้วิจัยมีการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นด้วย
การวิเคราะห์การแจกแจงเป็นโค้งปกติ (Normality Test) ด้วยสถิติ Shapiro-Wilk

3.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในกลุ่มที่ไม่เป็นอิสระจากกัน โดย
การวิเคราะห์ (t-test for Dependent Samples)

บทที่ 4

ผลการดำเนินงานวิจัย

การนำเสนอผลการดำเนินงานวิจัย เรื่องการเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้กิจกรรมแนะแนว มีรายละเอียดดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
MD	แทน	ผลต่างของค่าเฉลี่ย (Mean Difference)
t	แทน	ค่าสถิติที (t-value)
p	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p-value)

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียน

ตอนที่ 1.1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 1.2 ผลการศึกษาคือความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียน

ระยะที่ 2 การเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียน

ตอนที่ 2.1 ผลการเปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนก่อนและหลังโดยใช้กิจกรรมแนะแนว

ตอนที่ 2.2 ผลการเปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนก่อนและหลังโดยใช้กิจกรรมแนะแนวจำแนกเป็นรายบุคคล

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียน

ตอนที่ 1.1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 15 แสดงข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง (n = 286 คน)

	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	134	46.9
	หญิง	152	53.1
	รวม	286	100
ระดับชั้น	มัธยมศึกษาปีที่ 4	95	33.2
	มัธยมศึกษาปีที่ 5	95	33.2
	มัธยมศึกษาปีที่ 6	96	33.6
	รวม	286	100
แผนการเรียน	วิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์	84	29.4
	คณิตศาสตร์ - ภาษาอังกฤษ	37	12.9
	ศิลป์ภาษาอังกฤษ	29	10.1
	ศิลป์ภาษาจีน	36	12.6
	ศิลป์พลศึกษา	17	5.9
	ศิลป์คอมพิวเตอร์ศึกษา	23	8.0
	ห้องเรียนพิเศษ Gifted	27	9.4
	ศิลป์ภาษาญี่ปุ่น, ภาษาเกาหลี	33	11.5
	รวม	286	100

จากตาราง 15 พบว่า ผู้ตอบแบบคัดกรองความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นเพศหญิง จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 53.1 และเป็น เพศชาย จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 46.9 เมื่อพิจารณาจากระดับชั้นพบว่า เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 รองลงมา เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 33.2 และเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 33.2 เมื่อพิจารณาจากแผนการเรียนพบว่า เป็นนักเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 29.4 รองลงมา เป็นนักเรียนแผนการเรียนคณิตศาสตร์ - อังกฤษ จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 12.9 รองลงมา เป็นนักเรียน

แผนการเรียนศิลปภาษาจีน จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 12.6 รองลงมาเป็นนักเรียนแผนการเรียนศิลปภาษาญี่ปุ่น - เกาหลี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 11.5 รองลงมาเป็นนักเรียนแผนการเรียนศิลปภาษาอังกฤษ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 10.1 รองลงมาเป็นนักเรียนแผนการเรียนห้องเรียนพิเศษ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 9.4 รองลงมาเป็นนักเรียนแผนการเรียนคอมพิวเตอร์ศึกษา จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 8.0 และเป็นนักเรียนแผนการเรียนพลศึกษา จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 5.9

ตอนที่ 1.2 ผลการศึกษาความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียน

ตาราง 16 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียน (n = 286 คน)

แสดงสอดคล้องระหว่างความสนใจ กับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียน	ระดับชั้น	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
มีความสอดคล้อง	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	83	29.0	3
	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	87	30.1	2
	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	92	32.5	1
	รวม	262	91.6	
ไม่มีความสอดคล้อง	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	12	4.2	1
	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	8	2.8	2
	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	4	1.4	3
	รวม	24	8.4	

จากตาราง 16 พบว่านักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบวัดชุดที่ 1 แบบคัดกรองความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียน มีความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ จำนวน 262 คน คิดเป็นร้อยละ 91.6 และนักเรียนที่ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 8.4 เมื่อพิจารณาจำแนกตามระดับชั้น พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพมากที่สุด รองลงมา คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามลำดับ

ที่	ความต้องการการ ลำดับที่ 1	รหัส	(n)	ร้อยละ (%)	ความต้องการการ ลำดับที่ 2	รหัส	(n)	ร้อยละ (%)	ความต้องการการ ลำดับที่ 3	รหัส	(n)	ร้อยละ (%)	รหัสที่ได้จากการ การแปลง	(n)	ร้อยละ (%)
1	ธุรกิจส่วนตัว	ESC	39	14.9	ธุรกิจส่วนตัว	ESC	30	11.5	ธุรกิจส่วนตัว	ESC	35	13.4	ESC	32	12.2
2	แพทย์	ISA	24	9.2	ครู	SAE	24	9.2	ครู	SAE	28	10.7	ISA	24	9.2
3	ครู	SAE	18	6.9	แพทย์	ISA	18	6.9	นักจิตวิทยา	SIA	13	5.0	ECS	22	8.4
4	วิศวกร	IRE	17	6.5	วิศวกร	IRE	15	5.7	นักแสดง	ALS	12	4.6	ASE	21	8.0
5	นักบัญชี	CSI	11	4.2	นักดนตรี	ASI	10	3.8	โปรแกรมเมอร์	IRC	11	4.2	SAE	20	7.6
6	โปรแกรมเมอร์	IRC	10	3.8	นักแปลภาษา	ASE	9	3.4	นักบัญชี	CSI	10	3.8	ASI	18	6.9
7	นักแสดง	ALS	10	3.8	นักบัญชี	CSI	9	3.4	วิศวกร	IRE	10	3.8	EAS	17	6.5
8	ตำรวจ	SRE	10	3.8	นักกีฬา	SRE	8	3.1	ทนาย	EAS	10	3.8	CSI	15	5.7
9	ทหาร	REI	9	3.4	แฮร์โวลด์เตส	SEC	8	3.1	ตำรวจ	SRE	8	3.1	IRE	14	5.3
10	สถาปนิก	RIA	9	3.4	เซฟ	SCE	8	3.1	มัคเคเทศ์	ESA	8	3.1	SRE	12	4.6
11	เภสัชกร	IES	8	3.1	ทนาย	EAS	8	3.1	เซฟ	SCE	7	2.7	ALS	12	4.6
12	ทนาย	EAS	8	3.1	ตำรวจ	SRE	8	3.1	สถาปนิก	RIA	7	2.7	SIA	10	3.8
13	แฮร์โวลด์เตส	SEC	7	2.7	นักจิตวิทยา	SIA	7	2.7	ช่างเขียนแบบ	RIA	6	2.3	CES	9	3.4
14	นักกีฬา	SRE	7	2.7	นักแสดง	ALS	7	2.7	นักดนตรี	ASI	6	2.3	AES	7	2.7
15	นักแปลภาษา	ASE	6	2.3	มัคเคเทศ์	ESA	7	2.7	แพทย์	ISA	5	1.9	CEI	6	2.3
16	มัคเคเทศ์	ALS	6	2.3	พยาบาล	SIA	6	2.3	เภสัชกร	RIE	5	1.9	IRC	6	2.3
17	เซฟ	SCE	5	1.9	โปรแกรมเมอร์	IRC	6	2.3	นักกีฬา	SRE	5	1.9	RES	4	1.5
18	พยาบาล	SIA	5	1.9	สัตวแพทย์	IRS	5	1.9	ช่างเสริมสวย	SAC	4	1.5	IES	2	0.8
19	นักจิตวิทยา	SIA	4	1.5	ช่างยนต์	RIE	5	1.9	นักแปลภาษา	ASE	4	1.5	ISR	2	0.8
20	พนักงานต้อนรับ	SEC	4	1.5	สถาปนิก	RIA	5	1.9	ช่างไฟฟ้า	RIE	4	1.5	SIE	1	0.4
	อื่นๆ		45	17.2	อื่นๆ		59	22.5	อื่นๆ		64	24.4	อื่นๆ	8	3.1
	รวม		262	100.0	รวม		262	100.0	รวม		262	100.0	รวม	262	100.0

ภาพประกอบ 3 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความถี่ของการประกอบอาชีพของนักเรียน (n = 262 คน)

จากภาพประกอบ 3 จากการศึกษาความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการ ประกอบอาชีพ พบว่าความต้องการลำดับที่ 1 อาชีพที่ 1 ธุรกิจส่วนตัว (ESC) จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 14.9 ซึ่งสอดคล้องกับรหัสจากการแปลผล ลำดับที่ 1 กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 12.2 อาชีพที่ 2 แพทย์ (ISA) จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 9.2 ซึ่งสอดคล้องกับรหัสจากการแปลผล ลำดับที่ 2 กลุ่มแพทย์ทั่วไป จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 9.2 อาชีพที่ 3 ครู (SAE) จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 6.9 ซึ่งสอดคล้องกับรหัสจากการแปลผล ลำดับที่ 5 กลุ่มครู จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 8.4 อาชีพที่ 4 วิศวกร (IRE) จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 6.5 ซึ่งสอดคล้องกับรหัสจากการแปลผล ลำดับที่ 9 กลุ่มวิศวกรทั่วไป จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3 และอาชีพที่ 5 นักบัญชี (CSI) จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2 ซึ่งสอดคล้องกับรหัสจากการแปลผล ลำดับที่ 8 กลุ่มนักบัญชี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 5.7

ความต้องการลำดับที่ 2 อาชีพที่ 1 ธุรกิจส่วนตัว (ESC) จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 11.5 ซึ่งสอดคล้องกับรหัสจากการแปลผล ลำดับที่ 1 กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 12.2 อาชีพที่ 2 ครู (SAE) จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 9.2 ซึ่งสอดคล้องกับรหัสจากการแปลผล ลำดับที่ 5 กลุ่มครู จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 8.4 อาชีพที่ 3 แพทย์ (ISA) จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 6.9 ซึ่งสอดคล้องกับรหัสจากการแปลผล ลำดับที่ 2 กลุ่มแพทย์ทั่วไป จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 9.2 อาชีพที่ 4 วิศวกร (IRE) จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 5.7 ซึ่งสอดคล้องกับรหัสจากการแปลผล ลำดับที่ 9 กลุ่มวิศวกรทั่วไป จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3 และอาชีพที่ 5 นักดนตรี (ASI) จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.8 ซึ่งสอดคล้องกับรหัสจากการแปลผลลำดับที่ 11 กลุ่มศิลปิน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 4.6

ความต้องการลำดับที่ 3 อาชีพที่ 1 ธุรกิจส่วนตัว (ESC) จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 13.4 ซึ่งสอดคล้องกับรหัสจากการแปลผล ลำดับที่ 1 กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 12.2 อาชีพที่ 2 ครู (SAE) จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 10.7 ซึ่งสอดคล้องกับรหัสจากการแปลผล ลำดับที่ 5 กลุ่มครู จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 8.4 อาชีพที่ 3 นักจิตวิทยา จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 ซึ่งสอดคล้องกับรหัสจากการแปลผล ลำดับที่ 12 กลุ่มนักจิตวิทยา จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.8 อาชีพที่ 4 นักแสดง (ASI) จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 4.6 ซึ่งสอดคล้องกับรหัสจากการแปลผล ลำดับที่ 11 กลุ่มศิลปิน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 4.6 และอาชีพที่ 5 โปรแกรมเมอร์ (IRC) จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2 ซึ่งสอดคล้องกับรหัสจากการแปลผล ลำดับที่ 16 กลุ่มผู้จัดคอมพิวเตอร์จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3

ที่	ความต้องการ ลำดับที่ 1	รหัส	คะแนน (N)	ความต้องการ ลำดับที่ 2	รหัส	คะแนน (N)	ความต้องการ ลำดับที่ 3	รหัส	คะแนน (N)	รหัสที่ได้จาก การแปลง	(N)	ร้อยละ
1	ธุรกิจส่วนตัว	ESC	4	โปรแกรมเมอร์	IRC	4	โปรแกรมเมอร์	IRC	6	AEI	4	16.7
2	โปรแกรมเมอร์	IRC	3	ช่างยนต์	SAE	2	นักดนตรี	ASI	2	RAI	3	12.5
3	ครู	SAE	3	นักกีฬา	ISA	2	ธุรกิจส่วนตัว	ESC	2	SAI	2	8.3
4	ทหาร	REI	2	ตำรวจ	SRE	2	นักสถิติ	IAS	1	EAC	2	8.3
5	เซฟ	SCE	2	ครู	SAE	2	นักบิน	IRC	1	ERA	1	4.2
6	สถาปนิก	RIA	2	มัลติเทค	ESA	2	ครู	SAE	1	ESI	1	4.2
7	นักแปลภาษา	ASE	1	แพทย์	ISA	1	ช่างเขียนแบบ	RIA	1	EAR	1	4.2
8	เภสัชกร	IES	1	ช่างไฟฟ้า	RIE	1	ทหาร	REI	1	ECS	1	4.2
9	แพทย์	ISA	1	บาร์เทนเดอร์	SCE	1	เซฟ	SCE	1	RCS	1	4.2
10	นักวิจัย	IES	1	นักกายภาพบำบัด	SIR	1	วิศวกร	IRE	1	SEI	1	4.2
11	จิตแพทย์	ISA	1	นักจิตวิทยา	SIA	1	ผู้จัดการโรงแรม	ESC	1	ESC	1	4.2
12	ช่างยนต์	RIE	1	นักแสดง	AIS	1	ช่างยนต์	RIE	1	IEA	1	4.2
13	นักแสดง	AIS	1	เลขานุการ	CSA	1	นักกีฬา	ASI	1	ACS	1	4.2
14	วิศวกร	IRE	1	สถาปนิก	RIA	1	ดีเจเนอร์	RIA	1	AES	1	4.2
15				ธุรกิจส่วนตัว	ESC	1	นักจิตวิทยา	SIA	1	RAC	1	4.2
16				บรรณารักษ์	CSA	1	พิธีกร	EAR	1	ISE	1	4.2
17							พนักงานโปรเซส	ERC	1	RIS	1	4.2
รวม		24	100.0	รวม	24	100.0	รวม	24	100.0	รวม	24	100.0

ภาพประกอบ 4 แสดงความไม่สอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียน (n =24 คน)

จากตาราง 4 จากความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ พบว่าความต้องการลำดับที่ 1 อาชีพที่ 1 ธุรกิจส่วนตัว (ESC) จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 ซึ่งสอดคล้องกับรหัสจากการแปลผล ลำดับที่ 11 กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2 อาชีพที่ 2 โปรแกรมเมอร์ (IRC) จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 ซึ่งไม่สอดคล้องกับรหัสที่ได้จากการแปลผล อาชีพที่ 3 ครู (SAE) จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 ซึ่งไม่สอดคล้องกับรหัสที่ได้จากการแปลผล อาชีพที่ 4 ทหาร (REI) จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 ซึ่งไม่สอดคล้องกับรหัสที่ได้จากการแปลผล และอาชีพที่ 5 เชฟ (SCE) จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 ซึ่งไม่สอดคล้องกับรหัสที่ได้จากการแปลผล

ความต้องการลำดับที่ 2 อาชีพที่ 1 โปรแกรมเมอร์ (IRC) จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 ซึ่งไม่สอดคล้องกับรหัสที่ได้จากการแปลผล อาชีพที่ 2 ช่างยนต์ (SAE) จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 ซึ่งไม่สอดคล้องกับรหัสที่ได้จากการแปลผล อาชีพที่ 3 นักกีฬา (ISA) จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 ซึ่งไม่สอดคล้องกับรหัสที่ได้จากการแปลผล อาชีพที่ 4 ตำรวจ (IRE) จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 ซึ่งไม่สอดคล้องกับรหัสที่ได้จากการแปลผล และอาชีพที่ 5 คือ ครู (SAE) จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 ซึ่งไม่สอดคล้องกับรหัสที่ได้จากการแปลผล

ความต้องการลำดับที่ 3 อาชีพที่ 1 โปรแกรมเมอร์ (IRC) จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 ซึ่งไม่สอดคล้องกับรหัสที่ได้จากการแปลผล อาชีพที่ 2 นักดนตรี (ASI) จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 ซึ่งไม่สอดคล้องกับรหัสที่ได้จากการแปลผล อาชีพที่ 3 ธุรกิจส่วนตัว (ESC) จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2 ซึ่งสอดคล้องกับรหัสที่ได้จากการแปลผล ลำดับที่ 11 กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2 อาชีพที่ 4 นักสถิติ (IAS) จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2 ซึ่งไม่สอดคล้องกับรหัสที่ได้จากการแปลผล และอาชีพที่ 5 นักบิน (IRC) จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2 ซึ่งไม่สอดคล้องกับรหัสที่ได้จากการแปลผล

ระยะที่ 2 การเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียน

ตอนที่ 2.1 ผลการเปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนก่อนและหลังโดยใช้กิจกรรมแนะแนว

จากการวัดคะแนนความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง เมื่อได้นักเรียนที่ไม่มีคะแนนความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพในระยะที่ 1 จำนวน 24 คน ผู้วิจัยได้ดำเนินการเลือกนักเรียนเข้ากลุ่มเพื่อเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 12 คน จากนั้นใช้แบบวัดชุดที่ 2 แบบสำรวจความสนใจทางอาชีพ S.D.S. วัดความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองอีกครั้ง เพื่อนำคะแนนที่ได้ใช้ในการวัดความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพก่อนและหลังการทดลอง ดังแสดงในตาราง 17

ตาราง 17 แสดงผลความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพก่อนการทดลองของนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลอง (n = 12 คน)

นักเรียน กลุ่มทดลอง คนที่	ความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพก่อนทดลอง			
	รหัสอาชีพ ที่นักเรียน ต้องการ	รหัสอาชีพที่ได้ จากการ แปลผลของ แบบวัด S.D.S	คะแนน ความ สอดคล้อง	การแปลผล
1	ISR	CIS	12	ไม่มีความสอดคล้อง
2	ISR	AIS	2	ไม่มีความสอดคล้อง
3	SAE	ASE	13	ไม่มีความสอดคล้อง
4	SAE	AIE	11	ไม่มีความสอดคล้อง
5	IES	SIR	14	มีความสอดคล้องน้อย
6	ISA	AIS	16	มีความสอดคล้องน้อย
7	SIA	ECR	0	ไม่มีความสอดคล้อง
8	SRE	CSE	16	มีความสอดคล้องน้อย
9	IRC	SIA	10	ไม่มีความสอดคล้อง
10	ESC	IES	12	ไม่มีความสอดคล้อง
11	IRC	ECS	2	ไม่มีความสอดคล้อง
12	ESA	ASE	13	ไม่มีความสอดคล้อง

จากตาราง 17 พบว่า นักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองไม่มีความสอดคล้องและมีความสอดคล้องน้อยระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ จากนั้นผู้วิจัยตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นโดยการวิเคราะห์การแจกแจงเป็นโค้งปกติ (Normality Test) ด้วยสถิติ Shapiro-Wilk มีค่า p อยู่ระหว่าง 0.14 - 0.23 แสดงให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนมีการแจกแจงเป็นโค้งปกติ สามารถใช้ในการเปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนด้วยการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในกลุ่มที่ไม่เป็นอิสระจากกัน (t-test for Dependent Samples) ดังตาราง 18

ตาราง 18 การเปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมแนะแนว (n=12 คน)

ความสอดคล้องระหว่างความสนใจ กับความต้องการประกอบอาชีพ	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		MD	t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
ความสอดคล้องระหว่างความสนใจ กับความต้องการประกอบอาชีพ	10.08	5.58	24.75	3.57	14.67	10.02**	.00

**p<.01

จากตาราง 18 พบว่า พบว่า หลังทดลองโดยใช้กิจกรรมแนะแนวนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความสอดคล้องระหว่างความสนใจและความต้องการประกอบอาชีพเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

**ตอนที่ 2.2 ผลการเปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความ
ต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนก่อนและหลังโดยใช้กิจกรรมแนะแนวจำแนก
เป็นรายบุคคล**

ตาราง 19 เปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ
ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้กิจกรรมแนะแนวจำแนกเป็นรายบุคคล
(n=12 คน)

คนที่	ก่อนทดลอง				หลังทดลอง			
	รหัส อาชีพที่ ต้องการ	รหัส อาชีพ SDS	คะแนน	ประเมินผล	รหัส อาชีพที่ ต้องการ	รหัส อาชีพ SDS	คะแนน	ประเมินผล
1	ISR	CIS	12	ไม่มีความสอดคล้อง	ISR	IRC	22	มีความสอดคล้องปานกลาง
2	ISR	AIS	2	ไม่มีความสอดคล้อง	ISR	SIE	20	มีความสอดคล้องปานกลาง
3	SAE	ASE	13	ไม่มีความสอดคล้อง	SAE	SAE	28	มีความสอดคล้องมาก
4	SAE	AIE	11	ไม่มีความสอดคล้อง	SAE	ASE	21	มีความสอดคล้องปานกลาง
5	IES	SIR	14	มีความสอดคล้องน้อย	IES	EIC	20	มีความสอดคล้องปานกลาง
6	ISA	AIS	16	มีความสอดคล้องน้อย	ISA	ISA	28	มีความสอดคล้องมาก
7	SIA	ECR	0	ไม่มีความสอดคล้อง	SIA	ISA	21	มีความสอดคล้องปานกลาง
8	SRE	CSE	16	มีความสอดคล้องน้อย	SRE	SRE	28	มีความสอดคล้องมาก
9	IRC	SIA	10	ไม่มีความสอดคล้อง	IRC	IRC	28	มีความสอดคล้องมาก
10	ESC	IES	12	ไม่มีความสอดคล้อง	ESC	ESI	27	มีความสอดคล้องมาก
11	IRC	ECS	2	ไม่มีความสอดคล้อง	IRC	ICR	26	มีความสอดคล้องมาก
12	ESA	ASE	13	ไม่มีความสอดคล้อง	ESA	ESA	28	มีความสอดคล้องมาก

จากตาราง 19 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ
ของนักเรียนจำแนกเป็นรายบุคคลก่อนและหลังการใช้กิจกรรมแนะแนว ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากิจกรรม
แนะแนวสามารถเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจและความต้องการประกอบอาชีพ
ให้กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายได้

นักเรียนคนที่ 1 ก่อนทดลอง

รหัสของอาชีพที่ต้องการ (หมอรักษาโรคกระดูก)	รหัสอาชีพที่ได้จากแบบสำรวจ SDS				
	อักขรตัวที่ 1 (C)	อักขรตัวที่ 2 (I)	อักขรตัวที่ 3 (S)	ไม่สอดคล้อง	คะแนนที่ได้
อักขรตัวที่ 1 (I)	22	10	4	0	10
อักขรตัวที่ 2 (S)	10	5	2	0	2
อักขรตัวที่ 3 (R)	4	2	1	0	0
รวม					12

ภาพประกอบ 5 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ
ของนักเรียนคนที่ 1 ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

จากภาพประกอบ 5 พบว่านักเรียนคนที่ 1 ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อ
เสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ ได้ 12 คะแนน
แสดงว่าไม่มีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ

นักเรียนคนที่ 1 หลังทดลอง

รหัสของอาชีพที่ต้องการ (หมอรักษาโรคกระดูก)	รหัสอาชีพที่ได้จากแบบสำรวจ SDS				
	อักขรตัวที่ 1 (I)	อักขรตัวที่ 2 (R)	อักขรตัวที่ 3 (C)	ไม่สอดคล้อง	คะแนนที่ได้
อักขรตัวที่ 1 (I)	22	10	4	0	22
อักขรตัวที่ 2 (S)	10	5	2	0	0
อักขรตัวที่ 3 (R)	4	2	1	0	2
รวม					22

ภาพประกอบ 6 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ
ของนักเรียนคนที่ 1 หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

จากภาพประกอบ 6 พบว่านักเรียนคนที่ 1 หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อ
เสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพได้ 22 คะแนน
แสดงว่ามีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพปานกลาง

นักเรียนคนที่ 2 ก่อนทดลอง

รหัสของอาชีพที่ต้องการ (หันตแพทย์)	รหัสอาชีพที่ได้จากแบบสำรวจ SDS				
	อักขรตัวที่ 1 (A)	อักขรตัวที่ 2 (I)	อักขรตัวที่ 3 (S)	ไม่สอดคล้อง	คะแนนที่ได้
อักขรตัวที่ 1 (I)	22	10	4	0	0
อักขรตัวที่ 2 (S)	10	5	2	0	2
อักขรตัวที่ 3 (R)	4	2	1	0	0
รวม					2

ภาพประกอบ 7 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ
ของนักเรียนคนที่ 2 ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

จากภาพประกอบ 7 พบว่านักเรียนคนที่ 2 ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อ
เสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ ได้ 2 คะแนน
แสดงว่าไม่มีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ

นักเรียนคนที่ 2 หลังทดลอง

รหัสของอาชีพที่ต้องการ (หันตแพทย์)	รหัสอาชีพที่ได้จากแบบสำรวจ SDS				
	อักขรตัวที่ 1 (S)	อักขรตัวที่ 2 (I)	อักขรตัวที่ 3 (E)	ไม่สอดคล้อง	คะแนนที่ได้
อักขรตัวที่ 1 (I)	22	10	4	0	
อักขรตัวที่ 2 (S)	10	5	2	0	
อักขรตัวที่ 3 (R)	4	2	1	0	
รวม					20

ภาพประกอบ 8 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ
ของนักเรียนคนที่ 2 หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

จากภาพประกอบ 8 พบว่านักเรียนคนที่ 2 หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อ
เสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ ได้ 20 คะแนน
แสดงว่ามีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพปานกลาง

นักเรียนคนที่ 3 ก่อนทดลอง

รหัสของอาชีพที่ต้องการ (ครู)	รหัสอาชีพที่ได้จากแบบสำรวจ SDS				
	อักษรตัวที่ 1 (A)	อักษรตัวที่ 2 (S)	อักษรตัวที่ 3 (E)	ไม่สอดคล้อง	คะแนนที่ได้
อักษรตัวที่ 1 (S)	22	10	4	0	4
อักษรตัวที่ 2 (A)	10	5	2	0	5
อักษรตัวที่ 3 (E)	4	2	1	0	4
รวม					13

ภาพประกอบ 9 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ
ของนักเรียนคนที่ 3 ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

จากภาพประกอบ 9 พบว่านักเรียนคนที่ 3 ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อ
เสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ ได้ 13 คะแนน
แสดงว่าไม่มีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ

นักเรียนคนที่ 3 หลังทดลอง

รหัสของอาชีพที่ต้องการ (ครู)	รหัสอาชีพที่ได้จากแบบสำรวจ SDS				
	อักษรตัวที่ 1 (S)	อักษรตัวที่ 2 (A)	อักษรตัวที่ 3 (E)	ไม่สอดคล้อง	คะแนนที่ได้
อักษรตัวที่ 1 (S)	22	10	4	0	22
อักษรตัวที่ 2 (A)	10	5	2	0	5
อักษรตัวที่ 3 (E)	4	2	1	0	1
รวม					28

ภาพประกอบ 10 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ
ของนักเรียนคนที่ 3 หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

จากภาพประกอบ 10 พบว่านักเรียนคนที่ 3 หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อ
เสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ ได้ 28 คะแนน
แสดงว่ามีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพมาก

นักเรียนคนที่ 4 ก่อนทดลอง

รหัสของอาชีพที่ต้องการ (ครู)	รหัสอาชีพที่ได้จากแบบสำรวจ SDS				
	อักษรตัวที่ 1 (A)	อักษรตัวที่ 2 (I)	อักษรตัวที่ 3 (E)	ไม่สอดคล้อง	คะแนนที่ได้
อักษรตัวที่ 1 (S)	22	10	4	0	0
อักษรตัวที่ 2 (A)	10	5	2	0	10
อักษรตัวที่ 3 (E)	4	2	1	0	1
รวม					11

ภาพประกอบ 11 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ
นักเรียนคนที่ 4 ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

จากภาพประกอบ 11 พบว่านักเรียนคนที่ 4 ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อ
เสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ ได้ 11 คะแนน
แสดงว่าไม่มีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ

นักเรียนคนที่ 4 หลังทดลอง

รหัสของอาชีพที่ต้องการ (ครู)	รหัสอาชีพที่ได้จากแบบสำรวจ SDS				
	อักษรตัวที่ 1 (A)	อักษรตัวที่ 2 (S)	อักษรตัวที่ 3 (E)	ไม่สอดคล้อง	คะแนนที่ได้
อักษรตัวที่ 1 (S)	22	10	4	0	10
อักษรตัวที่ 2 (A)	10	5	2	0	10
อักษรตัวที่ 3 (E)	4	2	1	0	21
รวม					21

ภาพประกอบ 12 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ
ของนักเรียนคนที่ 4 หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

จากภาพประกอบ 12 พบว่านักเรียนคนที่ 4 หลังการเข้าโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว
เพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ ได้ 21 คะแนน
แสดงว่ามีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพปานกลาง

นักเรียนคนที่ 5 ก่อนทดลอง

รหัสของอาชีพที่ต้องการ (เกสักร)	รหัสอาชีพที่ได้จากแบบสำรวจ SDS				
	อักษรตัวที่ 1 (S)	อักษรตัวที่ 2 (I)	อักษรตัวที่ 3 (R)	ไม่สอดคล้อง	คะแนนที่ได้
อักษรตัวที่ 1 (I)	22	10	4	0	10
อักษรตัวที่ 2 (E)	10	5	2	0	0
อักษรตัวที่ 3 (S)	4	2	1	0	4
รวม					14

ภาพประกอบ 13 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ
ของนักเรียนคนที่ 5 ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

จากภาพประกอบ 13 พบว่านักเรียนคนที่ 5 ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อ
เสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ ได้ 14 คะแนน
แสดงว่ามีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพน้อย

นักเรียนคนที่ 5 หลังทดลอง

รหัสของอาชีพที่ต้องการ (เกสักร)	รหัสอาชีพที่ได้จากแบบสำรวจ SDS				
	อักษรตัวที่ 1 (E)	อักษรตัวที่ 2 (I)	อักษรตัวที่ 3 (C)	ไม่สอดคล้อง	คะแนนที่ได้
อักษรตัวที่ 1 (I)	22	10	4	0	10
อักษรตัวที่ 2 (E)	10	5	2	0	10
อักษรตัวที่ 3 (S)	4	2	1	0	2
รวม					20

ภาพประกอบ 14 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ
ของนักเรียนคนที่ 5 หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

จากภาพประกอบ 14 พบว่านักเรียนคนที่ 5 หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อ
เสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ ได้ 20 คะแนน
แสดงว่ามีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพปานกลาง

นักเรียนคนที่ 6 ก่อนทดลอง

รหัสของอาชีพที่ต้องการ (แพทย์)	รหัสอาชีพที่ได้จากแบบสำรวจ SDS				
	อักขรตัวที่ 1 (A)	อักขรตัวที่ 2 (I)	อักขรตัวที่ 3 (S)	ไม่สอดคล้อง	คะแนนที่ได้
อักขรตัวที่ 1 (I)	22	10	4	0	10
อักขรตัวที่ 2 (S)	10	5	2	0	2
อักขรตัวที่ 3 (A)	4	2	1	0	4
รวม					16

ภาพประกอบ 15 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ
ของนักเรียนคนที่ 6 ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

จากภาพประกอบ 15 พบว่านักเรียนคนที่ 6 ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อ
เสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ ได้ 16 คะแนน
แสดงว่ามีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพน้อย

นักเรียนคนที่ 6 หลังทดลอง

รหัสของอาชีพที่ต้องการ (แพทย์)	รหัสอาชีพที่ได้จากแบบสำรวจ SDS				
	อักขรตัวที่ 1 (I)	อักขรตัวที่ 2 (S)	อักขรตัวที่ 3 (A)	ไม่สอดคล้อง	คะแนนที่ได้
อักขรตัวที่ 1 (I)	22	10	4	0	22
อักขรตัวที่ 2 (S)	10	5	2	0	5
อักขรตัวที่ 3 (A)	4	2	1	0	1
รวม					28

ภาพประกอบ 16 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ
ของนักเรียนคนที่ 6 หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

จากภาพประกอบ 16 พบว่านักเรียนคนที่ 6 หลังการเข้าโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว
เพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ ได้ 28 คะแนน
แสดงว่ามีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพมาก

นักเรียนคนที่ 7 ก่อนทดลอง

รหัสของอาชีพที่ต้องการ (พยาบาล)	รหัสอาชีพที่ได้จากแบบสำรวจ SDS				
	อักษรตัวที่ 1 (E)	อักษรตัวที่ 2 (C)	อักษรตัวที่ 3 (R)	ไม่สอดคล้อง	คะแนนที่ได้
อักษรตัวที่ 1 (S)	22	10	4	0	0
อักษรตัวที่ 2 (I)	10	5	2	0	0
อักษรตัวที่ 3 (A)	4	2	1	0	0
รวม					0

ภาพประกอบ 17 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ
ของนักเรียนคนที่ 7 ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

จากภาพประกอบ 17 พบว่านักเรียนคนที่ 7 ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อ
เสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ ได้ 0 คะแนน
แสดงว่าไม่มีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ

นักเรียนคนที่ 7 หลังทดลอง

รหัสของอาชีพที่ต้องการ (พยาบาล)	รหัสอาชีพที่ได้จากแบบสำรวจ SDS				
	อักษรตัวที่ 1 (I)	อักษรตัวที่ 2 (S)	อักษรตัวที่ 3 (A)	ไม่สอดคล้อง	คะแนนที่ได้
อักษรตัวที่ 1 (S)	22	10	4	0	10
อักษรตัวที่ 2 (I)	10	5	2	0	10
อักษรตัวที่ 3 (A)	4	2	1	0	1
รวม					21

ภาพประกอบ 18 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ
ของนักเรียนคนที่ 7 หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

จากภาพประกอบ 18 พบว่านักเรียนคนที่ 7 หลังการเข้าโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว
เพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ ได้ 21 คะแนน
แสดงว่ามีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพปานกลาง

นักเรียนคนที่ 8 ก่อนทดลอง

รหัสของอาชีพที่ต้องการ (ตำรวจ)	รหัสอาชีพที่ได้จากแบบสำรวจ SDS				
	อักขรตัวที่ 1 (C)	อักขรตัวที่ 2 (S)	อักขรตัวที่ 3 (E)	ไม่สอดคล้อง	คะแนนที่ได้
อักขรตัวที่ 1 (S)	22	10	4	0	10
อักขรตัวที่ 2 (R)	10	5	2	0	2
อักขรตัวที่ 3 (E)	4	2	1	0	4
รวม					16

ภาพประกอบ 19 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ
ของนักเรียนคนที่ 8 ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

จากภาพประกอบ 19 พบว่านักเรียนคนที่ 8 ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อ
เสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ ได้ 16 คะแนน
แสดงว่ามีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพน้อย

นักเรียนคนที่ 8 หลังทดลอง

รหัสของอาชีพที่ต้องการ (ตำรวจ)	รหัสอาชีพที่ได้จากแบบสำรวจ SDS				
	อักขรตัวที่ 1 (S)	อักขรตัวที่ 2 (R)	อักขรตัวที่ 3 (E)	ไม่สอดคล้อง	คะแนนที่ได้
อักขรตัวที่ 1 (S)	22	10	4	0	22
อักขรตัวที่ 2 (R)	10	5	2	0	5
อักขรตัวที่ 3 (E)	4	2	1	0	1
รวม					28

ภาพประกอบ 20 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ
ของนักเรียนคนที่ 8 หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

จากภาพประกอบ 20 พบว่านักเรียนคนที่ 8 หลังการเข้าโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว
เพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ ได้ 28 คะแนน
แสดงว่ามีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพมาก

นักเรียนคนที่ 9 ก่อนทดลอง

รหัสของอาชีพที่ต้องการ (โปรแกรมเมอร์)	รหัสอาชีพที่ได้จากแบบสำรวจ SDS				
	อักขรตัวที่ 1 (S)	อักขรตัวที่ 2 (I)	อักขรตัวที่ 3 (A)	ไม่สอดคล้อง	คะแนนที่ได้
อักขรตัวที่ 1 (I)	22	10	4	0	10
อักขรตัวที่ 2 (R)	10	5	2	0	0
อักขรตัวที่ 3 (C)	4	2	1	0	0
รวม					10

ภาพประกอบ 21 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ
ของนักเรียนคนที่ 9 ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

จากภาพประกอบ 21 พบว่านักเรียนคนที่ 9 ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อ
เสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพได้ 10 คะแนน
แสดงว่าไม่มีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ

นักเรียนคนที่ 9 หลังทดลอง

รหัสของอาชีพที่ต้องการ (โปรแกรมเมอร์)	รหัสอาชีพที่ได้จากแบบสำรวจ SDS				
	อักขรตัวที่ 1 (I)	อักขรตัวที่ 2 (R)	อักขรตัวที่ 3 (C)	ไม่สอดคล้อง	คะแนนที่ได้
อักขรตัวที่ 1 (I)	22	10	4	0	22
อักขรตัวที่ 2 (R)	10	5	2	0	5
อักขรตัวที่ 3 (C)	4	2	1	0	1
รวม					28

ภาพประกอบ 22 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ
ของนักเรียนคนที่ 9 หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

จากภาพประกอบ 22 พบว่านักเรียนคนที่ 9 หลังการเข้าโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว
เพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพได้ 28 คะแนน
แสดงว่ามีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพมาก

นักเรียนคนที่ 10 ก่อนทดลอง

รหัสของอาชีพที่ต้องการ (ธุรกิจส่วนตัว)	รหัสอาชีพที่ได้จากแบบสำรวจ SDS				
	อักษรตัวที่ 1 (I)	อักษรตัวที่ 2 (E)	อักษรตัวที่ 3 (S)	ไม่สอดคล้อง	คะแนนที่ได้
อักษรตัวที่ 1 (E)	22	10	4	0	10
อักษรตัวที่ 2 (S)	10	5	2	0	2
อักษรตัวที่ 3 (C)	4	2	1	0	0
รวม					12

ภาพประกอบ 23 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ
ของนักเรียนคนที่ 10 ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

จากภาพประกอบ 23 พบว่านักเรียนคนที่ 10 ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อ
เสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพได้ 12 คะแนน
แสดงว่าไม่มีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ

นักเรียนคนที่ 10 หลังทดลอง

รหัสของอาชีพที่ต้องการ (ธุรกิจส่วนตัว)	รหัสอาชีพที่ได้จากแบบสำรวจ SDS				
	อักษรตัวที่ 1 (E)	อักษรตัวที่ 2 (S)	อักษรตัวที่ 3 (I)	ไม่สอดคล้อง	คะแนนที่ได้
อักษรตัวที่ 1 (E)	22	10	4	0	22
อักษรตัวที่ 2 (S)	10	5	2	0	5
อักษรตัวที่ 3 (C)	4	2	1	0	
รวม					27

ภาพประกอบ 24 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ
ของนักเรียนคนที่ 10 หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

จากภาพประกอบ 24 พบว่านักเรียนคนที่ 10 หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อ
เสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพได้ 27 คะแนน
แสดงว่ามีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพมาก

นักเรียนคนที่ 11 ก่อนทดลอง

รหัสของอาชีพที่ต้องการ (นักบิน)	รหัสอาชีพที่ได้จากแบบสำรวจ SDS				
	อักขรตัวที่ 1 (E)	อักขรตัวที่ 2 (C)	อักขรตัวที่ 3 (S)	ไม่สอดคล้อง	คะแนนที่ได้
อักขรตัวที่ 1 (I)	22	10	4	0	0
อักขรตัวที่ 2 (R)	10	5	2	0	0
อักขรตัวที่ 3 (C)	4	2	1	0	2
รวม					2

ภาพประกอบ 25 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ
ของนักเรียนคนที่ 11 ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

จากภาพประกอบ 25 พบว่านักเรียนคนที่ 11 ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อ
เสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ ได้ 2 คะแนน
แสดงว่าไม่มีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ

นักเรียนคนที่ 11 หลังทดลอง

รหัสของอาชีพที่ต้องการ (นักบิน)	รหัสอาชีพที่ได้จากแบบสำรวจ SDS				
	อักขรตัวที่ 1 (I)	อักขรตัวที่ 2 (C)	อักขรตัวที่ 3 (R)	ไม่สอดคล้อง	คะแนนที่ได้
อักขรตัวที่ 1 (I)	22	10	4	0	22
อักขรตัวที่ 2 (R)	10	5	2	0	2
อักขรตัวที่ 3 (C)	4	2	1	0	2
รวม					26

ภาพประกอบ 26 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ
ของนักเรียนคนที่ 11 หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

จากภาพประกอบ 26 พบว่านักเรียนคนที่ 11 หลังการเข้าโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว
เพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ ได้ 26 คะแนน
แสดงว่ามีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพมาก

นักเรียนคนที่ 12 ก่อนทดลอง

รหัสของอาชีพที่ต้องการ (มัคคุเทศก์)	รหัสอาชีพที่ได้จากแบบสำรวจ SDS				
	อักษรตัวที่ 1 (A)	อักษรตัวที่ 2 (S)	อักษรตัวที่ 3 (E)	ไม่สอดคล้อง	คะแนนที่ได้
อักษรตัวที่ 1 (E)	22	10	4	0	4
อักษรตัวที่ 2 (S)	10	5	2	0	5
อักษรตัวที่ 3 (A)	4	2	1	0	4
รวม					13

ภาพประกอบ 27 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ
ของนักเรียนคนที่ 12 ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

จากภาพประกอบ 27 พบว่านักเรียนคนที่ 12 ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อ
เสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพได้ 13 คะแนน
แสดงว่าไม่มีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ

นักเรียนคนที่ 12 หลังทดลอง

รหัสของอาชีพที่ต้องการ (มัคคุเทศก์)	รหัสอาชีพที่ได้จากแบบสำรวจ SDS				
	อักษรตัวที่ 1 (E)	อักษรตัวที่ 2 (S)	อักษรตัวที่ 3 (A)	ไม่สอดคล้อง	คะแนนที่ได้
อักษรตัวที่ 1 (E)	22	10	4	0	22
อักษรตัวที่ 2 (S)	10	5	2	0	5
อักษรตัวที่ 3 (A)	4	2	1	0	1
รวม					28

ภาพประกอบ 28 แสดงความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ
ของนักเรียนคนที่ 12 หลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว

จากภาพประกอบ 28 พบว่านักเรียนคนที่ 12 หลังการเข้าโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว
เพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพได้ 28 คะแนน
แสดงว่ามีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพมาก

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาความสอดคล้องระหว่างความสนใจและความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้กิจกรรมแนะแนว ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. ศึกษาความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียน
2. เปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพก่อนและหลังการใช้กิจกรรมแนะแนว

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนมีความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพมากขึ้นหลังการใช้กิจกรรมแนะแนว

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งหมด 903 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพโดยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2563 โดยการคำนวณจากสูตรของ Yamane (1967 อ้างถึงในวิภาวดี ปัจจัยโก, 2544, น. 46) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ($\alpha = .05$) เมื่อเทียบตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างต้องใช้จำนวน 286 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ได้ 3 ระดับชั้น รวมจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 286 คน

ระยะที่ 2 การเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ คือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 12 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling Method) โดยเป็นนักเรียนที่ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความสนใจและความต้องการประกอบอาชีพในระยะที่ 1 มีความสมัครใจและทำการสุ่มเข้ากลุ่มเพื่อเข้าร่วมการทดลอง

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรจัดกระทำ

กิจกรรมแนะแนว

ตัวแปรตาม

ความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โดยใช้เวลาในการจัดกิจกรรม จำนวน 8 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 4 สัปดาห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยมีดังนี้

2.1 ชุดที่ 1 แบบคัดกรองความสอดคล้องระหว่างความสนใจและความต้องการประกอบอาชีพ ใช้ในการเก็บข้อมูลในระยะที่ 1 การศึกษาความสอดคล้องระหว่างความสนใจและความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.2 ชุดที่ 2 แบบสำรวจความสนใจทางอาชีพ S.D.S. ใช้ในการทดลองในระยะที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างความสนใจและความต้องการประกอบอาชีพ ก่อนและหลังการทดลอง

2.3 กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียน

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพเพื่อให้เหมาะสมกับนักเรียนตามลำดับดังนี้

3.1 ชุดที่ 1 ได้แก่ แบบคัดกรองความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ โดยสร้างเป็นแบบให้เลือกตอบ 2 ตัวเลือก คือ (1) ชอบ (0) ไม่ชอบ จำนวน 180 ข้อ การพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ได้ค่าความเที่ยงของเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.6 - 1.00 จำนวน 180 ข้อการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

3.2 ชุดที่ 2 ได้แก่ แบบสำรวจความสนใจทางอาชีพ S.D.S. ที่ถูกสร้างและพัฒนาขึ้นจากสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย (นวลศิริ เปาโรหิตย์, 2534) แบบสำรวจแบ่งออกเป็น 5 หมวด คือ หมวดกิจกรรม หมวดความสามารถ หมวดอาชีพ การประเมินความสามารถและประเมินทักษะของตนเอง รวมข้อคำถามทั้งหมด 228 ข้อ

3.3 กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียน ผู้วิจัยใช้เวลาในการจัดกิจกรรมแนะแนวจำนวน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 8 ครั้ง โดยใช้เวลาหลังเลิกเรียนในการจัดกิจกรรม

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษา สรุปได้ดังนี้

การศึกษาความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้กิจกรรมแนะแนว สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ศึกษาความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียน พบว่า นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบวัดชุดที่ 1 แบบคัดกรองความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียน มีความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ จำนวน 262 คน คิดเป็นร้อยละ 91.6 และนักเรียนที่ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 8.4 เมื่อพิจารณาจำแนกตามระดับชั้น พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพมากที่สุด รองลงมา คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพก่อนและหลังการใช้กิจกรรมแนะแนว ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีค่าเฉลี่ยความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพเท่ากับ 10.08 มีส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐานเท่ากับ 5.58 อยู่ในระดับไม่มีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพ หลังทดลองนักเรียนมีค่าเฉลี่ยความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพเท่ากับ 24.75 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.57 อยู่ในระดับมีความสอดคล้องในการเลือกอาชีพปานกลาง โดยหลังการทดลองใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมแนะแนวสามารถเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพได้

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การศึกษาความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียน พบว่านักเรียนมีความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพจำนวน 262 คน คิดเป็นร้อยละ 91.6 และนักเรียนที่ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 8.4 จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่านักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพอยู่ในเกณฑ์มาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนในโรงเรียนได้รับความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพ และได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมจากทางโรงเรียน เช่น โครงการแนะศึกษาต่อและอาชีพและกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาแนะแนวมาใช้ประกอบการพิจารณาในการกำหนดความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของตนเอง ซึ่งในช่วงวัยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา กำลังเป็นช่วงที่แสวงหาข้อมูลและมีความสนใจกับกิจกรรมต่าง ๆ ทางสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Super, 1980, & Ginzberg, 1952, (1952 อ้างถึงในกัญญาภัทร เสนีวงศ์ ณ อยุธยา, 2557, น. 12) กล่าวว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย นับว่าเป็นวัยที่กำลังสนใจและแสวงหาอาชีพ เริ่มมีการพิจารณาความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเอง นอกจากนี้ผลจากการวิจัยยังพบว่า อาชีพที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความต้องการมากที่สุดคืออาชีพธุรกิจส่วนตัว แพทย์ ครู วิศวกร และนักบัญชี ตามลำดับ จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า แนวโน้มของอาชีพในอนาคตนักเรียนมีความสนใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ สอดคล้องกับการศึกษาของ อำนาจ สุวรรณสอาด (2549, น. 72) พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระมากขึ้น โดยนักเรียนรู้สึกว่าการประกอบอาชีพอิสระเป็นอาชีพที่ทันสมัย น่าสนใจ ทำลายความสามารถ และ

ไม่ต้องมีนายจ้าง ซึ่งค่านิยมดังกล่าวอาจเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยที่แตกต่างกัน จึงส่งผลต่อความสนใจ ความต้องและค่านิยมในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนแตกต่างกัน ดังที่ สกล วรเจริญศรี (2558, น. 12) ที่กล่าวว่าโลกมนุษย์มีวิวัฒนาการในทุก ๆ ด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งความก้าวหน้าในด้านการประกอบอาชีพ ดังนั้นเมื่อสังคมมีการเปลี่ยนแปลง ค่านิยมทางอาชีพของบุคคลย่อมมีการเปลี่ยนแปลงตาม แต่อย่างไรก็ตามมีนักเรียนจำนวนร้อยละ 8.4 ที่ไม่มีความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการในการประกอบอาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนกลุ่มนี้ขาดโอกาส หรือไม่ได้รับการช่วยเหลือให้เข้าใจตนเอง ได้รู้จักโลกอาชีพและได้คิดพิจารณาเกี่ยวกับความสนใจ ความชอบ และอาชีพต่าง ๆ ในสังคม ดังที่ เจียรนัย ทรงชัยกุล (2557, น. 16) ได้กล่าวว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาหลายรายที่จำเป็นต้องเข้าสู่อาชีพและยังไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้ ไม่สามารถแสวงหาอาชีพและเข้าสู่อาชีพได้อย่างเหมาะสม เขาต้องเผชิญกับปัญหาอุปสรรคหลายประการ ขาดเป้าหมาย จึงก่อให้เกิดปัญหาการว่างงานและการทำงานที่ไม่ตรงกับ ความสนใจ ความสามารถและความถนัดของตนเอง ดังนั้นการส่งเสริมให้นักเรียนมีความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพก็จะช่วยให้นักเรียนมองเห็นแนวทางในการวางแผนเลือกประกอบอาชีพในอนาคตได้ดียิ่งขึ้น และพัฒนาตนเองด้านทักษะในการประกอบอาชีพได้อย่างเต็มศักยภาพ

2. การเปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพก่อนและหลังการใช้กิจกรรมแนะแนว พบว่าจากการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นโดยการวิเคราะห์การแจกแจงเป็นโค้งปกติ (Normality Test) ด้วยสถิติ Shapiro-Wilk มีค่า p อยู่ระหว่าง 0.14 - 0.23 แสดงให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนมีการแจกแจงเป็นโค้งปกติ สามารถใช้ในการเปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนด้วยการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในกลุ่มที่ไม่เป็นอิสระจากกัน ซึ่งหลังการทดลองใช้กิจกรรมแนะแนวกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแล้วมีความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากผลการศึกษาข้างต้นแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมแนะแนวสามารถเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพให้กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ สมคิด กอมนี (2559 น. 115) พบว่าการแนะแนวอาชีพช่วยให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพที่สุจริต นักเรียนสามารถมองเห็นความสำคัญของอาชีพ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ก่อนการตัดสินใจในการเลือกอาชีพเช่น ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ ระดับสติปัญญา สภาพร่างกาย

ที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพเช่นกันและนักเรียนได้รู้จักวิธีการแสวงหางาน วิธีการสมัครงานและวิธีปรับตัวให้เข้ากับงานในอนาคต จากผลการศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมแนะแนวที่ทางโรงเรียนและครูแนะแนวจัดขึ้นสามารถเป็นแนวทางให้นักเรียนได้สำรวจตนเองและพัฒนาตนเองเพื่อเตรียมพร้อมในการเข้าสู่การเลือกอาชีพได้ ดังที่ ญัฐนันท์ มั่นคง (2559, น. 52) กล่าวว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพเป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตนเองซึ่งประกอบด้วยความต้องการ ความสนใจ ความถนัด บุคลิกภาพค่านิยมของตนและหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลจนเกิดการตัดสินใจเลือกอาชีพตามการรับรู้ความสามารถของตนเองและเกิดความมุ่งมั่นต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ ดังนั้นการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ จึงสามารถช่วยให้นักเรียนได้รู้จักวิธีการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพ พิจารณาคุณสมบัติของตนเองเพื่อเตรียมความพร้อมในการตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้เทคนิคและวิธีการสอนต่าง ๆ ที่ช่วยสร้างความสนใจและกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เช่น การสร้างสัมพันธภาพ ทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานและสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นในการเข้าร่วมกิจกรรม การเลือกใช้แบบทดสอบต่าง ๆ เช่น แบบสำรวจ VIESA แบบทดสอบความถนัดทางอาชีพ และแบบสำรวจค่านิยมทางอาชีพ ซึ่งแบบทดสอบเหล่านี้สามารถสะท้อนให้นักเรียนเห็นถึงแนวโน้มเกี่ยวกับความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของจตุพล บุญบุญญู (2561, น. 92) พบว่าผลของความสนใจที่ได้จากแบบวัดความสนใจในการทำกิจกรรมแนะแนวกับคะแนนความสนใจสภาพจริงที่ได้จากการประเมินตนเองมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูงเนื่องจากนักเรียนมีความชัดเจนและสอดคล้องกับความต้องการประกอบอาชีพของตนเอง สอดคล้องกับการศึกษาของ อภิษฎา กำจรวิฑูร และ อาภาพรธรณ ทศนแสงสุริย์ (2554, น. 90) ที่ได้นำเอาแบบทดสอบต่าง ๆ มาใช้เพื่อวัดและประเมินความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัยหรือพฤติกรรมต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นต่อการทำงานและสามารถทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพได้ นอกจากนั้นแล้วผู้วิจัยยังได้เลือกใช้เทคนิคและวิธีการในการออกแบบการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม กระตุ้นความสนใจเปิดโอกาสให้แสดงทัศนคติต่อตนเองและผู้อื่น อันประกอบไปด้วยวิธีการสอนกลุ่มสัมพันธ์ ได้แก่ เกมกรณีตัวอย่าง การอภิปรายกลุ่ม เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ข่าวดสาร ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ เกิดการค้นพบตัวเอง มองเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรมซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้พัฒนาตนเองในด้านการประกอบอาชีพเพื่อเตรียม

ความพร้อมในการเลือกอาชีพในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ญัฐวิรุ์ นงนุช (2552, น. 27) พบว่ากลุ่มสัมพันธ์เป็นกลุ่มกระบวนการเรียนรู้ที่สมาชิกเข้ากลุ่มไปมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้ได้รับความรู้อย่างกว้างขวางและนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากกลุ่มมาพัฒนาตนเอง นอกจากนี้ ชลลดา พันธุ์เนตร (2561, น. 50) พบว่าการนำกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะทางด้านการเรียนรู้และการตัดสินใจ เช่น กิจกรรมกลุ่ม เกมต่าง ๆ มาปรับใช้ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีการซักถามและพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากเพื่อน ๆ โดยผู้วิจัยทำหน้าที่ในการให้คำแนะนำและสร้างบรรยากาศที่เป็นกัลยาณมิตร จากผลการศึกษาพบว่า การนำเทคนิคและวิธีการสอนดังกล่าวมาปรับใช้ในการจัดกิจกรรมแนะแนวแสดงให้เห็นว่านักเรียนเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแสดงความคิดเห็นจนสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวไปสู่การปรับใช้ในการวางแผนเลือกประกอบอาชีพของตนเองในอนาคตได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ประโยชน์

ผู้ที่จะนำกิจกรรมแนะแนวไปใช้เพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพควรคำนึงถึงประเด็นสำคัญต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.1 สถานศึกษา ครูหรือบุคคลที่สนใจนำผลจากการศึกษานี้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเพิ่มศักยภาพของนักเรียนในด้านการประกอบอาชีพ ส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักวิธีการแสวงหาข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและวางแผนการศึกษาต่อจนนำไปสู่การเลือกประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้

1.2 การนำแบบคัดกรองความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพและกิจกรรมแนะแนวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปใช้ ก่อนเริ่มกิจกรรมควรมีการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีก่อนเพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีต่อการเรียนรู้ สร้างความสนใจ และควรอธิบายให้นักเรียนเข้าใจวัตถุประสงค์ของการทำแบบคัดกรองให้ชัดเจน เนื่องจากแบบคัดกรองแบ่งออกได้ 2 ด้าน และแต่ละด้านประกอบไปด้วยข้อคำถามจำนวนมาก ทำให้นักเรียนใช้เวลานานในการทำ ดังนั้นผู้ที่นำไปใช้ ควรพิจารณาถึงข้อคำถาม ระยะเวลาในการตอบคำถามและการปรับลดข้อคำถามให้เหมาะสมกับนักเรียน และเพื่อให้เกิดการเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพที่มีประสิทธิภาพสูงสุด เทคนิคที่ควรนำไปใช้

คือ วิธีการสอนกลุ่มสัมพันธ์ ได้แก่ เกม กรณีตัวอย่าง การอภิปรายกลุ่ม เทคนิคเหล่านี้ช่วยให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ และทำให้นักเรียนสามารถค้นพบอาชีพที่สอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการของตนเองได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพโดยใช้กิจกรรมแนะแนวในกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ ด้วย เช่น นักเรียนที่ไม่ใช้กลุ่มทดลอง หรือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความสอดคล้องระหว่างความสนใจและความต้องการประกอบอาชีพสูงขึ้น

2.2 ควรตระหนักถึงความต่อเนื่องของการศึกษา โดยทำแผนการประเมินติดตามระยะยาวต่อไปว่า เมื่อนักเรียนมีความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพที่สูงขึ้นแล้ว นักเรียนสามารถนำไปวางแผนการเรียนต่อในระดับมหาวิทยาลัย สามารถวางแผนในการพัฒนาศักยภาพของตนเองเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่อาชีพได้ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- Abdulkadir B. & Tufan A. (2016, July-September). Analysis of Factors Influencing Interest in STEM Career: Comparison between American and Turkish High School Students with High Ability. *Journal of STEM Education*, 13(3), 64-69. Retrieved from <https://www.researchgate.net/profile/Tufan-Adiguzel/publication/308791354>
- Dewey John. (1959). *Dictionary of Education*. New York: Philosophical Library.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of Education* (3rd ed). New York: McGraw-Hill.
- Holland, J. L. (1985). *Making Vocational Choice : A theory of vocational personalities and work environments*. Prentice – Hall, Englewood Cliffs, New Jersey
- Holland, J. L. (1996). *The psychology of Vocational Choice*. New York: Blaisdell Publishing Company.
- Rodica. (2018). Preliminary study on career counseling needs of high school students Dunarea de Jos University of Galati Romania.
- Super, D. E. (1957). *The Psychology of Career*. New York: Harper and Brothers.
- กนกวรรณ โกนาคม. (2547). ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อบุคลิกภาพนักวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ. (ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- กรมการจัดหางาน. (2559a). คู่มือการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน: กระบวนการช่วยให้ผู้รับบริการแนะแนวรู้จักตนเอง. สืบค้นจาก https://www.doe.go.th/prd/assets/upload/files/vgnew_th/493db6f1294b48b876d433b7a85f4cd9.pdf
- กรมการจัดหางาน. (2559b). คู่มือการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน: กระบวนการช่วยให้ผู้รับบริการแนะแนวรู้จักอาชีพ. สืบค้นจาก https://www.doe.go.th/prd/assets/upload/files/vgnew_th/c827be4dabb6fb454f5c2f1f827d523c.pdf
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). การจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- กัญจน์ภัส เกตุโรจน์. (2559). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในคุณลักษณะด้านอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- กัญญาภัทร เสนิงวงศ์ ณ อยุธยา. (2557). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้านอาชีพ การรับรู้ความสามารถของตนด้านอาชีพและความสอดคล้องในตนด้านเป้าหมายการเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย. (ปริญญานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- กัลยดา ถนอมถิ่น. (2553). การศึกษาและพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมการควบคุมตนเองด้านการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- กิตติยา จินดารัตน์. (2561). การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน การเขียนภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์และความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (รูปแบบที่ 3) กับการสอนแบบเดิม. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- กุลธิดา สืบवान. (2553). ผลการใช้โปรแกรมการฝึกอบรมที่มีต่อกระบวนการตัดสินใจเพื่อเลือกอาชีพ. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- เก็จกาญจน์ กนกแก้ว. (2558). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ศิลปะเป็นสื่อส่งเสริมคุณลักษณะทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์. (ปริญญานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- คมเพชร ชัตรศุภกุล. (2546). กิจกรรมกลุ่มโรงเรียน (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: พัฒนาศึกษา.
- จตุพล บุญภิญโญ. (2561). การพัฒนาแบบวัดความสนใจในการทำกิจกรรมเพื่อการแนะแนวอาชีพโดยประยุกต์ทฤษฎีพหุปัญญา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- จันทร์ทิมา ขุนบำรุง. (2558). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองต่อเรื่องเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนห่อพระ จังหวัดเชียงใหม่. (ปริญญานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

- จารุวรรณ แสงด้วง. (2556). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตวิทยาเชิงบวก ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผดุงปัญญาจังหวัดตาก. (ปริญญานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นนทบุรี.
- จินดารัตน์ ปิรมณี. (2545). การพัฒนาชั้นปะในการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. (ปริญญานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- จินตนา เจตกาลบุญชู. (2554). ศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี. (ปริญญานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- จุไรพร ตรังปรากกร. (2548). การสร้างแบบทดสอบวัดความถนัดทางอาชีพตามแนว OASIS สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. (ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษาามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- เจตจรัส ศรีรัตนพร. (2542). การศึกษาความสามารถในการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนช่วงอุตสาหกรรมที่จะจบจากวิทยาลัยในสังกัดกรมอาชีวศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษาามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- เจษฎา คนสะอาด. (2549). ความสอดคล้องในการเลือกแผนการเรียนต่อในช่วงชั้นที่ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเซนต์ดอมินิก กรุงเทพมหานคร. (ปริญญานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- เจษฎา บุญมาโฮม. (2558). หลักการแนะแนว และการพัฒนาผู้เรียน (พิมพ์ครั้งที่ 4). นครปฐม: สไมล์ พรินต์ติ้ง แอนด์ กราฟิคดีไซน์.
- เจียรนัย ทองชัยกุล. (2557). เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและระบบงานแนะแนวในสถานศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ฉัตรวดี ศิริอนันต์. (2561). การเปรียบเทียบความสามารถในการฟัง-พูด และความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎี พหุปัญญากับการสอนแบบเดิม. (ปริญญานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ชลลดา พันธุ์เนตร. (2561). การเปรียบเทียบผลของการใช้โปรแกรมกิจกรรมแนะแนวอาชีพตามทฤษฎีของแฟรงค์ พาสันส์กับทฤษฎีของเกอแลตที่มีต่อความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. (ปริญญานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต).

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

ไชลัน สาและ. (2548). เกณฑ์การให้คะแนน. สืบค้นจาก <http://ded.edu.kps.ku.ac.th>

ณัฐวิรุณ นงนุช. (2552). ผลของกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักและเข้าใจตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

ณัฐธยาน์ การุญ. (2554). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยบทเรียนสำเร็จรูปกับการสอนตามคู่มือครู. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

ณัฐนันท์ มั่นคง. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างการสำรวจอาชีพและความเข้าใจทางอาชีพในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโดยมีอุปสรรคในการตัดสินใจเกี่ยวกับอาชีพเป็นตัวแปรควบคุม. (ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

ดิษยุทธิ์ บัวจุม. (2556). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อสร้างความสนใจและทักษะในอาชีพท้องถิ่นของนักเรียนโรงเรียนบ้านพะเนงวิทยา. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

ทัศนาก ทอภักดี. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของนักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบุคลิกภาพ ค่านิยมในอาชีพ กับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รายงานการวิจัยฉบับที่ 113. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

ทิตินา แคมมณี. (2545). กลุ่มสัมพันธ์เพื่อการทำงานและการจัดการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: นิธิเนชั่นแอดเวอร์ไทซิง กรุ๊ป.

ทิตินา แคมมณี. (2560). 14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ (พิมพ์ครั้งที่ 13, [ฉบับพิมพ์ซ้ำ]).

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นภาพร หริมเจริญ. (2563). การเสริมสร้างความหวังทางการศึกษาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้กิจกรรมแนะแนว. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

นวรรตน์ สมนาม. (2546). หลักการสอน กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

นวลศิริ เปาโรหิตย์. (2534). แบบทดสอบ S.D.S (Self Directed Search). กรุงเทพมหานคร:

สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย

- น้ำฝน บัวทอง. (2552). การศึกษาปัญหาและความต้องการของนักเรียนโรงเรียนกีฬาเทศบาลนคร นครปฐม. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- บุญมั่ง ธนาสุภวัฒน์. (2542). จิตวิทยาธุรกิจ. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ โอเดียนสโตร์.
- บุญทริกา ลีวเฉลิมวงศ์. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนของผู้ปกครองด้านอาชีพและความพึงพอใจในการเลือกเส้นทางของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยมีการรับรู้ความสามารถของตนในการตัดสินใจเลือกเส้นทางอาชีพเป็นตัวแปรส่งผ่าน. (ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ปัทมิตา สันหมักดี. (2550). ปัจจัยเชิงจิตที่มีผลต่อพฤติกรรมในการทำงานและความจงรักภักดีต่อองค์กรของพนักงานบริษัท บีแอนด์อี จำกัด. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ประกาศิต รัชศิริ. (2559). ความคาดหวัง สภาพและความต้องการจำเป็น ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชา พ 32102 พลศึกษา (กระบี่) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) 2. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ปิยะนันท์ คงไฟ. (2561). ระบบแนะนำการเลือกอาชีพตามทฤษฎีของจอห์น ฮอลแลนด์ ที่ได้จากการวิเคราะห์ด้วยวิธีต้นไม้ตัดสินใจ. (ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, กรุงเทพฯ.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 8 (ฉบับปรับปรุงใหม่ล่าสุด)). กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้จัดจำหน่าย.
- พัชรวิวรรณ ภาสบุตร. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจและความคาดหวังในการทำงานกับความผูกพัน ต่อองค์การของพนักงานในธุรกิจอุตสาหกรรม : กรณีศึกษา บริษัท ฮอนด้า จำกัด ในเขตนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง. (ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพมหานคร. สืบค้นจาก https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_Doi=10.14457/RU.the.2010.251
- ไพลิน นิลอาญา. (2558). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวตามแนวทางกิจกรรมบำบัดเพื่อพัฒนาความมีวินัยในตนเองของเด็กออทิสติกระดับปฐมวัย. (ปริญญานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นนทบุรี.
- ไพลิน บรรพโต. (2561). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการเลือกประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมบริการของนักศึกษา สาขาการจัดการการโรงแรม ระดับชั้นปริญญาตรี ในเขตกรุงเทพและ

- ปริมณฑล. (ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- มนัส จันสุทธิราษฎร์. (2548). ความต้องการในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1. (ปริญญานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, เลย.
- มนานี คงรักช้าง. (2558). การศึกษาผลของโปรแกรมการรับรู้ความสามารถของตนเองในอาชีพต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- รภัทร ทศนโชติเดชา. (2553). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยอาชีวศึกษาสระบุรี. (หลักสูตรพัฒนาแรงงานและสวัสดิการมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- รัชนิ เต็มแก้ว. (2558). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชุมชนวัดไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี. (ปริญญานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- รุ่งอโณทัย บุญประเสริฐ. (2559). การให้คำปรึกษากลุ่มที่มีต่อความทะเยอทะยานทางบวกของนักเรียนวัยรุ่น. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ฤชชัย โปธา. (2558). แบบทดสอบความพร้อมทางอาชีพ. สืบค้นจาก <http://elearning.psu.ac.th/courses/225>
- วลีรัตน์ รักแตงาม. (2542). ความสัมพันธ์ระหว่างแผนการเลือกอาชีพกับความสนใจในอาชีพของเด็กและความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการเลือกอาชีพของเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตอำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- วิภาวดี ปัจจัยโก. (2544). ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความสนใจในอาชีพทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ศศิกาญจน์ สามัคคีพันธ์. (2556). ความคาดหวังและความพึงพอใจในประสิทธิภาพการทำงานตามสมรรถนะหลัก (Core Competency) ของพนักงานธนาคารออมสินภาค 3. (ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.

- ศิริลักษณ์ วัฒนศิริ. (2545). การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปัญญาวรคุณ กรุงเทพมหานคร. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สกล วรเจริญศรี. (2558). การแนะแนวเพื่อการพัฒนาคุณค่าแห่งตน = *Guidance for self-esteem development* : จากแนวคิด ทฤษฎีสู่การปฏิบัติเพื่อการพัฒนาผู้เรียน (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ส. วรเจริญศรี.
- สกล วรเจริญศรี. (2560). เทคนิคเชิงสร้างสรรค์และกิจกรรมสำหรับการให้คำปรึกษากลุ่มวัยรุ่น = *Creative Techniques and Activities For Adolescent Group Counseling* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมคิด กอมนี. (2559 กรกฎาคม – ธันวาคม). รูปแบบการแนะแนวอาชีพสำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 17(2), 106-122.
- สมชาย สุจิรพงศ์สิน. (2543). ผลของการใช้ชุดการแนะแนวอาชีพที่มีต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ ในวิชาชีพทันตแพทย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า กรุงเทพมหานคร. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2561). กิจกรรมแนะแนวตามกลยุทธ์ศาสตร์ 20 ปี สืบค้นจาก <https://drive.google.com/file/d/1hNH-YP5Klu08SvrlLkprB2NIN2DD4-dj/view>
- สุธาสินี สัตย์เจริญ. (2561). ผลของการใช้โปรแกรมการเรียนรู้แบบนำตนเองที่มีต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- แสงเทียน เฉลิมวัฒน์. (2560). การพัฒนาความสามารถในการอ่านและความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการสอนอ่านแบบ SQ4R. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- หนึ่งฤทัย กุระเสถียร. (2548). การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- อภิขญา กำจรวีพุทธ, และ อาภาพรรณ ทศนแสงสุรย์. (2554). การพัฒนาแบบประเมินบุคลิกภาพตามโมเดล DISC และแนวคิดทฤษฎีการเลือกอาชีพ (*Theory of Vocational Choice*) กับแบบ

- สำรวจการเลือกอาชีพด้วยตนเอง (Self-Direct Search) ของฮอลแลนด์ เพื่อการคัดเลือก
พนักงานที่มีแนวโน้มจะเป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ตามแนวคิดลักษณะนิสัย 7
ประการของสตีเฟน โควี กรณีศึกษา: บริษัท จัดหางานแปซิฟิค 2000 จำกัด. (หลักสูตร
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- อมรรัตน์ เหล่าบุญมา. (2550). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร. (หลักสูตรพัฒนาแรงงานและ
สวัสดิการมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- อำนาจ สุวรรณสอาด. (2549). ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับความต้องการประกอบอาชีพ
อิสระของนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- เอกรินทร์ ศุภรณ์พานิช. (2557). การศึกษาความต้องการทางอาชีพของผู้จบการศึกษาดนตรีในระดับ
ปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. (ปริญญาดุริยางคศาสตร์มหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจคุณภาพเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจแบบคัดกรองความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความ
ต้องการประกอบอาชีพและกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความสนใจกับความต้องการ
ประกอบอาชีพ

1. ผศ.ดร.ประภาส ณ พิกุล ข้าราชการชำนาญการ
2. ผศ.ดร.สาธิต ใจตรง อาจารย์สาขาวิชาจิตวิทยา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
3. ผศ.ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง อาจารย์ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่ อว 8718/9

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

4 มกราคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักวิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

เนื่องด้วย นางสาววารุณี เมืองช้าง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้กิจกรรมแนะแนว” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี และอาจารย์ ดร.ครรชิต แสนอุบล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภาส ณ พิกุล เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ 1) แบบสอบถาม และ 2) โปรแกรม ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาววารุณี เมืองช้าง และ ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087 656 4582

ที่ อว 8718/9

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

4 มกราคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

เนื่องด้วย นางสาววารุณี เมืองช้าง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้กิจกรรมแนะแนว” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี และอาจารย์ ดร.ครรชิต แสนอุบล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาธิต ใจตรง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ 1) แบบสอบถาม และ 2) โปรแกรม ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะ ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาววารุณี เมืองช้าง และ ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087 656 4582

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 15644

ที่ อว 8718.1/8

วันที่ 4 มกราคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาววราณี เมืองช้าง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้กิจกรรมแนะแนว” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี และอาจารย์ ดร.ครรชิต แสนอุบล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ 1) แบบสอบถาม และ 2) โปรแกรม ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะ ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป และสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ โทร.087 656 4582

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาววราณี เมืองช้าง และ ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตาราง 20 ตัวอย่างค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบคัดกรองความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียน

ผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ				ค่าดัชนี IOC	ผล
ข้อ	1	2	3		
ด้านกิจกรรม หมวด R นวัตกรรมแบบนิยามความเป็นจริง (Realistic)					
1	1	1	1	1	ผ่านเกณฑ์
2	1	1	1	1	ผ่านเกณฑ์
3	1	0	1	0.67	ผ่านเกณฑ์
4	1	1	1	1	ผ่านเกณฑ์
5	0	1	1	0.67	ผ่านเกณฑ์
6	1	1	1	1	ผ่านเกณฑ์
7	1	1	1	1	ผ่านเกณฑ์
8	1	1	1	1	ผ่านเกณฑ์
9	1	1	1	1	ผ่านเกณฑ์
10	1	1	1	1	ผ่านเกณฑ์
11	1	1	1	1	ผ่านเกณฑ์
12	1	1	1	1	ผ่านเกณฑ์
13	1	0	1	0.67	ผ่านเกณฑ์
14	1	0	1	0.67	ผ่านเกณฑ์
15	1	1	1	1	ผ่านเกณฑ์
16	1	1	1	1	ผ่านเกณฑ์
ด้านอาชีพ หมวด R นวัตกรรมแบบนิยามความเป็นจริง (Realistic)					
1	1	1	1	1	ผ่านเกณฑ์
2	1	1	1	1	ผ่านเกณฑ์
4	1	1	1	1	ผ่านเกณฑ์
5	1	1	1	1	ผ่านเกณฑ์
6	1	1	1	1	ผ่านเกณฑ์
7	1	1	1	1	ผ่านเกณฑ์
8	1	1	1	1	ผ่านเกณฑ์
9	1	1	1	1	ผ่านเกณฑ์
10	1	1	1	1	ผ่านเกณฑ์
11	1	1	1	1	ผ่านเกณฑ์

ตาราง 20 (ต่อ)

ผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ				ค่าดัชนี IOC	ผล
ข้อ	1	2	3		
12	1	1	1	1	ผ่านเกณฑ์
13	1	1	1	1	ผ่านเกณฑ์
14	1	1	1	1	ผ่านเกณฑ์

ตาราง 21 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ

ผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ				ค่าดัชนี IOC	ผล
ข้อ	1	2	3		
1	1	1	1	1	ผ่านเกณฑ์
2	0	1	1	0.67	ผ่านเกณฑ์
3	1	1	1	1	ผ่านเกณฑ์
4	1	1	1	1	ผ่านเกณฑ์
5	1	1	1	1	ผ่านเกณฑ์
6	1	1	1	1	ผ่านเกณฑ์
7	1	1	1	1	ผ่านเกณฑ์
8	1	1	1	1	ผ่านเกณฑ์

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย

ที่ อว 8718/583

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

12 มีนาคม 2564

เรื่อง ขออนุญาตขอเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง

เนื่องด้วย นางสาววารุณี เมืองช้าง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาโดยใช้กิจกรรมแนะแนว” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี และอาจารย์ ดร.ครรชิต แสนอุบล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขออนุญาตขอเก็บข้อมูล โดยใช้ 1) แบบวัดความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ 2) แบบวัด S.D.S และ 3) แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 จำนวน 878 คน เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่โรงเรียนของท่าน ระหว่างเดือนมีนาคม 2564 ถึง เดือนเมษายน 2564 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขออนุญาต และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087 656 4582

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบคัดกรองความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ
- แบบสำรวจความสนใจทางอาชีพ S.D.S.
- กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ชุดที่

**แบบคัดกรองความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย**

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีความประสงค์เพื่อศึกษาสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความ
ต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนั้นนักเรียนควรพิจารณา
ข้อความในแบบสอบถามต่อไปนี้และตอบให้ตรงกับสภาพความเป็นจริง และเติมข้อความให้
ครบถ้วน

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการประกอบอาชีพ

ส่วนที่ 3 แบบทดสอบความสนใจทางด้านอาชีพ

3.1 ด้านกิจกรรม

3.2 ด้านอาชีพ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักเรียน เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้ว
โปรดทำเครื่องหมาย ☐ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่เป็นจริง และเติมข้อความให้ครบถ้วน

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ ☐ 15 ปี ☐ 16 ปี ☐ 17 ปี ☐ 18 ปี
3. ระดับการศึกษา ☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
4. แผนการเรียน ☐ วิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ ☐ คณิตศาสตร์ - ภาษาอังกฤษ
☐ ศิลป์ภาษาอังกฤษ ☐ ศิลป์ภาษาจีน
☐ ศิลป์พลະ ☐ ศิลป์ทวิศึกษา
☐ ห้องเรียนพิเศษ gifted ☐ ศิลป์ภาษาญี่ปุ่น - ภาษาเกาหลี
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการประกอบอาชีพ

คำชี้แจง ให้นักเรียนสำรวจความต้องการและความประสงค์ของตนเองที่จะประกอบอาชีพ ให้นักเรียนเลือกอาชีพ 3 ลำดับ โดยลำดับที่ 1 ให้เลือกอาชีพที่นักเรียนต้องการเป็นมากที่สุด และข้อ 2 , 3 เป็นอาชีพที่ต้องการรองลงมา

1.
2.
3.

ส่วนที่ 3 แบบทดสอบความสนใจทางด้านอาชีพ

3.1 ด้านกิจกรรม แบบทดสอบความสนใจทางด้านอาชีพ ลักษณะของแบบทดสอบนี้เป็นคำถามเกี่ยวกับอาชีพ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้วัดความสอดคล้องระหว่างความต้องการกับความสนใจประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แบบทดสอบสร้างขึ้นโดยอ้างอิงจากทฤษฎีการเลือกอาชีพของ (Holland's theory of vocational Choice)

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความดังต่อไปนี้ พิจารณาข้อความที่เป็นจริง และโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ชอบ” สำหรับกิจกรรมที่นักเรียนชอบหรือสนใจที่จะทำและ “ไม่ชอบ” ในกิจกรรมที่นักเรียนไม่ชอบหรือไม่สนใจลงในตารางด้านล่างนี้

ข้อที่	ข้อความคำถาม	ชอบ	ไม่ชอบ
	หมวด R บุลิกภาพแบบนิยมความเป็นจริง (Realistic)		
1	ติดตั้ง สร้าง หรือซ่อมแซมเครื่องจักรกล เครื่องยนต์		
2	ติดตั้ง สร้าง ประดิษฐ์อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์		
3	แก้ไข ซ่อมแซมอุปกรณ์ไฟฟ้า วิทยุ โทรศัพท์ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ชำรุด		
4	สร้าง หรือซ่อมแซมอุปกรณ์ตกแต่งบ้านที่ทำด้วยไม้		
5	ออกแบบ และตกแต่งสวน หรือสถานที่พักผ่อน		
6	รับเหมาก่อสร้างตึก อาคาร หรือที่อยู่อาศัย		
7	ตรวจสอบสายไฟฟ้า ท่อประปา และซ่อมแซมส่วนที่ชำรุด		
8	ใช้เครื่องจักร หรืออุปกรณ์ในการทำงานอุตสาหกรรม		
9	ขับรถบรรทุก รถแทรกเตอร์ หรือรถอื่น ๆ ที่ใช้ในอุตสาหกรรม		
10	ดูแลอนุรักษ์สัตว์ป่า พันธุ์ไม้ และทรัพยากรธรรมชาติ		
11	ทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ เช่น เลี้ยงสัตว์ ขยายพันธุ์สัตว์		
12	ทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพืช เช่น ปลูกต้นไม้ ขยายพันธุ์ ทำสวน		
13	ชอบศึกษาหลักสูตรงานไม้		
14	ชอบศึกษาหลักสูตรด้านเทคโนโลยี		
15	เขียนแบบเครื่องยนต์ หรือเครื่องจักรกล		
16	ใช้วัสดุ โลหะ หรือทำงานเกี่ยวกับโลหะ		

ข้อที่	ข้อคำถาม	ชอบ	ไม่ชอบ
	หมวด I บุคลิกภาพแบบนักวิชาการ (Investigative)		
1	อ่านหนังสือหรือวารสารทางวิทยาศาสตร์		
2	ศึกษาทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์		
3	ชอบศึกษาเนื้อหาสาระเกี่ยวกับทางฟิสิกส์		
4	ชอบศึกษาเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเคมี		
5	ชอบศึกษาเนื้อหาสาระเกี่ยวกับคณิตศาสตร์		
6	แก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์		
7	ศึกษาการเจริญเติบโตของพืชและสัตว์		
8	ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์		
9	ศึกษาค้นคว้าวิธีการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน		
10	ทำงานในห้องวิจัยหรือห้องปฏิบัติการ		
11	ทำโครงการทางวิทยาศาสตร์ ทดลอง และทำนายผล		
12	ตรวจสอบสาเหตุของปัญหาและพัฒนางานวิจัย		
13	เขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์		
14	เรียนรู้วิธีการใช้กล้องจุลทรรศน์หรืออุปกรณ์การทดลองอื่น ๆ		
15	ศึกษาระบบสุริยะและจักรวาล		
16	ตรวจสอบสภาพอากาศเพื่อพยากรณ์อากาศ		

ข้อที่	ข้อความถาม	ชอบ	ไม่ชอบ
	หมวด A บุคลิกภาพแบบศิลปิน (Artistic)		
1	อ่านบทความนวนิยาย วารสาร หรือบทละคร		
2	ออกแบบ เขียนบทความนิยายสารหรือหนังสือพิมพ์		
3	เขียนบทละคร นวนิยาย หรือบทภาพยนตร์		
4	ประพันธ์หรือแต่งเพลงทุกประเภท		
5	ชอบทำงานร่วมกับศิลปิน นักเขียน หรือนักแสดง		
6	เขียน วาดการ์ตูน หรือวาดภาพประกอบในหนังสือ		
7	ถ่ายภาพ ตกแต่งภาพให้สวยงาม		
8	ออกแบบเฟอร์นิเจอร์ เสื้อผ้า หรือวัสดุสิ่งพิมพ์		
9	ออกแบบภาพโฆษณา หรือเขียนบทคำพูดโฆษณาในโทรทัศน์		
10	ออกแบบตกแต่งภายในที่อยู่อาศัย และอาคาร		
11	สร้าง ออกแบบภาพกราฟิก		
12	ศึกษาและแปลภาษาต่างประเทศ		
13	เล่นเครื่องดนตรีในวงดุริยางค์		
14	ศึกษาหลักสูตรศิลปะและการออกแบบ		
15	สร้างสรรค์และประดิษฐ์งานทางศิลปะ		
16	ชอบการแสดงออก (เช่นเต้นรำ ร้องเพลง แสดงภาพยนตร์)		

ข้อที่	ข้อความคำถาม	ชอบ	ไม่ชอบ
	หมวด S บุคลิกภาพแบบบริการสังคม (Social)		
1	ทำงานเป็นอาสาสมัครให้กับองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร		
2	ทำงานเพื่อการกุศล บำเพ็ญประโยชน์ทางสังคม		
3	ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษากับผู้อื่นที่มีปัญหา		
4	ให้คำปรึกษาทางด้านจิตใจกับผู้อื่น		
5	ชอบสอน (เช่น ชอบสอนการบ้านเพื่อน)		
6	ดูแลช่วยเหลือหรือพยาบาลผู้ป่วย		
7	สอนทักษะอาชีพต่าง ๆ ให้กับผู้อื่น		
8	ศึกษา อ่านบทความหรือหนังสือเกี่ยวกับจิตวิทยา		
9	เข้าร่วมหลักสูตรการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ		
10	ดูแลช่วยเหลือผู้ที่มีความต้องการพิเศษ		
11	ให้คำปรึกษาช่วยเหลือแก่กลุ่มเพื่อนหรือสมาชิกในโรงเรียน		
12	ดูแลช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่มีปัญหาทางด้านร่างกายและจิตใจ		
13	ชอบสอน ชอบให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ กับเพื่อน		
14	เป็นจิตอาสาด้านสุขภาพอนามัย		
15	ชอบกิจกรรมสันทนาการ และงานเลี้ยงสังสรรค์		
16	ชอบมีส่วนร่วมในการอภิปรายกลุ่ม		

ข้อที่	ข้อคำถาม	ชอบ	ไม่ชอบ
	หมวด E บุคลิกภาพแบบกล้าคิดกล้าทำ (Enterprising)		
1	วางแผน ออกแบบและส่งเสริมด้านสิ่งประดิษฐ์		
2	ศึกษาวิธีการเพื่อความสำเร็จทางธุรกิจ		
3	ชอบให้คำปรึกษากลุ่มในขณะทำงาน		
4	หาความรู้ ศึกษานิตยสารหรือบทความทางธุรกิจ		
5	เป็นผู้นำกลุ่ม ชุมชนหรือชมรม เพื่อวางแผนการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย		
6	ชอบศึกษาเรียนรู้บทบาทความเป็นผู้นำ		
7	พูด เจาะต่อรองเพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มหรือส่วนร่วม		
8	เมื่อเกิดความสงสัยในการเรียนหรือการทำงานจะพยายามหาข้อมูลที่แท้จริง		
9	ประกอบธุรกิจส่วนตัว		
10	ชอบตัดสินใจเรื่องที่สำคัญ		
11	เป็นผู้ดูแลการคัดเลือกสมาชิกเข้าทำงานในตำแหน่งต่าง ๆ		
12	ทำหน้าที่บริหารจัดการเงินและธนาคาร		
13	ให้คำปรึกษาแนะนำด้านธุรกิจแก่ผู้อื่น		
14	หาวิธีการขายสินค้าที่น่าสนใจ		
15	ซื้อและขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์		
16	ชอบแสดงความคิดเห็นในเรื่องการเมืองการปกครอง		

ข้อที่	ข้อคำถาม	ชอบ	ไม่ชอบ
	หมวด C บุคลิกภาพแบบมีระเบียบแบบแผน (Conventional)		
1	ศึกษาด้านการบัญชี		
2	ใช้งานอุปกรณ์สำนักงาน (เช่น เครื่องถ่ายเอกสาร คอมพิวเตอร์)		
3	จัดเก็บ บันทึกเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายอย่างเป็นระบบ		
4	ปรับปรุงและพัฒนาในระบบองค์กร		
5	ดูแลจัดระเบียบหนังสือในห้องสมุด		
6	ตรวจสอบความถูกต้องของงานก่อนส่ง		
7	จัดบันทึกรายละเอียดรายรับ-รายจ่าย		
8	คำนวณสิ่งของเครื่องใช้ในการทำงานแต่ละครั้ง		
9	วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดราคาสินค้า		
10	ดูแลจัดการระบบเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินในธนาคาร		
11	กรอกแบบฟอร์มหรือเอกสารต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ		
12	ให้การคำนวณทางคณิตศาสตร์ในการทำงานบัญชีหรือทำธุรกิจ		
13	ตั้งค่างบระบบการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ		
14	จัดวางรูปแบบในการจัดทำหนังสือ นิตยสาร และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ		
15	ดูแลรักษาโต๊ะทำงานให้สะอาดเรียบร้อยอยู่เสมอ		
16	เขียนจดหมายทางธุรกิจ		

3.2 ด้านอาชีพ แบบทดสอบนี้สำรวจความรู้สึกและความสนใจของนักเรียน เกี่ยวกับอาชีพที่หลากหลายชนิด

คำชี้แจง ให้นักเรียนสำรวจความสนใจของตนเอง ถ้าชอบหรือสนใจให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ใช่” และหากนักเรียนไม่ชอบหรือไม่สนใจอาชีพใดให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ไม่สนใจ” ของอาชีพนั้น ๆ

ข้อที่	ข้อคำถาม	ใช่	ไม่ใช่
	หมวด R บุคลิกภาพแบบนิยมความเป็นจริง (Realistic)		
1	ช่างเครื่องยนต์ / ช่างยนต์		
2	ผู้ควบคุมเครื่องจักร		
3	ผู้ตรวจสอบงานก่อสร้าง		
4	ช่างเทคนิคเครื่องบิน		
5	นักสำรวจ		
6	ผู้ดูแลควบคุมสัตว์ป่า		
7	ช่างไฟฟ้า		
8	คนขับรถประจำทาง รถบรรทุก		
9	ผู้ควบคุมการส่งวิทยุ		
10	วิศวกรรถไฟ		
11	ช่างไม้		
12	ช่างเชื่อม		
13	พนักงานปั้มน้ำมัน		
14	นักอนุรักษ์สัตว์ป่า และพันธุ์พืช		

ข้อที่	ข้อคำถาม	ใช่	ไม่ใช่
	หมวด I บุคลิกภาพแบบนักวิชาการ (Investigative)		
1	นักฟิสิกส์		
2	นักดาราศาสตร์		
3	ผู้ช่วยห้องปฏิบัติการทางการแพทย์		
4	นักพฤกษศาสตร์		
5	นักวิจัยทางวิทยาศาสตร์		
6	นักเทคนิคการแพทย์		
7	นักภูมิศาสตร์		
8	สัตวแพทย์		
9	แพทย์		
10	ผู้เขียนบทความทางวิทยาศาสตร์		
11	นักอุตุนิยมนิเทศ		
12	นักชีววิทยา		
13	นักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม		
14	ศัลยแพทย์		
ข้อที่	ข้อคำถาม	ใช่	ไม่ใช่
	หมวด A บุคลิกภาพแบบศิลปิน (Artistic)		
1	นักแต่งเพลง		
2	ศิลปิน / จิตรกร		
3	ประติมากรปั้น แกะสลัก		
4	นักวาดภาพ		
5	อาจารย์สอนศิลปะ		
6	นักแต่งเพลง เนื้อร้อง ทำนอง		
7	นักตัดต่อภาพยนตร์ / วิดีโอ		
8	นักออกแบบกราฟิก		
9	ดารา นักแสดง		
10	นักดนตรี		
11	นักเขียนข่าว / การ์ตูน		
12	นักพัฒนา / นักออกแบบเว็บไซต์		
13	นักข่าว		
14	วาทยกร		

ข้อที่	ข้อคำถาม	ใช่	ไม่ใช่
	หมวด S บุคลิกภาพแบบบริการสังคมและชอบสมาคม (Social)		
1	ผู้บริหารโรงเรียน		
2	นักจิตวิทยา		
3	นักสังคมสงเคราะห์		
4	ครู / อาจารย์		
5	นักกายภาพบำบัด		
6	ผู้ให้ปรึกษาปัญหาจากสารเสพติด		
7	ผู้นำค่ายเยาวชน		
8	ที่ปรึกษาด้านวิชาการ		
9	ผู้อำนวยการสถานพักฟื้น / สวนสาธารณะ		
10	ผู้ให้คำปรึกษาปัญหาครอบครัวและคู่สมรส		
11	นักบำบัดการและการใช้ภาษาให้ผู้ที่มีบกพร่องทางด้านร่างกาย		
12	พี่เลี้ยงเด็ก		
13	จิตแพทย์		
14	ผู้ให้คำปรึกษาด้านอาชีพ		
ข้อที่	ข้อคำถาม	ใช่	ไม่ใช่
	หมวด E บุคลิกภาพแบบกล้าคิดกล้าทำ (Enterprising)		
1	ผู้จัดรายการโทรทัศน์ / พิธีกร		
2	นักวางแผนอสังหาริมทรัพย์		
3	ผู้ออกแบบโฆษณา		
4	ผู้จัดการด้านธุรกิจ		
5	ผู้จัดการโรงแรม		
6	ผู้อำนวยการฝ่ายประชาสัมพันธ์		
7	พนักงานขาย		
8	นักธุรกิจ		
9	ผู้บริหารการตลาด		
10	พิธีกร		
11	ตัวแทนขายอสังหาริมทรัพย์ บ้านจัดสรร ที่ดิน		
12	นักลงทุน (ซื้อ/ขายหุ้น)		
13	ผู้จัดการร้านอาหาร		
14	ผู้แทนจำหน่ายสินค้า		

ข้อที่	ข้อคำถาม	ใช่	ไม่ใช่
	หมวด C บุคลิกภาพแบบมีระเบียบแบบแผน (Conventional)		
1	นักวิเคราะห์ทางการเงิน		
2	พนักงานต้อนรับ		
3	ผู้ควบคุมเครื่องคอมพิวเตอร์		
4	ครูสอนวิชาธุรกิจ		
5	นักบัญชี		
6	พนักงานธนาคาร		
7	ผู้ตรวจสอบบัญชีธนาคาร		
8	ผู้ตรวจสอบสินค้า		
9	พนักงานตรวจหลักทรัพย์		
10	ตัวแทนฝ่ายบริการลูกค้า		
11	เจ้าหน้าที่กรมสรรพากร		
12	ผู้ประเมินราคาสินค้า		
13	พนักงานรับจ่ายเงิน		
14	บุคลากรทำงานในศาล		

กระดานคำตอบแบบคัดกรองความสอดคล้องระหว่าง

ความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปคะแนนที่ได้รับจากการทำแบบคัดกรองเพื่อหาทิศทางการสนใจในอาชีพ

	R	I	A	S	E	C
Activities (ด้านกิจกรรม)						
Occupations (ด้านอาชีพ)						
ผลรวม						

คะแนนสูงสุด 3 ตัวอักษร

ผลรวมคะแนนได้รับรหัส

1.....

2.....

3.....

แปลผล จากรหัสที่ได้

.....

.....

.....

.....

สำรวจความต้องการและความประสงค์ของตนเองที่จะประกอบอาชีพ (นำมาจากคำตอบส่วนที่ 2)

1.

ความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ **ตรง / ไม่ตรง**

2.

ความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ **ตรง / ไม่ตรง**

3.

ความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ **ตรง / ไม่ตรง**

The Self-Directed Search

คู่มือสำหรับวางแผนเพื่อการศึกษาและอาชีพ

โดย John L. Holland

แบบทดสอบนี้ดัดแปลงมาจากแบบทดสอบ เอส ดี เอส (Self-Directed Search) ซึ่งเป็นแบบทดสอบในอาชีพของจอห์น ฮอลแลนด์ (John L. Holland) มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้ตอบที่ยังไม่แน่ใจในการเลือกอาชีพ ได้เข้าใจแนวทางและเห็นทิศทางของการเลือกอาชีพ ที่ตนมีความสนใจและความถนัดได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

แบบทดสอบนี้มีลักษณะง่าย ไม่สลับซับซ้อนแต่อย่างใด ผู้ตอบแบบทดสอบนี้สามารถแปลความหมายและลงคะแนนได้ด้วยตนเอง อย่างไรก็ดี หากไม่แน่ใจอาจขอความช่วยเหลือจากนักแนะแนวอาชีพที่มีความรู้ด้านนี้ก็ได้

ข้อแนะนำในการทำแบบสำรวจนี้ก็คือ โปรดอย่ารีบทำ จงใช้เวลาพิจารณาตามที่ท่านต้องการแล้วท่านจะได้ผลที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง และถ้าท่านคิดว่าการสำรวจตนเองเป็นสิ่งที่สนุกก็ช่วยให้ท่านทำแบบทดสอบนี้ด้วยความรู้สึกเพลิดเพลินโดยไม่รู้สึกเบื่อหน่ายแต่ประการใด ผลที่ได้ย่อมมีคุณค่าแก่ตัวท่านเป็นอันมาก

แบบทดสอบความสนใจทางอาชีพ (Self-Directed Search) นี้มี 5 หมวดใหญ่ๆ คือ หมวดกิจกรรม หมวดความสามารถ และหมวดอาชีพ อีก 2 หมวด เกี่ยวกับการประเมินผลความสามารถของตัวเอง

ชื่อ.....ชื่อสกุล.....

อายุ.....เพศ.....

วันที่.....

ครูแนะแนว.....

อาชีพในความฝัน

1. จงเขียนถึงอาชีพที่ท่านเคยใฝ่ฝันว่าอยากจะเป็น อาชีพดังกล่าวเป็นอาชีพที่ท่านรักชอบเองหรือจากการพูดคุยกับผู้อื่นก็ได้ พยายามนึกถึงความชอบของท่านตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน และให้เขียนลงในบรรทัดสุดท้าย (ข้อ 8) ถึงอาชีพในอดีตสมัยท่านยังเป็นเด็กว่าเคยอยากเป็นอะไรบ้าง บรรทัดที่เหนือขึ้นมาเป็นอาชีพที่ท่านมีการเปลี่ยนแปลงในการเลือกจนถึงบรรทัดแรก (ข้อ 1) จะเป็นอาชีพที่ท่านตั้งใจจะเป็นในปัจจุบัน สมมุติว่าสมัยเด็กอยากเป็นพยาบาล ก็ให้ใส่พยาบาลเป็นอันดับที่ 8 ต่อมาโตขึ้นก็อยากเป็นครู นักสังคมสงเคราะห์ อาจารย์ นักแนะแนว ก็ให้ใส่ครูหมายเลข 7 นักสังคมสงเคราะห์ หมายเลข 6 อาจารย์ หมายเลข 5 นักแนะแนว หมายเลข 4 เป็นต้น

อาชีพ	รหัส
1.	☐ ☐
2.	☐ ☐
3.	☐ ☐
4.	☐ ☐
5.	☐ ☐
6.	☐ ☐
7.	☐ ☐
8.	☐ ☐

2. หลังจากท่านเขียนอาชีพในฝันลงไปแล้ว ขอให้ใช้หนังสือรหัสอาชีพของฮอลแลนด์ คั่นหารหัส 3 ตัว ของอาชีพที่ท่านได้เลือกเหล่านั้น การคั่นหารหัสอาชีพจะทำให้ท่านค้นพบอาชีพเพิ่มเติมอีกมากมาย การค้นหาไม่ควรนานเกิน 15 นาที

ถ้าเผชิญท่านไม่สามารถพบรหัสของอาชีพในฝันของท่านจากสมุดรหัสให้ใช้อาชีพที่มีในสมุดรหัสที่คล้ายกับอาชีพในฝันที่ท่านเลือก

หมวด 1 กิจกรรม ขอให้ท่านระบายสีในช่อง “ชอบ” สำหรับกิจกรรมที่ท่านชอบทำ และช่อง “ไม่ชอบ” ในกิจกรรมที่ท่านไม่ชอบ หรือรู้สึกเฉยๆ ต่อไปนี้

R	ชอบ	ไม่ชอบ
1. แก่เครื่องไฟฟ้า	☐	☐
2. แก่เครื่องยนต์	☐	☐
3. แก่เครื่องจักรกลต่างๆ	☐	☐
4. สร้างสิ่งต่างๆ ด้วยไม้	☐	☐
5. ขับรถบรรทุกหรือแทรกเตอร์	☐	☐
6. ใช้วัตถุโลหะหรือทำงานเกี่ยวกับโลหะ ใช้เครื่องมือแกะสลักโลหะ หรือเครื่องมือที่เป็นเครื่องจักร	☐	☐
7. แก่ซ่อมรถจักรยานยนต์	☐	☐
8. เรียนวิชาประเภทแก้ไข	☐	☐
9. เรียนวิชาช่างไม้	☐	☐
10. เรียนช่างเขียนแบบเครื่องยนต์	☐	☐
11. เรียนวิชาเครื่องจักรกล ช่างเครื่องยนต์	☐	☐

จำนวน “ชอบ” ทั้งหมด ☐

I	ชอบ	ไม่ชอบ
1. อ่านหนังสือวารสารทางวิทยาศาสตร์	☐	☐
2. ทำงานในห้องปฏิบัติการ ห้องทดลอง	☐	☐
3. ทำงานในโครงการด้านวิทยาศาสตร์	☐	☐
4. สร้างจรวดทดลอง	☐	☐
5. ทำงานกับอุปกรณ์ทางเคมี	☐	☐
6. อ่านเรื่องความรู้ที่น่าสนใจ	☐	☐
7. แก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ปัญหาอักษรไขว้ ฯลฯ	☐	☐
8. เรียนวิชาฟิสิกส์	☐	☐
9. เรียนวิชาเคมี	☐	☐
10. เรียนวิชาเรขาคณิต	☐	☐
11. เรียนวิชาทางชีววิทยา	☐	☐

จำนวน “ชอบ” ทั้งหมด ☐

A	ชอบ	ไม่ชอบ
1. ร่าง วาด ระบาย	☐	☐
2. ดูละคร	☐	☐
3. ออกแบบเครื่องเฟอร์นิเจอร์ อาคาร	☐	☐
4. เล่นในวงดนตรีหรือวงดุริยางค์	☐	☐
5. ซ้อมดนตรี	☐	☐
6. ไปฟังดนตรีหรือคอนเสิร์ต	☐	☐
7. อ่านนวนิยายที่นิยมแพร่หลาย	☐	☐
8. วาดรูปเหมือน	☐	☐
9. อ่านบทละคร	☐	☐
10. อ่านหรือแต่งโคลง กลอน	☐	☐
11. เรียนวิชาศิลปะ	☐	☐

จำนวน “ชอบ” ทั้งหมด ☐

S	ชอบ	ไม่ชอบ
1. เขียนจดหมายถึงเพื่อน	☐	☐
2. เข้าร่วมทำบุญและฟังเทศน์ หรือพิธีทางศาสนา	☐	☐
3. เป็นสมาชิกขององค์กรหรือสโมสรทางสังคม	☐	☐
4. ช่วยคนมีปัญหาทางจิตใจ	☐	☐
5. ดูแลเด็กๆ	☐	☐
6. ไปงานปาร์ตี้หรืองานสังคม งานเลี้ยงสังสรรค์	☐	☐
7. เต้นรำ	☐	☐
8. ชอบอ่านหนังสือจิตวิทยา	☐	☐
9. เข้าร่วมประชุมทางวิชาการ	☐	☐
10. ไปดูการแข่งขันกีฬา	☐	☐
11. รู้จักเพื่อนใหม่	☐	☐

จำนวน “ชอบ” ทั้งหมด ☐

E	ชอบ	ไม่ชอบ
1. โน้มน้าวจิตใจผู้อื่น	☐	☐
2. ขายของ	☐	☐
3. อภิปรายเรื่องการเมือง	☐	☐
4. จัดการธุรกิจส่วนตัว	☐	☐
5. เข้าร่วมการประชุม	☐	☐
6. แสดงปาฐกถา การอภิปราย	☐	☐
7. ทำงานมีตำแหน่งในหรือกลุ่มองค์กร	☐	☐
8. ให้คำปรึกษาเรื่องงานแก่ผู้อื่น	☐	☐
9. พบบุคคลสำคัญ	☐	☐
10. นำกลุ่มให้บรรลุเป้าหมาย	☐	☐
11. มีส่วนร่วมในการรณรงค์ทางการเมือง	☐	☐

จำนวน “ชอบ” ทั้งหมด ☐

C	ชอบ	ไม่ชอบ
1. เก็บรักษาโต๊ะและห้องให้สะอาดมีระเบียบ	☐	☐
2. พิมพ์หนังสือหรือจดหมายสำหรับตนเองและผู้อื่น	☐	☐
3. บวก ลบ คูณ หาร ตัวเลขทางธุรกิจ หรือทำบัญชี	☐	☐
4. ควบคุมเครื่องกลทางธุรกิจชนิดต่างๆ (เช่น คอมพิวเตอร์)	☐	☐
5. จัดเก็บบันทึกอย่างละเอียดเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย	☐	☐
6. เรียนวิชาเลข พิมพ์ดีด	☐	☐
7. เรียนวิชาธุรกิจ	☐	☐
8. เรียนการจัดทำบัญชีรายการต่างๆ	☐	☐
9. เรียนวิชาคณิตศาสตร์ทางธุรกิจ	☐	☐
10. จัดเก็บรวบรวมรายงานเกี่ยวกับทะเบียนประวัติ	☐	☐
11. เขียนจดหมายเกี่ยวกับธุรกิจ	☐	☐

จำนวน “ชอบ” ทั้งหมด ☐

หมวด 2 ความสามารถ จงอ่านกิจกรรมต่างๆ ต่อไปนี้ และสำรวจว่าท่านมีความสามารถในกิจกรรมเหล่านี้หรือไม่ ถ้ามีให้ระบายช่อง “ใช่” ถ้าไม่มีให้ระบายช่อง “ไม่ใช่” ช่องไม่ใช่หมายความว่าทักษะที่ท่านไม่มี หรือถ้ามีก็ทำไม่ได้ไม่ชำนาญ

R	ใช่	ไม่ใช่
1. ฉันสามารถใช้เครื่องมือทางช่างไม้ เช่น เลื่อย หรือเครื่องกลึง	☐	☐
2. ฉันใช้เครื่องมือวัดไฟฟ้า (Voltmeter) ได้	☐	☐
3. ฉันปรับคาร์บูเรเตอร์ได้	☐	☐
4. ฉันสามารถใช้เครื่องมือไฟฟ้าในการเจาะ บด บั่น และจักรเย็บผ้าได้	☐	☐
5. ฉันสามารถขัด ถู ทาน้ำมันขัดเงา หรือซ่อมแซมเครื่องเรือนได้	☐	☐
6. ฉันอ่านพิมพ์เขียว (Blue Print) ได้	☐	☐
7. ฉันแก้ ซ่อมเครื่องไฟฟ้าเล็กๆ น้อยๆ ในบ้านได้	☐	☐
8. ฉันซ่อมเครื่องเรือนที่ชำรุดได้	☐	☐
9. ฉันแก้ ซ่อมทีวี เล็กๆ น้อยๆ ได้	☐	☐
10. ฉันสามารถซ่อมท่อต่างๆ ได้	☐	☐
11. ฉันสามารถเขียนภาพเครื่องจักรกลได้	☐	☐

จำนวน “ใช่” ทั้งหมด ☐

I	ใช่	ไม่ใช่
1. ฉันเข้าใจการทำงานของหลอดสุญญากาศ (Vacuum tube)	☐	☐
2. ฉันบอกชื่ออาหาร 3 ชนิดที่มีโปรตีนสูงได้	☐	☐
3. ฉันเข้าใจ “เวลาครึ่งชีวิต” ของสารกัมมันตภาพรังสี	☐	☐
4. ฉันรู้จักใช้ตารางเลขกำลังที่ใช้ในการคำนวณ (ตาราง logarithm)	☐	☐
5. ฉันรู้จักใช้เครื่องมือทางคณิตศาสตร์สำหรับคูณหรือหาร เช่น เครื่องคิดเลข	☐	☐
6. ฉันรู้จักวิธีใช้กล้องจุลทรรศน์	☐	☐
7. ฉันสามารถขึ้นบอกหมู่ดาว 3 หมู่ได้	☐	☐
8. ฉันสามารถบรรยายเกี่ยวกับหน้าที่ของเม็ดเลือดขาวได้	☐	☐
9. ฉันสามารถแปลความหมายของสูตรโครงสร้างทางเคมีง่ายๆ	☐	☐
10. ฉันเข้าใจเหตุผลว่าทำไมดาวเทียมไม่ตกมายังโลก	☐	☐
11. ฉันเคยร่วมงานแสดงประกวดสิ่งของทางวิทยาศาสตร์	☐	☐

จำนวน “ใช่” ทั้งหมด ☐

A	ใช่	ไม่ใช่
1. ฉันเล่นดนตรีบางชนิดได้	☐	☐
2. ฉันสามารถขับร้องเสียงประสานได้ ร่วมในการร้องเพลงหมู่ได้	☐	☐
3. ฉันเดี่ยวดนตรีบางชนิดได้	☐	☐
4. ฉันเล่นละครได้	☐	☐
5. ฉันอ่านบทละครได้ตามบทบาทของผู้แสดง	☐	☐
6. ฉันร้องรำทำเพลงได้อย่างสนุกสนาน	☐	☐
7. ฉันเขียนรูปเหมือนได้	☐	☐
8. ฉันระบายสี ตกแต่ง ปั้นรูปได้	☐	☐
9. ฉันทำเครื่องปั้นดินเผาได้	☐	☐
10. ฉันออกแบบเครื่องแต่งกาย เครื่องเรือน ภาพโปสเตอร์ แบบประกาศโฆษณาได้	☐	☐
11. ฉันแต่งเรื่องหรือโครงกลอนได้ดี	☐	☐
จำนวน “ใช่” ทั้งหมด		☐

S	ใช่	ไม่ใช่
1. ฉันสามารถอธิบายสิ่งต่างๆ ให้คนอื่นเข้าใจได้ดี	☐	☐
2. ฉันเคยมีส่วนร่วมในกิจกรรมการกุศล การบริจาค (เช่น ขับรถแข่งเพื่อหาเงินช่วยกันกุศล)	☐	☐
3. ฉันทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี	☐	☐
4. ฉันสามารถทำความสนุกสนานให้คนสูงอายุกว่าได้	☐	☐
5. ฉันเป็นเจ้าของบ้านที่ดีกับแขกของฉัน	☐	☐
6. ฉันชอบและรักที่จะสอนเด็กๆ	☐	☐
7. ฉันชอบจัดและวางแผนสำหรับงานปาร์ตี้ งานเลี้ยงสังสรรค์	☐	☐
8. ฉันชอบช่วยคนที่ไม่สบายใจให้คลายทุกข์ได้	☐	☐
9. ฉันทำงานเป็นอาสาสมัครตามโรงพยาบาล ชุมชน หรือบ้านได้	☐	☐
10. ฉันสามารถจัดงานโรงเรียนหรืองานกุศลให้สังคม	☐	☐
11. ฉันมองลักษณะของคนออก	☐	☐
จำนวน “ใช่” ทั้งหมด		☐

E	ใช่	ไม่ใช่
1. ฉันได้รับเลือกให้ช่วยเหลืองานในโรงเรียนหรือวิทยาลัย	☐	☐
2. ฉันสามารถให้คำแนะนำการทำงานแก่ผู้อื่นได้	☐	☐
3. ฉันมีพลังงานเหลือหลาย และมีความกระตือรือร้นมากมาย	☐	☐
4. ฉันเก่งในการที่จะให้ผู้คนทำงานตามแบบวิธีของฉัน	☐	☐
5. ฉันเป็นคนขายของที่สามารภ	☐	☐
6. ฉันได้แสดงตนเป็นหัวหน้าของกลุ่มคนในการให้ข้อเสนอแนะหรือข้อเรียกร้องแก่ผู้มีอำนาจได้	☐	☐
7. ฉันได้รับรางวัลในการทำงานในฐานะผู้จำหน่ายของหรือหัวหน้างาน	☐	☐
8. ฉันได้เริ่มดำเนินธุรกิจการค้า หรือบริหารการของตนเอง	☐	☐
9. ฉันรู้วิธีที่จะเป็นผู้นำที่ประสบความสำเร็จ	☐	☐
10. ฉันเป็นนักถกเถียงนักโต้วาทีที่ดี	☐	☐
11. ฉันเป็นผู้จัดตั้งชุมนุมรวมกลุ่มหรือแก๊งค์	☐	☐
จำนวน “ใช่” ทั้งหมด		☐

C	ใช่	ไม่ใช่
1. ฉันสามารถพิมพ์ดีด 40 คำต่อนาที	☐	☐
2. ฉันสามารถใช้เครื่องคิดเลข เครื่องถ่ายเอกสารได้	☐	☐
3. ฉันสามารถจดชวเลขได้	☐	☐
4. ฉันสามารถจัดระเบียบเอกสาร และได้ตอบจดหมายได้	☐	☐
5. ฉันสามารถทำงานในสำนักงานได้	☐	☐
6. ฉันสามารถใช้เครื่องทำบัญชีรายการต่างๆได้	☐	☐
7. ฉันสามารถจัดรวบรวมเอกสารเข้าที่ในเวลาอันรวดเร็ว	☐	☐
8. ฉันสามารถใช้เครื่องคำนวณได้ดี	☐	☐
9. ฉันสามารถใช้เครื่องมือ และวิธีจัดการกับข้อมูลง่ายๆ	☐	☐
10. ฉันจัดระบบรายรับรายจ่ายได้	☐	☐
11. ฉันสามารถทำบันทึกการจ่ายและการขายได้	☐	☐
จำนวน “ใช่” ทั้งหมด		☐

หมวด 3 อาชีพ แบบทดสอบต่อไปนี้ จะสำรวจความรู้สึกและเจตคติของท่านเกี่ยวกับงานหลากหลายชนิด หากอาชีพใดที่ท่านรู้สึกชอบ หรือน่าสนใจ ให้ระบายสีด้านล่างในช่อง **สนใจ** และทำนองเดียวกันหากท่านไม่ชอบอาชีพใด ให้ระบายสีด้านล่างในช่อง **ไม่สนใจ** ของอาชีพนั้นๆ

R	สนใจ	ไม่สนใจ
1. ช่างเทคนิคเครื่องบิน (Airplane Machine)	☐	☐
2. ผู้ชำนาญเรื่องสัตว์น้ำหรือสัตว์ป่า	☐	☐
3. ช่างเครื่องยนต์	☐	☐
4. ช่างไม้	☐	☐
5. ผู้คุมเครื่องตัดดินที่ใช้เครื่องจักร	☐	☐
6. นักสำรวจ	☐	☐
7. ผู้ตรวจงานก่อสร้าง	☐	☐
8. ผู้ควบคุมการส่งวิทยุ	☐	☐
9. ผู้ทำงานปั้มน้ำมัน	☐	☐
10. ผู้ดูแลสวนป่า สำนักงานเพาะชำ	☐	☐
11. ผู้ขับรถประจำทาง	☐	☐
12. วิศวกรรถไฟ	☐	☐
13. ช่างเครื่องกล	☐	☐
14. ช่างไฟฟ้า	☐	☐

จำนวน "สนใจ" ทั้งหมด

☐

I	สนใจ	ไม่สนใจ
1. นักอุตุนิยมวิทยา	☐	☐
2. นักชีววิทยา	☐	☐
3. นักดาราศาสตร์	☐	☐
4. นักเทคนิคการแพทย์	☐	☐
5. นักมานุษยวิทยา	☐	☐
6. นักสัตวศาสตร์	☐	☐
7. นักเคมี	☐	☐
8. นักวิจัยทางวิทยาศาสตร์ซึ่งทำงานอย่างอิสระ	☐	☐
9. ผู้เขียนเรื่อง บทความทางวิทยาศาสตร์	☐	☐
10. บรรณาธิการ วารสารทางวิทยาศาสตร์	☐	☐
11. นักภูมิศาสตร์	☐	☐
12. นักฟิสิกส์	☐	☐
13. ผู้ทำงาน วิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์	☐	☐
14. นักฟิสิกส์	☐	☐

จำนวน "สนใจ" ทั้งหมด

☐

A	สนใจ	ไม่สนใจ
1. นักกี	☐	☐
2. วาทยากร (Conductor)	☐	☐
3. นักดนตรี	☐	☐
4. นักประพันธ์นวนิยาย	☐	☐
5. นักธุรกิจโฆษณา พาณิชยศิลป์	☐	☐
6. นักเขียน	☐	☐
7. นักเรียบเรียงเสียงประสาน	☐	☐
8. นักข่าว	☐	☐
9. นักเขียนรูป	☐	☐
10. นักร้อง	☐	☐
11. นักแต่งเพลง เนื้อร้อง ทำนอง	☐	☐
12. นักประติมากรรม ปั้นแกะสลัก	☐	☐
13. นักแต่งละคร	☐	☐
14. นักเขียนการ์ตูน	☐	☐
จำนวน "สนใจ" ทั้งหมด		☐

S	สนใจ	ไม่สนใจ
1. นักสังคมวิทยา	☐	☐
2. ครูโรงเรียนมัธยม	☐	☐
3. ผู้เชี่ยวชาญทางเยาวชนเหลือขอ	☐	☐
4. นักบำบัดทางการพูดที่บกพร่อง	☐	☐
5. ผู้ให้คำปรึกษากับคู่สมรสที่มีปัญหา	☐	☐
6. ผู้บริหารโรงเรียน	☐	☐
7. ผู้อำนวยการสถานพักฟื้น/สวนสาธารณะ/สนามเด็กเล่น	☐	☐
8. นักจิตวิทยาคลินิก	☐	☐
9. ครูสอนวิชาสังคมศาสตร์	☐	☐
10. ผู้อำนวยการด้านสวัสดิภาพประชาชน	☐	☐
11. ผู้ให้คำปรึกษาปัญหาส่วนตัว	☐	☐
12. ผู้ทำงานทางจิตเวช	☐	☐
13. ผู้ให้คำปรึกษาด้านอาชีพ	☐	☐
14. ผู้อำนวยการค่ายเยาวชน	☐	☐
จำนวน "สนใจ" ทั้งหมด		☐

E

สนใจ ไม่สนใจ

1. ผู้ซื้อขายหุ้น นักคาดการณ์ นักพยากรณ์
2. ผู้ซื้อ
3. ผู้อำนวยการฝ่ายโฆษณา
4. ตัวแทนจำหน่ายจากโรงงาน ผู้แทนฝ่ายโรงงานผู้ผลิต
5. ผู้จัดการรายการโทรทัศน์
6. ผู้จัดการโรงแรม
7. ผู้จัดการด้านธุรกิจ
8. ผู้จัดการภัตตาคาร
9. ผู้ดำเนินงานพิธีต่างๆ พิธีกร
10. คนขายของ พนักงานเดินตลาด
11. ผู้ดำเนินธุรกิจทางซื้อขายที่ดิน บ้านจัดสรร
12. ผู้อำนวยการฝ่ายประชาสัมพันธ์
13. ผู้จัดการส่งเสริมด้านกีฬา (Sport promoter)
14. ผู้จัดการฝ่ายขาย

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

จำนวน "สนใจ" ทั้งหมด

☐

C

สนใจ ไม่สนใจ

1. ผู้ทำบัญชีรายการต่างๆ
2. ครูสอนวิชาบริหารธุรกิจ
3. ผู้คำนวณรายรับรายจ่าย ผู้พิจารณางบประมาณ
4. ผู้ตรวจสอบบัญชีที่มีใบอนุญาต
5. พนักงานตรวจหลักทรัพย์
6. ผู้บันทึกในศาล
7. พนักงานธนาคาร (รับจ่ายเงินธนาคาร)
8. ผู้ชำนาญทางภาษี
9. ผู้ตรวจรายการสินค้าผู้คุม Stock ของ
10. ผู้ควบคุมเครื่องคอมพิวเตอร์ IBM
11. นักวิจัยการเงิน ผู้วิเคราะห์สถานภาพทางการเงิน
12. ผู้ประเมินราคาสินค้า
13. พนักงานจ่ายเงิน
14. ผู้ตรวจสอบบัญชีธนาคาร

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

จำนวน "สนใจ" ทั้งหมด

☐

การจัดการกับคำตอบ

เริ่มจากหน้า 1 ให้ท่านนับจำนวนครั้งที่ท่านตอบว่า ชอบ จากหมวด กิจกรรม หมวด ความสามารถ และจำนวนครั้งของความสนใจ ในหมวดอาชีพ ลงในตารางด้านล่างนี้

1. หมวดกิจกรรม

R	I	A	S	E	C

2. หมวดความสามารถ

R	I	A	S	E	C

3. หมวดอาชีพ

การประเมินผลตนเอง

ให้ท่านลงเครื่องหมายที่ท่านลงในแต่ละรหัส

** ความสามารถของตนเอง

R	I	A	S	E	C

** ทักษะทาง

R	I	A	S	E	C

จำนวนคะแนนทั้งหมด

(บวกคะแนนทั้ง 5 ช่องของแต่ละรหัส) รวมกัน

R	I	A	S	E	C

R	I	A	S	E	C

หาตัวอักษรของคะแนนที่สูงอันดับ 1 , 2 และ 3 ใส่ลงในช่องรหัสอาชีพของท่านดังนี้

--	--	--

รหัสที่มีคะแนนสูงอันดับ 1 สูงอันดับ 2 และสูงอันดับ 3

**กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการ
ประกอบอาชีพ ครั้งที่ 1 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย**

ปฐมนิเทศ

เวลา 1 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพและสร้างบรรยากาศที่ดีระหว่างผู้วิจัยและนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมแจ้งข้อตกลงในการปฏิบัติตน เพื่อประโยชน์สูงสุดของนักเรียนผู้เข้าร่วมกิจกรรมในการวิจัยครั้งนี้
2. เพื่ออธิบายจุดมุ่งหมาย วิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนวอาชีพตามแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ
3. เพื่อให้นักเรียนได้ประเมินตนเองในการวัดความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของตนเอง

สาระสำคัญ

การปฐมนิเทศ เป็นการสร้างความเข้าใจและสร้างข้อตกลงระหว่างผู้วิจัย และนักเรียนเกี่ยวกับแนวทางการเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนวอาชีพ เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่วางไว้ และเป็นการให้นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมทราบถึงวัตถุประสงค์ ข้อตกลง และแนวทางปฏิบัติ รวมทั้งประเมินระดับพื้นฐานของนักเรียนก่อนที่จะได้รับการจัดโปรแกรมกิจกรรมแนะแนวอาชีพตามแนวคิดทฤษฎีความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ เพื่อสามารถเปรียบเทียบระดับพัฒนาการของนักเรียนหลังได้รับการจัด โปรแกรม (ชลลดา พันธุ์เนตร, 2561)

สื่อ/อุปกรณ์

1. กระดาษรูปหัวใจกระดาษสี จำนวน 4 สี สีละ 4 ดวง รวมทั้งสิ้น 12 ดวง
2. ใบกิจกรรมสำรวจอาชีพ
3. กระดาษปรู๊ฟ จำนวน 4 แผ่น
4. ปากกาเมจิก จำนวน 4 กล้อง
5. สีไม้ จำนวน 4 กล้อง
6. QR code ห้องเรียนออนไลน์ Google Sites เพื่อใช้ดาวน์โหลดใบกิจกรรม ใบความรู้ แบบทดสอบต่าง ๆ ในการทำกิจกรรม

วิธีดำเนินการจัดกิจกรรม

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน และแนะนำตนเองให้นักเรียนรู้จัก
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำกิจกรรม “กลุ่มสัมพันธ์” เป็นกระบวนการกลุ่มการเรียนรู้ที่สมาชิกกลุ่มเข้าไปมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้ได้รับความรู้อย่างกว้างขวางแล้ว นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากกลุ่มมาพัฒนาตนเองหรือปรับตัวต่อสมาชิกคนอื่น ๆ เป็นการลดความตึงเครียด ขจัดความขัดแย้ง และช่วยในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่ตนเองหรือสมาชิกกำลังประสบอยู่ให้หมดสิ้นไป อันเป็นประโยชน์ในการสร้างสัมพันธภาพในการอยู่และทำงานร่วมกันกับผู้อื่นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (ณัฐวิทย์ นงนุช, 2552) ชื่อกิจกรรมว่า “หัวใจนำทาง” โดยมีวิธีการดังนี้

อุปกรณ์

- 1) กระดาษรูปหัวใจคละสีตามจำนวนนักเรียน

วิธีดำเนินการ

- 1) ผู้วิจัยแจกกระดาษรูปหัวใจคละสีให้นักเรียนคนละ 1 ชิ้น
- 2) ผู้วิจัยอธิบายวิธีการทำกิจกรรม โดยให้นักเรียนเขียนชื่อ ชื่อเล่น อายุ บุคลิกภาพ งานอดิเรก ความถนัดและอาชีพที่ตนเองสนใจ
- 3) ผู้วิจัยให้นักเรียนเดินไปหาเพื่อนที่มีกระดาษรูปหัวใจสีเดียวกัน เมื่อเจอแล้วให้นั่งเป็นกลุ่ม จากนั้นให้พลัดกันแนะนำตัวเองให้เพื่อนรู้จัก และเมื่อครบเวลาให้ทั้งกลุ่มออกมารายงานชื่อเพื่อนในกลุ่มโดยสลับกันพูดจนกว่าจะครบทุกคน
3. ผู้วิจัยร่วมกับนักเรียนสรุปกิจกรรม ข้อคิด และสิ่งที่ได้จากทำกิจกรรม “หัวใจนำทาง”
4. ผู้วิจัยนำนักเรียนเข้าสู่การชี้แจงจุดประสงค์ของการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวครั้งนี้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เพื่อช่วยเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียน และสร้างข้อตกลงร่วมกันกับนักเรียนในเรื่องของการเข้ากลุ่มระยะเวลา และประโยชน์การเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนวอาชีพในแต่ละครั้ง

ขั้นปฏิบัติกิจกรรม

1. ผู้วิจัยเริ่มกิจกรรม “ทีมเดียวกัน” กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ (ณัฐวิทย์ นงนุช, 2552) โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มอาชีพตามสีของกระดาษรูปหัวใจข้างต้น โดยให้ประเด็นในการพูดคุยคือความสนใจในการประกอบอาชีพ และเหตุผลต่าง ๆ เช่น คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ

บุคลิกภาพ พฤติกรรม ความสามารถ ความถนัด ค่านิยมและความมุ่งมั่นสูงสุดของการประกอบอาชีพนั้น

2. ผู้วิจัยให้กระดาษกระดาษปฐพี กลุ่มละ 1 แผ่น เพื่อให้สรุปเป็นผังความคิด และนำเสนอหน้าชั้นเรียนถึงอาชีพต่าง ๆ ที่แต่ละกลุ่มสนใจ โดยให้นักเรียนในกลุ่มตกลงกันว่า กลุ่มตนเองจะเลือกอาชีพอะไร ซึ่งให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นถึงอาชีพนั้น ๆ กิจกรรมนี้จะช่วยให้นักเรียนได้รู้จักอาชีพต่าง ๆ จากเพื่อนในกลุ่มเพิ่มมากขึ้น

3. ผู้วิจัยแจก “ใบกิจกรรมเป้าหมายทางอาชีพ Career goals” (Karp, Butler and Bergstrom. 1998, อ้างถึงใน สกล วรเจริญศรี, 2560, น. 141) โดยให้นักเรียนทำเพื่อเป็นการสรุปประเด็นในสิ่งที่ได้เรียนรู้จากกิจกรรมข้างต้นเพื่อเป็นการสรุปกิจกรรมที่ทำอีกครั้ง และส่งในครั้งถัดไป

ขั้นสรุป

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนสอบถามข้อสงสัยต่าง ๆ และให้นักเรียนร่วมกันสรุปข้อตกลงและแนวทางการเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว สรุปประเด็นการเรียนรู้ และเริ่มสำรวจถึงความสนใจและความต้องการประกอบอาชีพของตนเอง

2. ผู้วิจัยนัดหมายวันเวลา และสถานที่ในการเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนวอาชีพในครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตจากความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการเสนอความคิดเห็น การตอบคำถาม และการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

2. นักเรียนสามารถบอกถึงจุดมุ่งหมายและแนวทางในการปฏิบัติในการเข้าร่วมกิจกรรมได้

3. นักเรียนสามารถทำใบกิจกรรมเป้าหมายทางอาชีพ (Career goals) ได้ครบถ้วน ถูกต้องและส่งทันเวลา

ปฐมนิเทศ

กิจกรรมเป้าหมายทางอาชีพ (Career goals)

ชื่อ-สกุลนักเรียน.....ชั้น ม./.....เลขที่.....

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเลือกอาชีพที่สัมพันธ์กับความต้องการความสนใจของตนเอง
และตอบคำถามต่อไปนี้

1. ทำงานเกี่ยวกับอะไร 2. ความสามารถที่ต้องใช้ ในการทำงาน 3. คุณสมบัติสำคัญของผู้ ประกอบอาชีพนี้ 4. ความก้าวหน้าทาง อาชีพ 	1. ทำงานเกี่ยวกับอะไร 2. ความสามารถที่ต้องใช้ ในการทำงาน 3. คุณสมบัติสำคัญของผู้ ประกอบอาชีพนี้ 4. ความก้าวหน้าทาง อาชีพ 	1. ทำงานเกี่ยวกับอะไร 2. ความสามารถที่ต้องใช้ ในการทำงาน 3. คุณสมบัติสำคัญของผู้ ประกอบอาชีพนี้ 4. ความก้าวหน้าทาง อาชีพ
--	--	--

2. อาชีพ

.....

1. อาชีพ

.....

3. อาชีพ

.....

ใบกิจกรรมเป้าหมายทางอาชีพ (Career goals)

**กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการ
ประกอบอาชีพ ครั้งที่ 2 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
(ด้านบุคลิกภาพ)**

ชื่อกิจกรรม บุคลิกภาพกับอาชีพ

เวลา 1 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสำรวจบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ ของตนเอง
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกลักษณะบุคลิกภาพกับอาชีพที่สอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพได้

สาระสำคัญ

การเลือกอาชีพของบุคคลเป็นการแสดงออกถึงบุคลิกภาพ ความสนใจในอาชีพ ตามหลักทฤษฎีการเลือกอาชีพของ (Holland's theory of vocational Choice (Holland, 1985, อ้างถึงใน ปิยะนันท์ คงไฟ, 2561) ได้จำแนกบุคคลออกตามบุคลิกภาพได้ 6 ด้าน ตามความสนใจในการประกอบอาชีพคือ 1. ชอบสิ่งที่เป็นอย่างจริง (Realistic) 2. ชอบสืบค้น (Investigative) 3. ชอบศิลปะ (Artistic) 4. ชอบเข้าสังคม (Social) 5. ชอบความท้าทาย (Enterprising) และ 6. ชอบระเบียบแบบแผน (Conventional) การที่บุคคลรู้จักบุคลิกภาพของตนเองและมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพนั้นสามารถนำไปประกอบการตัดสินใจในเลือกอาชีพของตนเองได้

สื่อ/อุปกรณ์

1. เกมบุคลิกภาพสัมพันธ์ (กระดานเกม) ตามหลักทฤษฎีการเลือกอาชีพของ (Holland's theory of vocational Choice) จำนวน 3 ชุด
2. แบบสำรวจ VIESA ฉบับแปลผลโดยใช้รหัสอาชีพของ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2561)
3. กระดาษคำตอบแบบสำรวจ VIESA ฉบับแปลผลโดยใช้รหัสอาชีพของ Holland
4. ใบกิจกรรมมองบุคลิกภาพให้ตรงกับอาชีพ
5. QR code ห้องเรียนออนไลน์ Google Sites เพื่อใช้ดาวน์โหลดใบกิจกรรม ใบความรู้ แบบทดสอบต่าง ๆ ในการทำกิจกรรม

วิธีดำเนินการจัดกิจกรรม

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน และกล่าวถึงกิจกรรมครั้งนี้แล้วเพื่อเป็นการทบทวน
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนนับเลขเรียงลำดับไปเรื่อย ๆ จนครบ โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มเลขคี่ และกลุ่มเลขคู่
3. ผู้วิจัยแจกอธิบาย “กิจกรรมเกมบุคลิกภาพสัมพันธ์” (กระดานเกม) (Cheung, 2006, cited Beth Tauber, อ้างถึงใน สกล วรเจริญศรี, 2560, น. 162)

อุปกรณ์

- 1) กระดานเกม (Game board)
- 2) ตัวเดินที่ใช้เล่น 6 ตัว โดยแบ่งตามบุคลิกภาพ 6 ด้านตามหลักทฤษฎีการเลือกอาชีพของ (Holland's theory of vocational Choice)
- 3) การ์ดเกมจำแนกตามบุคลิกภาพ 6 ด้านตามหลักทฤษฎีการเลือกอาชีพของ (Holland's theory of vocational Choice)

วิธีดำเนินการ

- 1) ผู้วิจัยอธิบายกฎ กติกาการเล่นโดยให้สมาชิกเลือกตัวเดินไปตั้งไว้ที่จุดเริ่มต้น กำหนดว่าใครจะเริ่มเล่นก่อนและใครจะเล่นเป็นลำดับถัดไป
- 2) ผู้วิจัยให้นักเรียนเริ่มเดินตามที่กำหนดพอดกที่ตัวอักษรอะไรก็ให้เปิดการ์ด และตอบคำถาม
4. ผู้วิจัยชวนให้นักเรียนอภิปรายลักษณะของแต่ละกลุ่มอาชีพว่าเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร และเชื่อมโยงกับความหมายของบุคลิกภาพ 6 ด้าน โดยจำแนกบุคคลออกตามบุคลิกภาพตามความสนใจในการประกอบอาชีพคือ ชอบสิ่งที่เป็นจริง (Realistic) ชอบสืบค้น (Investigative) ชอบศิลปะ (Artistic) ชอบเข้าสังคม (Social) ชอบความท้าทาย (Enterprising) และชอบระเบียบแบบแผน (Conventional) บุคลิกภาพแต่ละแบบเกิดจากการปฏิสัมพันธ์กันระหว่าง สิ่งแวดล้อมทั้งสิ่งแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ เพื่อน พ่อแม่ ผู้ปกครอง วิธีการดำเนินชีวิต และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ กับแรงผลักดันของแต่ละบุคคลซึ่งจะได้รับอิทธิพลจากการถ่ายทอดทางพันธุกรรมและจะส่งผลไปยังความสามารถในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ประสบการณ์การมีปฏิสัมพันธ์เหล่านี้จะเริ่มต้นทำให้แต่ละคนมีการเรียนรู้ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบในกิจกรรมที่แตกต่างกันแล้วต่อมาความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบที่เกิดขึ้นกับกิจกรรมเหล่านี้จะกลายมาเป็นความสนใจ และความสนใจจะนำไปสู่ความสามารถเฉพาะด้านที่แตกต่างกัน ท้ายที่สุดความสนใจและความสามารถที่แตกต่างกันนี้จะก่อตัวเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลที่มี

อุปนิสัย ความคิด การรับรู้ และการกระทำที่ต่างกันออกไปในแต่ละตัว (Holland, 1985, อ้างถึงในปิยะนันท์ คงไฟ, 2561)

ชั้นปฏิบัติการกรม

1. ผู้วิจัยอธิบายแบบสำรวจ VIESA ฉบับแปลผลโดยใช้รหัสอาชีพของ Holland ให้นักเรียนฟังโดยอธิบายบุคลิกภาพทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย

1) Realistic หมายถึง บุคลิกภาพแบบจริงจัง ไม่คิดฝัน นิยมความจริง และสิ่งที่เป็นรูปธรรม

2) Investigative หมายถึง บุคลิกภาพที่ต้องใช้เชาวน์ปัญญาและความคิด นักวิชาการ หรือผู้ใช้กิจกรรมทางปัญญาในการแก้ปัญหาและแสวงหาความรู้

3) Artistic หมายถึงบุคลิกภาพแบบมีศิลปะ

4) Social หมายถึงบุคลิกภาพแบบชอบสังคมกับบุคคลอื่น มีความสนใจสังคม

5) Enterprising หมายถึงบุคลิกภาพแบบกล้าคิดกล้าทำ มีธรรมชาติที่ชอบทำกิจกรรมเกี่ยวข้องกับการวางแผนหรือผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ

6) Conventional หมายถึงบุคลิกภาพที่ทำตามระเบียบแบบแผน

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนลงมือทำ แบบสำรวจ ฉบับแปลผลโดยใช้รหัสอาชีพของ Holland อ้างอิงจาก ศูนย์พัฒนาคุณภาพงานแนะแนวโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา คู่มือการวางแผนเข้าสู่อาชีพ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามเวลาที่กำหนด

3. นักเรียนอ่านแปลผลโดยเลือกรหัสคะแนนมากที่สุด 3 ลำดับว่าอาชีพที่ได้สอดคล้องกับความสนใจและการประกอบอาชีพของนักเรียนหรือไม่

4. ให้นักเรียนบันทึกผลการแปล และทำใบกิจกรรมมองบุคลิกภาพให้ตรงกับอาชีพให้เรียบร้อยและส่งในครั้งถัดไป

5. ผู้วิจัยสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับการแปลผล ด้วยคำถามที่ว่าอาชีพที่ได้มีสอดคล้องกับความสนใจของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร

ขั้นสรุป

1. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องบุคลิกภาพของตนเองที่สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการประกอบอาชีพ เมื่อนักเรียนรู้จักและเข้าใจบุคลิกภาพแล้วจะสามารถนำมาพิจารณาอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้

2. ผู้วิจัยนัดหมายวันเวลา และสถานที่ในการเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนวอาชีพในครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตจากการให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการสำรวจบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ ของตนเอง การทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงความคิดเห็น ของนักเรียนว่าให้ความร่วมมือมากน้อยเพียงใด
2. การทำแบบสำรวจ VIESA ฉบับแปลผลโดยใช้รหัสอาชีพของ Holland นักเรียนสามารถบอกอาชีพที่ตนเองสนใจสอดคล้องกับบุคลิกภาพได้
3. นักเรียนสามารถสรุปการแปลผลการทำแบบสำรวจและวิเคราะห์อาชีพที่ได้ว่าตรงกับบุคลิกภาพของนักเรียนหรือไม่

เกมบุคลิกภาพสัมพันธ์ (กระดานเกม)

ตามหลักทฤษฎีการเลือกอาชีพของ (Holland's theory of vocational Choice)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกตัวเดินและไปตั้งไว้ที่จุดเริ่มต้น จากนั้นสลับกันเดินตามลำดับที่กำหนด พอตกลงในช่วงรหัสอะไรให้เปิดการ์ดและตอบคำถามตามที่กำหนดว่าอาชีพเหล่านั้น ควรมีบุคลิกภาพแบบใด

R จุดเริ่มต้น	I	S	C	A
C	E	A	E	R
I	C	R	S	I
S	A	S	E	C
A	R	I	E	A
E	S	R	C	I จุดสิ้นสุด

คำถามในการ์ดรหัสต่างๆ

การ์ด รหัส R ชอบสิ่งที่เป็นจริง (Realistic)

- วิศวกร
- ช่างไฟฟ้า
- นักสำรวจ
- ช่างไม้
- ผู้ตรวจสอบงานก่อสร้าง
- ช่างเทคนิคเครื่องบิน
- ช่างเครื่องยนต์ / ช่างยนต์
- ถอยหลัง 2 ช่อง
- เล่นได้อีก 1 ครั้ง

การ์ด รหัส I ชอบสืบค้น (Investigative)

- แพทย์
- นักดาราศาสตร์
- นักเทคนิคการแพทย์
- นักภูมิศาสตร์
- นักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- ศัลยแพทย์
- นักวิจัยทางวิทยาศาสตร์
- เปลี่ยนที่กับผู้เล่นข้างหน้า
- เดินไปข้างหน้า 2 ช่อง

การ์ด รหัส A ชอบศิลปะ (Artistic)

- ศิลปิน / จิตรกร
- นักข่าว
- ประติมากร บัณฑิต
- นักตัดต่อภาพยนตร์ / วิดีโอ
- นักออกแบบกราฟิก
- นักดนตรี
- อาจารย์สอนศิลปะ
- เดินไปข้างหน้า 3 ช่อง
- เล่นได้อีก 1 ครั้ง

การ์ด รหัส S ชอบเข้าสังคม (Social)

- ผู้บริหารโรงเรียน
- นักจิตวิทยา
- นักสังคมสงเคราะห์
- ผู้นำค่ายเยาวชน
- ผู้ให้คำปรึกษาด้านอาชีพ
- พี่เลี้ยงเด็ก
- ครู / อาจารย์
- เปลี่ยนที่กับผู้เล่นข้างหลัง
- หยิบการ์ดรหัส C 1 ใบ

การ์ด รหัส E ชอบความท้าทาย (Enterprising)

- ผู้จัดการการตลาด / พิธีกร
- ผู้ออกแบบโฆษณา
- ผู้จัดการโรงแรม
- พนักงานขาย
- นักธุรกิจ
- นักลงทุน (ซื้อ/ขายหุ้น)
- พิธีกร
- เดินไปข้างหน้า 1 ช่อง
- เล่นได้อีก 1 ครั้ง

การ์ด รหัส C ชอบระเบียบ (Conventional)

- พนักงานต้อนรับ
- นักบัญชี
- พนักงานธนาคาร
- เจ้าหน้าที่กรมสรรพากร
- บุคลากรทำงานในศาล
- ตัวแทนฝ่ายบริการลูกค้า
- ผู้ควบคุมเครื่องคอมพิวเตอร์
- หยิบการ์ดรหัส S 1 ใบ
- ถอยหลัง 1 ช่อง

**กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการ
ประกอบอาชีพ ครั้งที่ 3 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
(ด้านพฤติกรรม)**

ชื่อกิจกรรม สำรวจพฤติกรรมสู่อาชีพ

เวลา 1 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสำรวจพฤติกรรมหรือการกระทำที่เกี่ยวกับงานที่ทำเป็นประจำ ชอบทำ และอยากทำว่าเหมาะสมกับอาชีพใด
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกพฤติกรรมของตนเองที่สอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพได้

สาระสำคัญ

พฤติกรรมเป็นการกระทำที่ส่งผลต่อการกระทำที่เกี่ยวกับงานที่ทำเป็นประจำ ชอบทำ และอยากทำว่าเหมาะสมกับอาชีพใดให้ประสบความสำเร็จ และยังรวมไปถึงการแสดงออกของบุคคลต่อสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในที่ทำงานด้วย ดังนั้นการสำรวจพฤติกรรมของตนเองว่าสอดคล้องระหว่างความสนใจและความต้องการประกอบอาชีพหรือไม่ จึงเป็นส่วนช่วยในการวางแผนในการเลือกอาชีพในอนาคต (ปิติตตา สันตศักดิ์, 2550)

สื่อ/อุปกรณ์

1. แบบฟอร์มเส้นทางทักษะอาชีพของฉัน
2. ใบกิจกรรมสำรวจพฤติกรรมสู่อาชีพ
3. ใบความรู้เรื่อง พฤติกรรมต่อการทำงาน
4. ดินสอหรือสีไม้ จำนวน 3 กล่อง
5. QR code ห้องเรียนออนไลน์ Google Sites เพื่อใช้ดาวน์โหลดใบกิจกรรม ใบความรู้ แบบทดสอบต่าง ๆ ในการทำกิจกรรม

วิธีดำเนินการจัดกิจกรรม

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน และกล่าวถึงกิจกรรมครั้งนี้แล้วเพื่อเป็นการทบทวน
2. ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียนเกี่ยวกับ พฤติกรรม สิ่งทีนักเรียนแสดงออก หรือกิจกรรม ยามว่างทีนักเรียนชอบทำทีเกี่ยวข้องกับอาชีพทีตนเองสนใจ

3. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำการอภิปรายกลุ่ม (Small Group Discussion) เป็นวิธีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และช่วยให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลเพิ่มเติมมากขึ้น (ทีศนา แชมมณี, 2545) โดยให้นักเรียนจับกลุ่ม 4-5 คน และเขียนกิจกรรมยามว่าง ที่นักเรียนชอบทำที่เกี่ยวข้องกับอาชีพที่ตนเองสนใจ จากนั้นให้ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอกิจกรรมที่นักเรียนชื่นชอบว่าพฤติกรรมเหล่านั้นนักเรียนแสดงพฤติกรรมออกมาในรูปแบบใด และปัจจัยใดบ้างที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมเหล่านั้น

4. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมในการทำงานของมนุษย์ ประกอบด้วยปัจจัยใดบ้าง ผู้วิจัยให้ความหมาย (ความแตกต่างของบุคคล ย่อมมีผลต่องาน ที่ต่างกันการสรรหาคัดเลือกบรรจุบุคคลเข้าทำงานในหน้าที่แตกต่างกันให้สอดคล้องกับความสามารถของบุคคล ความสนใจ ความถนัดของบุคคลคนนั้น ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงานของคนดังนี้ 1. ปัจจัยที่บุคคล บุคคลมีลักษณะเฉพาะตัวแตกต่างกันไปซึ่งมีผลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมแตกต่างกันออกไปได้แก่ 1.1 ความถนัด 1.2 ลักษณะบุคลิกภาพ 1.3 ลักษณะทางกายภาพ 1.4 ความสนใจและจิตใจ 1.5 อายุ เพศ และวัยต่าง ๆ 1.6 การศึกษา 1.7 ประสบการณ์ และ 2. ปัจจัยที่สภาพแวดล้อม เป็นสถานการณ์ภายนอกที่มีผลต่อการทำงาน 2.1 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงาน 2.2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์กร (ปิติตา สันหมักดี, 2550)

5. ผู้วิจัยนำเข้าสู่ “กิจกรรมเส้นทางทักษะอาชีพของฉัน (Geldard and Geldard, 1999, อ้างถึงในสกล วรเจริญศรี, 2560, น. 154)

อุปกรณ์

- 1) แบบฟอร์มใบกิจกรรมเส้นทางทักษะอาชีพของฉัน และดินสอหรือสีไม้

วิธีดำเนินการ

- 1) ผู้วิจัยให้นักเรียนประเมินตนเองจากทักษะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงาน
ของบุคคล
- 2) ผู้วิจัยแจกแบบฟอร์มเส้นทางทักษะอาชีพของฉัน และให้นักเรียนเขียนกราฟ
เส้นทางอาชีพของตนเองตามหัวข้อที่กำหนดว่าแต่ละหัวข้อนักเรียนประเมินทักษะทางอาชีพของ
ตนเองว่ามีความพร้อมอยู่ในระดับใด ซึ่งกราฟคะแนนมีทั้งหมด 9 คะแนน แบ่งเป็น 3 ช่วงได้แก่
1. แก้ไขและปรับปรุง 2. เหมาะสม 3. ส่งเสริมและพัฒนา (โดยผู้วิจัยนำตัวอย่างการเขียนให้
นักเรียนดู)
- 3) ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละคนนำเสนอเรื่องราวเส้นทางอาชีพของฉัน ด้วยวิธีการ
เล่าให้เพื่อนฟังว่าแต่ละจุดว่าในใบงานเส้นทางอาชีพของฉันอยู่ในระดับใด เพราะเหตุใด

ขั้นปฏิบัติกิจกรรม

1. ผู้วิจัยแจกใบกิจกรรมสำรวจพฤติกรรมสู้อาชีพ
2. ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มแล้วให้นักเรียนเขียนการสำรวจพฤติกรรมและกิจกรรมลงในกระดาษ โดยวาดรูปตัวเองในขณะประกอบอาชีพนั้นไว้ตรงกลางหน้ากระดาษและโยงข้อความออกมาในลักษณะแผนผังความคิดตามหัวข้อที่กำหนด
3. ผู้วิจัยให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมและพฤติกรรมที่ตนเองแสดงออกว่าสอดคล้องกันหรือไม่ และช่วยกันนำเสนอในสิ่งที่ควรทำเพื่อให้พัฒนาพฤติกรรมตนเองสู่อาชีพที่ตนเองต้องการ และนำเสนอในครั้งถัดไป

ขั้นสรุป

1. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องพฤติกรรมของตนเองที่สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการประกอบอาชีพ เมื่อนักเรียนรู้จักและเข้าใจพฤติกรรมที่แสดงออกผ่านทางกิจกรรมต่าง ๆ แล้วสามารถนำมาพิจารณาอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้
2. ผู้วิจัยนัดหมายวันเวลา และสถานที่ในการเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนวอาชีพในครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตจากการให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการสำรวจพฤติกรรมของตนเองที่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพ การทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงความคิดเห็น ของนักเรียนว่าให้ความร่วมมือมากน้อยเพียงใด
2. การทำใบกิจกรรมพฤติกรรมสู่อาชีพ นักเรียนสามารถบอกพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกทางอาชีพที่สอดคล้องกันระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพได้

สำรวจพฤติกรรมสู้อาชีพ

ใบกิจกรรมสำรวจพฤติกรรมสู้อาชีพ

ชื่อ-สกุลนักเรียน.....ชั้น ม. /.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนวาดภาพอาชีพที่นักเรียนต้องการและสำรวจปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดพฤติกรรมในการทำงานของตนเองและตอบคำถามในสิ่งที่ควรทำเพื่อให้พัฒนาพฤติกรรมตนเองสู่อาชีพที่ตนเองต้องการดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยที่บุคคล

1.1 ความถนัดของตนเองต่ออาชีพ

.....

1.2 ลักษณะทางบุคลิกภาพของตนเอง
ต่ออาชีพ

.....

1.3 ลักษณะทางกายภาพต่ออาชีพ

.....

1.4 ระดับความสนใจต่ออาชีพ

.....

1.5 ความเหมาะสมของ อายุ เพศ
ต่ออาชีพ

.....

1.6 ประสบการณ์เกี่ยวกับงานที่สนใจ

.....

1.7 ประสบการณ์เกี่ยวกับงานที่สนใจ

.....

2. ปัจจัยที่สภาพแวดล้อม

2.1 ความรู้เรื่องปัจจัยเกี่ยวกับ
สถานที่ทำงาน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.2 ความรู้เรื่องปัจจัยเกี่ยวกับ
สถานที่ทำงาน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาพตัวฉันกับ
อาชีพที่ต้องการ

**กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการ
ประกอบอาชีพ ครั้งที่ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
(ด้านความถนัด)**

ชื่อกิจกรรม วิเคราะห์ความถนัดทางอาชีพ

เวลา 1 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ให้นักเรียนสำรวจความถนัดของตนเองที่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพ
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความถนัดของตนเองที่สอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพได้

สาระสำคัญ

ความถนัดเป็นความสามารถของบุคคลที่ได้รับการเรียนรู้และฝึกฝนจนเกิดความชำนาญทักษะที่เกิดขึ้นเหล่านี้มีผลต่อการวางแผนในการประกอบอาชีพ เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความสนใจและความต้องการประกอบอาชีพของตนเอง (จุไรพร ตรังปราการ, 2548)

สื่อ/อุปกรณ์

1. ประวัติชีวิตบุคคลต้นแบบ พร้อมรูปประกอบ จำนวน 2 ภาพ
2. แบบทดสอบความถนัดทางอาชีพ (Basic Vocational Orientation)
3. กระดาษคำตอบแบบทดสอบความถนัดทางอาชีพ (Basic Vocational Orientation)
4. ดินสอหรือสีไม้ จำนวน 5 กล่อง
5. QR code ห้องเรียนออนไลน์ Google Sites เพื่อใช้ดาวน์โหลดใบกิจกรรม ใบความรู้ แบบทดสอบต่าง ๆ ในการทำกิจกรรม

วิธีดำเนินการจัดกิจกรรม

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน และกล่าวถึงกิจกรรมครั้งที่แล้วเพื่อเป็นการทบทวน
2. ผู้วิจัยเล่าเรื่องบุคคลผู้ที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ โดยใช้กรณีตัวอย่าง (Case) เป็นวิธีการใช้ตัวอย่างหรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง ๆ นำมาดัดแปลงและใช้เป็นตัวอย่งในการให้ผู้เรียนได้ศึกษา วิเคราะห์และอภิปรายกัน เพื่อสร้างความเข้าใจ และฝึกฝนหาทางแก้ปัญหา นั้น วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดและพิจารณาข้อมูลที่ได้รับอย่างถี่ถ้วนซึ่งมีส่วนทำให้การเรียนรู้มีความหมายสำหรับผู้เรียนมากขึ้น (จินดารัตน์ ปิรมณี, 2545)
3. ผู้วิจัยกล่าวถึงบุคคลที่เป็นกรณีตัวอย่างที่ค้นพบความถนัดของตนเอง และพัฒนาความถนัดของตนเองจนสำเร็จในการประกอบอาชีพ เช่น ประวัติของ “เณรปราง” เณรปราง อาเรีย

กุล ศิลปินวง BNK48 เป็นนักร้องที่ประกอบความสำเร็จในเรื่องของการเรียนและการร้องเพลงเป็นแบบอย่างที่ดีของแฟนคลับ และ “ตูน” อาทิวราห์ คงมาลัย ศิลปินวงบอดี้ส์แลคม ที่ใช้ความถนัดในการเล่นดนตรี และร้องเพลงจนเป็นนักร้องแนวหน้าของประเทศไทยที่มีคนติดตามเป็นจำนวนมาก ข้อมูลข้างต้นนี้กล่าวให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการรู้จักความถนัดของตนเองและสามารถนำมาพัฒนาตนเองให้ก้าวสู่การประกอบอาชีพอย่างประสบความสำเร็จ

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนหาบุคคลต้นแบบที่มีความถนัดคล้ายกับตนเอง แล้วให้เขียนลงบนกระดาษจากนั้นให้จำแนกว่า บุคคลนั้นมีความถนัดในเรื่องใดบ้าง

ขั้นปฏิบัติกิจกรรม

1. ผู้วิจัยอธิบายเกี่ยวกับความหมายของความถนัด ซึ่งจะเป็นความสามารถของแต่ละบุคคลในด้านใดด้านหนึ่งที่ได้จากการเรียนรู้ ผูกฝนจนเกิดความชำนาญในด้านนั้นเป็นพิเศษ และสามารถปฏิบัติกิจกรรมหรือทำงานในด้านนั้นได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ

2. ผู้วิจัยตั้งคำถาม ว่านักเรียนมีความถนัดด้านอะไรบ้างเพื่อให้นักเรียนได้สำรวจตัวเอง จากนั้นอธิบายแบบวัดความถนัดเป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดประสิทธิภาพ การเรียนรู้ และยังสามารถใช้ทำนายผลสัมฤทธิ์ที่เกิดจากการฝึกฝน โดยอ้างอิงจากทฤษฎีการจำแนกอาชีพตามบุคลิกภาพของ จอห์น ฮอลแลนด์ แบบทดสอบความถนัดทางอาชีพ (Basic Vocational Orientation) ลักษณะของแบบทดสอบนี้ เป็นคำถามเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ มีทั้งหมด 18 ข้อ สามารถแปลผลออกมาเป็นความถนัดด้านอาชีพ 3 ด้านคือ ความถนัดด้านข้อมูล, ความถนัดด้านบุคคลและความถนัดด้านเครื่องมือ (ฤชุชัย โปธา, 2558) ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกแนวทางการดำเนินชีวิตในการเลือกอาชีพหรือการทำงาน

3. ผู้วิจัยอธิบายการแปลผลคะแนนแบบทดสอบ และให้นักเรียนเขียนความถนัดที่ได้จากแบบทดสอบ พร้อมเขียนความถนัดที่สอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพ และส่งในครั้งถัดไป

ขั้นสรุป

1. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องความถนัดของตนเองที่สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการประกอบอาชีพ เมื่อนักเรียนรู้จักและเข้าใจความถนัดแล้วจะสามารถนำมาพิจารณาอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้

2. ผู้วิจัยนัดหมายวันเวลา และสถานที่ในการเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนวอาชีพในครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตจากการให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการสำรวจพฤติกรรมของตนเองที่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพ การแสดงความคิดเห็น ของนักเรียนว่าให้ความร่วมมือมากน้อยเพียงใด
2. การทำแบบทดสอบความถนัดทางอาชีพ (Basic Vocational Orientation) นักเรียนสามารถบอกอาชีพที่ตนเองสนใจสอดคล้องกับบุคลิกภาพได้
3. นักเรียนสามารถสรุปการแปลผลการทำความเข้าใจ (Basic Vocational Orientation) และวิเคราะห์อาชีพที่ได้ว่าตรงกับความถนัดของนักเรียนหรือไม่

**กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการ
ประกอบอาชีพ ครั้งที่ 5 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
(ด้านความสามารถ)**

ชื่อกิจกรรม พัฒนาความสามารถสู่เป้าหมายทางอาชีพ

เวลา 1 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสำรวจความสามารถของตนเองที่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพ
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความสามารถของตนเองที่สอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพได้

สาระสำคัญ

ความสามารถในการประกอบอาชีพเป็นการที่บุคคลพิจารณาความสามารถของตนเองโดยผ่านประสบการณ์ต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับอาชีพ จนบุคคลเกิดความมั่นใจว่าสามารถประกอบอาชีพให้บรรลุตามเป้าหมายได้ (เจตจรัส ศรีรัตนพร, 2542)

สื่อ/อุปกรณ์

1. แบบฟอร์มกิจกรรมการตรวจสอบความสามารถของฉัน
2. ใบกิจกรรม วางเป้าหมายสู่อาชีพ
3. ดินสอหรือสีไม้ จำนวน 5 กล่อง
4. QR code ห้องเรียนออนไลน์ Google Sites เพื่อใช้ดาวน์โหลดใบกิจกรรม ใบความรู้ แบบทดสอบต่าง ๆ ในการทำกิจกรรม

วิธีดำเนินการจัดกิจกรรม

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน และกล่าวถึงกิจกรรมครั้งนี้แล้วเพื่อเป็นการทบทวน
2. ผู้วิจัยชวนให้นักเรียนวิเคราะห์ความสามารถของตนเองที่สัมพันธ์กับอาชีพที่ตนเองต้องการ
3. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำการอภิปรายกลุ่ม (Small Group Discussion) เป็นวิธีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการแสดงออก และช่วยให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลเพิ่มเติมมากขึ้น อ้างอิงจาก (ทิตนา แหมมณี, 2545) โดยผู้วิจัยอธิบายความหมายของการรับรู้ความสามารถทางอาชีพ คือสิ่งสำคัญในการที่จะให้นักเรียนประสบความสำเร็จตามลำดับขั้นพัฒนาการทางอาชีพ และนำไปสู่การเลือกอาชีพได้นั้นจะต้องเกิดจากส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง

ให้นักเรียนเกิดการค้นหาอาชีพที่เหมาะสมซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีแนวทางการศึกษาที่ชัดเจน และเรียนรู้ข้อดีสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเองในอาชีพ ทฤษฎี ปัญหาทางสังคมของแบนดูรา (Bandura, 1997, อ้างถึงใน มน-api คงรักช้าง, 2558)

4. ผู้วิจัยนำเข้าสู่ “กิจกรรมการตรวจสอบความสามารถของฉิน” (Bowman and Bowman, 2005, อ้างถึงใน สกล วรเจริญศรี, 2560, น. 150)

อุปกรณ์

1) แบบฟอร์มกิจกรรมการตรวจสอบความสามารถของฉิน ตามแนวคิดทฤษฎี การเลือกอาชีพของ (Holland's theory of vocational Choice)

วิธีดำเนินการ

1) ผู้วิจัยแจกแบบฟอร์มกิจกรรมการตรวจสอบความสามารถของฉิน ตาม แนวคิดทฤษฎีการเลือกอาชีพของ (Holland's theory of vocational Choice) และออกคำสั่งให้นักเรียนอ่านข้อความที่เป็นคุณลักษณะความสามารถต่าง ๆ ตาม 6 กลุ่มอาชีพ จากนั้นให้ทำเครื่องหมายหน้าข้อความที่ตรงกับความสามารถของตนเอง โดยข้อความดังกล่าวสามารถเลือกได้ มากกว่า 1 ข้อ

2) ผู้วิจัยให้นักเรียนนำความสามารถที่ตนเองตอบมาสรุปลงในใบกิจกรรมและ เชื่อมโยงว่าสอดคล้องกับอาชีพใด และให้นักเรียนเขียนลงไปในห้องอาชีพนั้น

ขั้นปฏิบัติกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนสำรวจความสามารถของตนเองว่าความสามารถใดบ้างที่ส่งผล ต่อความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของตนเองผ่านด้านการประเมินตนเองตามขั้นตอน ดังนี้

- 1.1 การประเมินตนเอง
- 1.2 การเข้าถึงข้อมูล
- 1.3 การเลือกเป้าหมาย
- 1.4 การวางแผน
- 1.5 การแก้ปัญหา

2. ผู้วิจัยให้นักเรียนวิเคราะห์ความสามารถของตนเอง ตามหัวข้อที่กำหนดและเขียนลง ในใบกิจกรรมวางแผนเป้าหมายสู่อาชีพ และส่งในครั้งถัดไป

ขั้นสรุป

1. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องการรับรู้ความสามารถของตนเองที่สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการประกอบอาชีพ เมื่อนักเรียนรู้จักและเข้าใจความสามารถของตัวเองและวางแผนการไปสู่เป้าหมายเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคต
2. ผู้วิจัยนัดหมายวันเวลา และสถานที่ในการเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนวอาชีพในครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตจากการให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการสำรวจความสามารถของตนเองที่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพ การแสดงความคิดเห็น ของนักเรียนว่าให้ความร่วมมือมากน้อยเพียงใด
2. การทำใบกิจกรรม วางเป้าหมายสู่อาชีพนักเรียนสามารถวางแผนสู่เป้าหมายทางอาชีพที่ตนเองสนใจสอดคล้องกับพฤติกรรมของตนเองได้
3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์การรับรู้ความสามารถของตนเอง 5 ขั้นตอนและวางแผนการไปสู่เป้าหมายทางอาชีพเพื่อก้าวสู่การประกอบอาชีพได้

พัฒนาความสามารถสู่เป้าหมายทางอาชีพในกิจกรรมการตรวจสอบความสามารถของฉัน

ชื่อ-สกุลนักเรียน.....ชั้น ม. /.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความที่เป็นคุณลักษณะความสามารถต่าง ๆ จากนั้นให้ทำ

เครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับความสามารถของตนเอง โดยข้อความดังกล่าวสามารถ

เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ

△ ฉันสามารถใช้เครื่องมือทางช่างไม้	△ ฉันเล่นดนตรีบางชนิดได้	△ ฉันสามารถให้คำแนะนำการทำงานแก่ผู้อื่นได้
△ ฉันแก้ซ่อมเครื่องไฟฟ้าเล็ก ๆ น้อย ๆ ในบ้านได้	△ ฉันสามารถขับร้องเสียงประสานได้	△ ฉันมีความสามารถในการขายของ
△ ฉันสามารถเขียนภาพเครื่องจักรกลได้	△ ฉันเขียนรูปเหมือนได้	△ ฉันรู้วิธีที่จะเป็นผู้นำที่ประสบความสำเร็จ
△ ฉันซ่อมแซมเครื่องเรือนได้	△ ฉันออกแบบเครื่องแต่งกายได้	△ ฉันได้ริเริ่มดำเนินธุรกิจการค้าหรือบริการของตนเอง
△ ฉันสามารถซ่อมท่อน้ำง่าย ๆ ได้	△ ฉันแต่งเรื่องหรือโคลงกลอนได้	△ ฉันเป็นผู้จัดตั้งชมรม
△ ฉันบอกชื่ออาหาร 3 ชนิด ที่มีโปรตีนสูงได้	△ ฉันสามารถอธิบายสิ่งต่าง ๆ ให้คนอื่นเข้าใจได้ดี	△ ฉันสามารถใช้เครื่องคิดเลข เครื่องถ่ายเอกสารได้
△ ฉันรู้จักใช้เครื่องมือทางคณิตศาสตร์	△ ฉันทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี	△ ฉันสามารถจัดระเบียบเอกสารและโต้ตอบจดหมายได้
△ ฉันรู้จักวิธีใช้กล้องจุลทรรศน์	△ ฉันช่วยคนที่ไม่สบายใจให้คลายทุกข์ได้	△ ฉันสามารถจัดรวบรวมเอกสารเข้าที่ในเวลาอันรวดเร็ว
△ ฉันสามารถแปลความหมายของสูตรโครงสร้างทางเคมีง่าย ๆ	△ ฉันเคยทำงานเป็นอาสาสมัคร	△ ฉันสามารถใช้เครื่องคำนวณได้ดี
△ ฉันเคยร่วมแสดงและประกวดสิ่งของทางวิทยาศาสตร์	△ ฉันมองลักษณะของคนออก	△ ฉันสามารถทำบันทึกการจ่ายและการขายได้

ผลรวม 1. △ _____ 2. △ _____ 3. △ _____
 4. △ _____ 5. △ _____ 6. △ _____

สิ่งที่ได้จำนวนมากที่สุดคือสี _____ ตรงกับกลุ่มอาชีพ _____

พัฒนาความสามารถสู่เป้าหมายทางอาชีพ

ใบกิจกรรมวางแผนเป้าหมายสู่อาชีพ

ชื่อ-สกุลนักเรียน.....ชั้น ม. /.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนการวางแผนเป้าหมายสู่อาชีพโดยอธิบายวิธีการและแนวทางการปฏิบัติในการไปสู่อาชีพที่ตนเองต้องการตามหัวข้อดังต่อไปนี้

อาชีพที่ตนเองสนใจ
และต้องการประกอบอาชีพนี้ในอนาคต

.....

1.5 การแก้ปัญหาเมื่อไม่เป็นไปตาม
เป้าหมายที่ตั้งไว้

.....
.....

1.4 การวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพ

.....
.....

1.3 การเลือกเป้าหมายอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง

.....
.....

1.2 การเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ

.....
.....

1.1 การประเมินความสามารถของตนเอง

.....
.....

**กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการ
ประกอบอาชีพ ครั้งที่ 6 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
(ด้านค่านิยม)**

ชื่อกิจกรรม สํารวจค่านิยมทางอาชีพ

เวลา 1 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสำรวจค่านิยมของตนเองที่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพ
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกค่านิยมของตนเองที่สอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพได้

สาระสำคัญ

ค่านิยมมีส่วนสำคัญในการเลือกอาชีพ เป็นความรู้สึกพึงพอใจอันเป็นผลลัพธ์ที่ได้จากการประกอบอาชีพ การสำรวจค่านิยมในการประกอบอาชีพจึงช่วยให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเอง และสามารถวางแผนการประกอบอาชีพในอนาคตให้ค่านิยมสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของตนเอง (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2561)

สื่อ/อุปกรณ์

1. บัตรภาพสิ่งของต่าง ๆ
2. ใบกิจกรรมสำรวจค่านิยม
3. กระดาษปรู๊ฟ จำนวน 3 แผ่น
4. ดินสอหรือสีไม้ จำนวน 3 กล้อง
5. QR code ห้องเรียนออนไลน์ Google Sites เพื่อใช้ดาวน์โหลดใบกิจกรรม ใบความรู้ แบบทดสอบต่าง ๆ ในการทำกิจกรรม

วิธีดำเนินการจัดกิจกรรม

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียนและกล่าวถึงกิจกรรมครั้งที่แล้วเพื่อเป็นการทบทวน
2. ผู้วิจัยตั้งคำถามชวนคิดให้นักเรียนเลือกบัตรภาพสิ่งของต่าง ๆ “เทคนิคการใช้รูปภาพหรือภาพถ่าย” (Slyter, 2021, อ้างถึงในสกล วรเจริญศรี, 2560, น. 179)

อุปกรณ์

1) บัตรภาพสิ่งของต่าง ๆ เช่น บ้าน เงิน ทองคำ รถยนต์ ที่เป็นค่านิยมที่บุคคลมีความต้องการในปัจจุบัน

วิธีดำเนินการ

1) ให้เลือกบัตรภาพสิ่งของที่นักเรียนต้องการ โดยให้เลือกคนละ 1 อย่างนักเรียนจะเลือกอะไร เพราะเหตุผลอะไร

2) ผู้วิจัยชวนให้คิดว่าสิ่งของเหล่านี้สำคัญกับชีวิตเราอย่างไร

3. ผู้วิจัยบอกความหมายของ ค่านิยมในการทำงานหรืออาชีพว่า หมายถึง สิ่งที่บุคคลเชื่อว่ามีค่าและมีความสำคัญต่อการ ทำงานของเขา สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นความรู้สึกพึงพอใจที่คนเรามักจะแสวงหาจากงานที่เขาทำ หรือเป็นความรู้สึกพึงพอใจอันเป็นผลลัพธ์ที่ได้จากงานของเขา สิ่งที่คุณเรายึดถือแต่ละอย่างนี้มีความสำคัญไม่เท่าเทียมกันเสมอไป บางอย่างอาจมีความสำคัญอย่างใหญ่หลวงต่อคนบางคน แต่บางอย่างก็อาจมีความสำคัญน้อยมากต่อคนอื่น ๆ ก็ได้ ซูเปอร์ (Super, 1970, อ้างถึงใน ทศนา ทองภักดี, 2551)

ขั้นปฏิบัติการ

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนเลือก การทำงาน 3 อย่าง นักเรียนจะเลือกทำงานใด เพราะเหตุผลใด

งานที่ 1 งานที่มีรายได้สูง แต่มีความมั่นคงน้อย

งานที่ 2 งานที่มีรายได้ปานกลาง มีความมั่นคงพอสมควร

งานที่ 3 งานที่มีรายได้ต่ำ แต่มีความมั่นคงมาก

2. ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มตามลักษณะงานที่เลือก โดยนักเรียนที่เลือกเหมือนกันจะได้อยู่กลุ่มเดียวกัน จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันสรุปเหตุผลของการเลือกและออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

3. ผู้วิจัยชวนให้นักเรียนคิดถึงเหตุผลในการเลือก สะท้อนอะไรบ้าง และอาชีพที่เลือก มีค่านิยมที่สอดคล้องระหว่างความสนใจและความต้องการประกอบอาชีพของตนเองหรือไม่

4. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบสำรวจค่านิยมที่มีต่อ

5. ให้นักเรียนเขียนอาชีพที่ตนเองต้องการลงบนใบกิจกรรมสำรวจค่านิยมของชั้น แล้วให้นักเรียนเขียนค่านิยมจากอาชีพที่ตนเองต้องการประกอบอาชีพนั้นในอนาคต และส่งในครั้งถัดไป

ขั้นสรุป

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนออกมานำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับค่านิยมทางอาชีพของตนเองหน้าชั้นเรียน

2. ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปแนวคิดเกี่ยวกับ ค่านิยมทางอาชีพ คนเราจะให้ความสำคัญหรือยึดถือค่านิยมต่างกัน บางคนคิดว่าความอิสระสำคัญกว่าความมั่นคงหรือการทำประโยชน์ให้กับสังคมมีคุณค่ามากกว่าการมีอำนาจ ค่านิยมหนึ่งอาจสำคัญมากสำหรับคน ๆ หนึ่ง แต่ไม่มีความสำคัญกับอีกคน ค่านิยมของคนเราอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าจุดมุ่งหมายความคิด หรือความต้องการในชีวิตเปลี่ยนไป ดังนั้นในการวางแผนเรื่องอาชีพในอนาคต การรู้จักค่านิยมของตน จะช่วยให้นักเรียนรู้ถึงระดับความพึงพอใจในการทำงานของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น ค่านิยมในการทำงานจึงมีความจำเป็นที่นักเรียนจะต้องค้นหา (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2561)

3. ผู้วิจัยนัดหมายวันเวลา และสถานที่ในการเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนวอาชีพในครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตจากการให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมกลุ่มเกี่ยวกับการสำรวจค่านิยมของตนเองที่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพ การแสดงความคิดเห็น ของนักเรียนว่าให้ความร่วมมือมากน้อยเพียงใด

2. การทำกิจกรรมวิเคราะห์งาน 3 แบบ นักเรียนสามารถบอกค่านิยมของงานที่ตนเองเลือกได้

3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์อาชีพที่ตนเองเลือกว่าตรงกับค่านิยมที่ตนเองต้องการหรือไม่

สำรวจค่านิยมทางอาชีพ

ใบกิจกรรมสรุปแบบสำรวจค่านิยมทางอาชีพ

ชื่อ-สกุลนักเรียน.....ชั้น ม. /เลขที่.....

ใบกิจกรรมสรุปแบบสำรวจค่านิยมทางอาชีพ

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาค่านิยมที่นักเรียนทำเครื่องหมายในช่องสำคัญมากที่สุด จำนวน 5

รายการ

แล้วเขียนลงในช่องว่างข้างล่างนี้ตามลำดับที่นักเรียนให้ความสำคัญ

ค่านิยมลำดับที่ 1

ความหมายค่านิยม.....

ค่านิยมลำดับที่ 2

ความหมายค่านิยม.....

ค่านิยมลำดับที่ 3

ความหมายค่านิยม.....

ค่านิยมลำดับที่ 4

ความหมายค่านิยม.....

ค่านิยมลำดับที่ 5

ความหมายค่านิยม.....

ให้นักเรียนเขียนอาชีพที่นักเรียนสนใจและต้องการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับแบบสำรวจค่านิยม

1. อาชีพ

.....

2. อาชีพ

.....

3. อาชีพ

.....

**กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการ
ประกอบอาชีพ ครั้งที่ 7 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
(ด้านความมุ่งมั่น)**

ชื่อกิจกรรม ความมุ่งมั่นสู่อาชีพ

เวลา 1 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสำรวจความมุ่งมั่นของตนเองที่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพ
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกความมุ่งมั่นของตนเองที่สอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพได้

สาระสำคัญ

การทำงานเป็นสิ่งสำคัญสำหรับมนุษย์ เพราะว่าความมุ่งมั่นในการทำงานนั้นจะตอบสนองความต้องการของมนุษย์ทั้งในด้านปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต และทางด้านจิตใจซึ่งจะทำให้บุคคลเกิดความเห็นคุณค่าในตนเอง เกิดความภาคภูมิใจ และเป็นที่ยอมรับของในสังคมอีกด้วย (ศศิกาญจน์ สามัคคีนนท์, 2556)

สื่อ/อุปกรณ์

1. ใบกิจกรรมความมุ่งมั่นสู่เป้าหมายกับอาชีพในฝัน
2. QR code ห้องเรียนออนไลน์ Google Sites เพื่อใช้ดาวน์โหลดใบกิจกรรม ใบความรู้ แบบทดสอบต่าง ๆ ในการทำกิจกรรม

วิธีดำเนินการจัดกิจกรรม

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน และกล่าวถึงกิจกรรมครั้งที่แล้วเพื่อเป็นการทบทวน
2. ผู้วิจัยนำเข้าสู่บทเรียนโดยการให้นักเรียนคิดว่าเป้าหมายสูงสุดของการประกอบอาชีพของตนเองคืออะไร
3. ผู้วิจัยให้นักเรียนหลับตาแล้วให้ความคิดประมาณ 1-2 นาที แล้วให้ตอบสิ่งที่คิดได้ทีละ 1 คน
4. ผู้วิจัยนำเข้าสู่ “กิจกรรมความมุ่งมั่นสู่เป้าหมายกับอาชีพในฝัน” (Thomas, 2014, อ้างถึงในสกล วรเจริญศรี, 2560, น. 156)

อุปกรณ์

- 1) แบบฟอร์มการเขียนความมุ่งหวังสู่เป้าหมายกับอาชีพในฝัน

วิธีดำเนินการ

- 1) ผู้วิจัยแจกแบบฟอร์มการเขียนความมุ่งหวังสู่เป้าหมายกับอาชีพในฝัน โดยให้นักเรียนเขียน 7 สิ่งที่ต้องการที่จะไปสู่เป้าหมายของตนเองทั้งในปัจจุบันและอนาคต
- 2) เมื่อนักเรียนเขียนเสร็จ ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละคนนำเสนอ
- 3) ผู้วิจัยกระตุ้นสมาชิกให้สามารถกำหนดความมุ่งหวังสู่เป้าหมายกับอาชีพในฝันที่ต้องการมากที่สุดโดยให้เป็นรูปธรรมหรือมีแนวทางนำไปสู่สิ่งที่มุ่งหวังได้
5. ผู้วิจัยร่วมกับนักเรียนอภิปรายถึงความมุ่งหวังหรือความคาดหวังสูงสุดในการทำงานของนักเรียนคืออะไร และให้ความหมาย (ความมุ่งหวังคือพฤติกรรมในรูปของเป้าหมายของบุคคล การเลือกและความคาดหวังเกี่ยวกับความประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ว่าบุคคลต้องรู้ว่าตนเองได้รับสิ่งใดจากการปฏิบัติงาน ซึ่งองค์ประกอบของแรงจูงใจในการทำงานของบุคคล มี 3 องค์ประกอบได้แก่ 1. การรับรู้คุณค่า (Valence) 2. ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำของผลลัพธ์ (Instrumentality) 3. ความคาดหวัง (Expectancy) ทฤษฎีความคาดหวังของ (Vroom, 1982, อ้างถึงใน พัชรวีรณ ภาสบุตร, 2553, น. 26-27)

ขั้นปฏิบัติการ

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนสำรวจความมุ่งหวังหรือความคาดหวังสูงสุดในการทำงานของตนเอง หรือสิ่งที่นักเรียนจะได้รับจากการทำงานจากแบบฟอร์มการเขียนความมุ่งหวังสู่เป้าหมายกับอาชีพในฝัน
2. ผู้วิจัยร่วมกับนักเรียนอภิปรายถึงความมุ่งหวังหรือความคาดหวังของบุคคลต่าง ๆ ที่ได้จากการทำงานและให้นักเรียนสำรวจความสนใจและความต้องการประกอบอาชีพของตนเองว่าสอดคล้องกับความมุ่งหวังหรือไม่
3. ผู้วิจัยให้ผู้เรียนออกมานำเสนอแนวคิด วิธีการพัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมายของความมุ่งหวังสูงสุดของตนเองและให้นักเรียนแบ่งปันเป้าหมายให้สมาชิกทุกคนฟัง
4. ผู้วิจัยชวนให้สมาชิกร่วมให้กำลังใจและเสริมแรงให้นักเรียนมีกำลังใจในการไปสู่เป้าหมายของตนเอง

ขั้นสรุป

1. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องความมุ่งหวังของตนเองที่สอดคล้องกับเป้าหมายสูงสุดของความต้องการประกอบอาชีพ และให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองสู่ความ

มุงหวังสูงสุดของตนเองได้อย่างไร รู้จักและเข้าใจพฤติกรรมแล้วจะสามารถนำมาพัฒนาฝึกฝนเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคต

2. ผู้วิจัยนัดหมายวันเวลา และสถานที่ในการเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมแนะแนวอาชีพในครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตจากการให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมกลุ่มการสำรวจความมุงหวังของตนเองที่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพ การแสดงความคิดเห็น ของนักเรียนว่าให้ความร่วมมือมากน้อยเพียงใด

2. การทำกิจกรรมวิเคราะห์ ใ้กิจกรรมความมุงหวังสู่เป้าหมายกับอาชีพในฝันและนักเรียนสามารถบอกความมุงหวังของตนเองที่สอดคล้องกับเป้าหมายสูงสุดของความต้องการประกอบอาชีพ

กิจกรรม ความมุ่งหวังสู่อาชีพ

ใบกิจกรรมความมุ่งหวังสู่เป้าหมายกับอาชีพในฝัน

ชื่อ-สกุลนักเรียน.....ชั้น ม. / เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียน 7 สิ่งที่ต้องการที่จะไปสู่เป้าหมายทางอาชีพของตนเองทั้งในปัจจุบันและอนาคต จากนั้นเลือกข้อที่สำคัญที่สุด 3 ข้อโดยใส่ตัวเลข 1-3 ในช่องและนำความมุ่งหวังที่เลือกไปเขียนแนวทางและวิธีการนำไปสู่ความมุ่งหวังที่ตั้งไว้

อาชีพในฝัน.....

ความมุ่งหวังของฉัน ลำดับที่ 1 _____

ความมุ่งหวังของฉัน ลำดับที่ 2 _____

ความมุ่งหวังของฉัน ลำดับที่ 3 _____

ความมุ่งหวังของฉัน ลำดับที่ 4 _____

ความมุ่งหวังของฉัน ลำดับที่ 5 _____

ความมุ่งหวังของฉัน ลำดับที่ 6 _____

ความมุ่งหวังของฉัน ลำดับที่ 7 _____

แนวทางและวิธีการนำไปสู่ความมุ่งหวังที่ตั้งไว้ ฉันจะ.....

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

**กิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการ
ประกอบอาชีพ ครั้งที่ 8 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย**

ชื่อกิจกรรม ปัจฉิมนิเทศ **เวลา 1 ชั่วโมง**

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนได้ประเมินตนเองในการทำแบบวัดความสอดคล้องระหว่างความสนใจ
แล้วความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

สาระสำคัญ

ปัจฉิมนิเทศ เป็นการประเมินดูพัฒนาการของนักเรียนหลังที่ได้รับโปรแกรมกิจกรรมแนะ
แนวเพื่อพัฒนาความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการอาชีพ เพื่อเปรียบเทียบระดับ
พัฒนาการของนักเรียนก่อนหลังได้รับการจัดโปรแกรมกิจกรรมแนะแนว (ชลลดา พันธุ์เนตร,
2561)

สื่อ/อุปกรณ์

1. แบบวัดความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. ลูกอมหลากหลายตามจำนวนนักเรียน
3. QR code ห้องเรียนออนไลน์ Google Sites เพื่อใช้ดาวน์โหลดใบกิจกรรม ใบความรู้
แบบทดสอบต่าง ๆ ในการทำกิจกรรม

วิธีดำเนินการจัดกิจกรรม

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ผู้วิจัยกล่าวทักทาย และกล่าวถึงกิจกรรมครั้งที่แล้วเพื่อเป็นการทบทวน
2. ผู้วิจัยอธิบายขั้นตอนการทำแบบวัดความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับ
ความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ขั้นปฏิบัติกิจกรรม

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบวัดความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการ
ประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (เวลา 40 นาที)
2. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้จากการเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมการ
เสริมสร้างความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลาย โดยนักเรียนได้สำรวจตัวเองในด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อการวางแผนการเลือก
ประกอบอาชีพของตนเอง ประกอบด้วย บุคลิกภาพ พฤติกรรม ความสามารถ ความถนัด ค่านิยม

และความมุ่งมั่น นักเรียนต้องรู้จักและเข้าใจบุคลิกภาพของตนเอง พัฒนาพฤติกรรมหรือกิจกรรมที่สอดคล้องกับอาชีพ และพิจารณาความสามารถและความถนัดที่ตนเองมี รวมถึงค่านิยมและความมุ่งมั่นต่าง ๆ ที่เป็นตัวกำหนดเป้าหมายสู่ความสำเร็จในการเลือกอาชีพของตนเองและนักเรียนสามารถเลือกอาชีพที่ตรงกับความสนใจและความต้องการของตนเอง ซึ่งนักเรียนสามารถนำกระบวนการต่าง ๆ เหล่านี้ไปใช้ในการวางแผนการศึกษาต่อและวางแผนในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้ในอนาคต

ขั้นสรุป

1. ผู้วิจัยนำเข้าสู่ “กิจกรรมลูกอมหลากหลาย” (Lowenstein, 2010, อ้างถึงใน สกล วรเจริญศรี, 2560, น. 181)

อุปกรณ์

- 1) ลูกอมหลากหลาย ตามจำนวนนักเรียนในกลุ่ม

วิธีดำเนินการ

- 1) ผู้วิจัยนำลูกอมใส่ภาชนะและให้นักเรียนหยิบลูกอมคนละ 1 เม็ด และส่งต่อให้สมาชิกทุกคนจนครบ
- 2) ผู้วิจัยสุ่มนักเรียนที่มีลูกอมสีเดียวกัน พูดสิ่งที่ได้จากกิจกรรมแนะแนวครั้งนี้และสลับกันให้กำลังใจเพื่อนเกี่ยวกับการวางแผนการเลือกอาชีพที่ตนเองสนใจและต้องการประกอบอาชีพนั้นในอนาคต
- 3) ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกับอภิปรายสรุปกิจกรรมที่ทำร่วมกันอีกครั้ง
3. ผู้วิจัยสอบถามนักเรียนว่าได้เรียนรู้อะไรจากการเข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมดบ้าง และจะนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเลือกประกอบอาชีพตามความความสนใจและความต้องการได้อย่างไร
4. ผู้วิจัยกล่าวปิดการทำกิจกรรมแนะแนวและขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการทำกิจกรรมแนะแนวเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

การประเมินผล

1. สังเกตจากการให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการประเมินดูพัฒนาการของตนเองหลังได้รับโปรแกรมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการอาชีพ การแสดงความคิดเห็น ของนักเรียนว่าให้ความร่วมมือมากน้อยเพียงใด
2. นักเรียนตอบแบบวัดความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายครบตามตามที่กำหนด

3. นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยแบบวัดความสอดคล้องระหว่างความสนใจกับความต้องการ
ประกอบอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้สูงกว่าโปรแกรมครั้งที่ 1

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	วารุณี เมืองช้าง
วัน เดือน ปี เกิด	12 พฤษภาคม 2536
สถานที่เกิด	สิงห์บุรี
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2559 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ พ.ศ. 2563 การศึกษามหาบัณฑิต (ศษ.ม) สาขาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่อยู่ปัจจุบัน	12/1 หมู่ 1 ตำบลพัททัน อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี 16130

